

Aleg. 51.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Komisji
krajowej dla spraw prze-
mysłowych.

Komisyja krajowa dla spraw przemysłowych przedłożyła Wydziałowi krajowemu sprawozdanie z czynności za czas od sierpnia 1891 do sierpnia 1892, zawierające oraz szczegóły o stanie szkół przemysłowych, warsztatów naukowych i innych zawodowych zakładów przemysłowych, utrzymywanych kosztem kraju lub zasilanych ze skarbu krajowego, jako też wyczerpujące szczegóły o rozdawnictwie stypendyów i zasiłków na cele przemysłowe, o udzielaniu pożyczek z funduszu przemysłowego i o stanie tego funduszu według zamknięcia rachunkowego za I. półrocze 1892, które Bank krajowy Wydziałowi krajowemu przedłożył. Sprawozdanie komisji zawiera również uzasadnienie prelininowanych za r. 1893 wydatków na cele przemysłowe i gruntownie opracowane wnioski.

Alegat.

Przedłożenie to Wydział krajowy w myśl §. 2. statutu komisji przedkłada Wysokiemu Sejmowi w załączeniu % i oświadcza, że przyjmuje wszelkie wnioski komisji i przedstawia je Wys. Sejmowi jedynie ze zmianą we wniosku co do podwyższenia wynagrodzenia dla sekretarza komisji na 1.800 zł. rocznie, począwszy od 1. stycznia 1893. Wydział krajowy wnosi mianowicie, ażeby wstawić do preliminarza budżetu krajowego w Rubr. XVI. wydatków kwotę 1.200 zł. tytułem wynagrodzenia dla sekretarza komisji kwotę 600 zł. w. a., zaś jako osobisty dodatek dla terażniejszego sekretarza komisji p. Juliusza Starkla.

Uchwały sejmowe
w sprawach przemysłowych.

Komisyja krajowa zdaje także sprawę o wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 24. marca, 1. kwietnia i 5. kwietnia 1892. Ponieważ sprawozdanie komisji wyczerpuje rzecz, przeto Wydział krajowy poprzestaje na przytoczeniu powyższych uchwał w całej osnowie.

W załatwieniu sprawozdania sejmowej komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego, obejmującego czynności w zakresie

przemysłu krajowego, Wysoki Sejm na posiedzeniach w dniu 24. marca i dnia 1., 5. kwietnia 1892. powziął następujące uchwały:

I. „1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z działalności na polu szkół przemysłowych uzupełniających.

2. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby wzorowy statut dla uzupełniających szkół przemysłowych, przedłożony c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty, pismem komisji krajowej dla spraw przemysłowych z dnia 19. września 1889 l. 272, uznał za normalny dla uzupełniających szkół przemysłowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby tenże przy pomocy krajowej komisji dla spraw przemysłowych opracował projekt stałej organizacji krajowego nadzoru nad szkołami przemysłowymi uzupełniającymi.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby tenże nie ustawał w usiłowaniu powołania do życia nowych szkół przemysłowych uzupełniających w miejscowościach, w których czynniki lokalne sprawą tą dostatecznie nie zajęły się.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby tenże wdrożył rokowania z gminą miasta Lwowa celem ujednostajnienia organizacji szkół przemysłowych uzupełniających na zasadach normalnego statutu krajowego dla tychże szkół.“

II. 1. „Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego i dołączone do onego sprawozdanie komisji krajowej dla spraw przemysłowych, odnośnie do stypendyów, zasiłków na cele przemysłowe i krajowego funduszu przemysłowego.

2. Sejm pozostawia na przyszłość uznaniu Wydziału krajowego, w jakiej wysokości mają być wyznaczane i pobierane prowizye od pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego, bez względu na wysokość kwoty pożyczkowej.

3. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby przyspieszył uregulowanie stosunku komisji krajowej dla spraw przemysłowych, jako organu doradczego c. k. Namiestnictwa w sprawach dotyczących się szkół przemysłowych w Galicyi przez c. k. Rząd zakładanych i utrzymywanych“.

III. I. „Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z jego czynności w zakresie szkół przemysłowych zawodowych.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby rozpoczął rokowania z c. k. Rządem o założenie w Tarnopolu instrukcyjnego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, utrzymywanego kosztem skarbu państwa z pomocą zasiłków dawanych z skarbu krajowego i od innych czynników krajowych. Równocześnie poleca Sejm Wydziałowi krajowemu, aby rokował z Radami powiatów przyległych Tarnopolowi i z radą gminną Tarnopola o zobowiązanie się do dawania zasiłków dla założenia i utrzymania wzorowego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, w razie gdyby zakład taki Rząd założył i utrzymywał w Tarnopolu kosztem części skarbu państwa.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby stabilizował Henryka Gruszeckiego na posadzie kierownika krajowej szkoły dla nauki

tkactwa w Krośnie, nadanej mu prowizorycznie dekretem Wydziału krajowego z dnia 5. lutego 1889 r., oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi urzędnikami krajowymi stabilizowanymi, wymienionymi w §. 12. ustęp 2 lit. b) statutu emerytalnego uchwalonego w dniu 21. stycznia 1889 r., tudzież w zastosowaniu uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 r. i pod warunkami tą uchwałą określonymi, wymierzał Henrykowi Gruszeckiemu pięciolecia po 200 zł. w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby pełnionej na posadzie kierownika krajowej szkoły dla nauki tkactwa w Krośnie. Służbę policzalną do emerytury i pięcioleci należy liczyć od dnia 1. stycznia 1889 roku.

Nadmienić tu wypada, że uchwały przytoczone wyżej pod I. 2. i II. 3. zawierające wezwania do c. k. Rządu udzielono c. k. Prezydium Namiestnictwa pismami z dnia 24. marca i 1. kwietnia 1892 L. s. 1393 i 1593. Do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszła od c. k. Rządu odpowiedź na te pisma. Uchwały Wysokiego Sejmu w sprawie stabilizacji Herynka Gruszeckiego Wydział krajowy wykonał rozporządzeniem z dnia 3. maja 1892. l. 21.563.

Ustawa o uwolnieniu zakładów i spółek przemysłowych, tudzież towarzystw akcyjnych od niepaństwowych dodatków do podatków.

W załatwieniu sprawozdania sejmowej Komisji przemysłowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowej ustawy o uwolnieniu zakładów i spółek przemysłowych, tudzież przemysłowych towarzystw akcyjnych od niepaństwowych dodatków do podatków. Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 9. kwietnia 1892 powziął następującą uchwałę:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył załatwienie uchwały sejmowej z dnia 18. listopada 1890 w sprawie wydania ustawy krajowej obowiązującej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnienie zakładów i spółek przemysłowych, tudzież przemysłowych Towarzystw akcyjnych od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych na okres dziesięciu lat“.

O tej uchwale zawiadomiono c. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z dnia 9. kwietnia 1892 L. s. 2.034. Pismami zaś z dnia 6. maja 1892 L. 20.099. Wydział krajowy odniósł się w tej sprawie do poselskiego Koła polskiego we Wiedniu, do JE. Ministra Zaleskiego i do c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Ponieważ ani uchwała Wysokiego Sejmu ani też starania Wydziału krajowego nie odniosły dotąd skutku, — Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek o ponowienie w tej sprawie wezwania do c. k. Rządu.

Petycje przekazane Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Wszystkie petycje w sprawach przemysłowych, przekazane przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia, Wydział krajowy udzielił Komisji krajowej dla spraw przemysłowych do objawienia zdania, a następnie załatwił je zgodnie z wnioskiem Komisji

A. Uchwałą dnia 30. marca 1892 Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do załatwienia między innymi petycję L. s. 1.972 Boleśława Bzowskiego o pożyczkę bezprocentową 2.000 zł. na powiększenie zakładu koszykarskiego w Zbożowicach, tudzież petycję L. s. 1.871 Farnowskiego i Guniewicza o pożyczkę na wprowadzenie w życie przyrzędu do kierowania zwrotnicy z pociągu podczas ruchu.

Petycję Bzowskiego Wydział krajowy załatwił odnośnie (LW. 18.882/92, 24.745/92.) petycję Farnowskiego i Guniowicza wraz z ich petycjami w tej samej sprawie, przekazanemi Wydziałowi krajowemu uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 8. kwietnia 1892, załatwiono również od-
mownie (LW. 16.735/92. 22.593/92, 23.325/92, 25.179/92).

B. uchwałą z dnia 5.
kwietnia 1892.

Petycja L. s. 2.077, miejscowej Rady szkolnej w Dulczy wielkiej o stypendyum dla ucznia Kazimierza Siębaby, przekazana Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 5. kwietnia 1892, została zała-
twiona odmownie (LW. 21.478/92, 38.852/92).

C. uchwałą z dnia 8.
kwietnia 1892.

W rozprawie nad Rubr. XVI. wydatków preliminarza funduszków krajowych na r. 1892 powziął Wysoki Sejm między innymi następujące uchwały:

1. Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu i krajowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i załatwienia petycję L. s. 156 Wiktora Pohoreckiego pomocnika introligatorskiego o udzielenie stypendyum celem wydoskonalenia się w zawodzie galanteryjno- i artystyczno-introligatorskim; petycję L. s. 709 Stanisława Czajkowskiego, właściciela zakładu artystyczno-litograficznego we Lwowie, o jednorazową subwencyę na rozszerzenie zakładu; petycję L. s. 1.150 Towarzystwa tkackiego w Rychwałdzie o udzielenie bezwrotnej zapomogi w kwocie 1.000 zł. na powiększenie kapitału w celu zakupu przędzy i przyrządów tkackich.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłowych zbadał i ile możności uwzględnił petycję L. s. 1.797 braci Muranyi o pożyczkę z funduszu przemysłowego.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłowych zbadał i o ile możności uwzględnił petycję Stowarzyszenia pracy kobiet w Kołomyi L. s. 1.314 z kwoty wyznaczonej w budżecie na r. 1892 w Rubr. XVI. w poz. 300.

Petycyę pod 1. 2. Wydział krajowy załatwił odmownie (LW. 23.322, 23.324, 23.326, 23.327, 28.463, 28.467, 28.468, 38.853 z r. 1892), petycja zaś stowarzyszenia pracy kobiet w Kołomyi jest przedmiotem badań ze strony krajowej komisji dla spraw przemysłowych.

D. Uchwałami z dnia 9.
kwietnia 1892.

W załatwieniu wniosków sejmowej komisji przemysłowej o przydzielonych jej petycjach powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 9. kwietnia 1892 następujące uchwały:

a) Petycję L. s. 1.581 Teofili Zielińskiej fabrykantki sztucznych kwiatów o odpisanie reszty pożyczki udzielonej jej w r. 1887 w kwocie 500 zł. z krajowego funduszu przemysłowego przekazuje się Wydziałowi krajowemu a względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do uwzględnienia

b) Petycyę L. s. 1.324 Boromira Narolskiego o subwencyę na wykonanie modeli wynalezionych przez siebie narzędzi rolniczych udziela się Wydziałowi krajowemu a względnie krajowej komisji przemysłowej do zbadania i możliwego uwzględnienia.

c) Petycyę 1. L. s. 1.004. Antoniego Waligóry, właściciela wzorowej pracowni machin rolniczych w Starym Sączu o subwencyę, 2. L. s. 1.005. Franciszka Pększyca, rzeźbiarza i nauczyciela fachowego przy szkole wydziałowej w Sokalu, o subwencyę, 3. L. s. 1.009. Felicji Gumowskiej, uczennicy II. kursu robót w szkole im. Jadwigi we Lwowie, o subwencyę na kształcenie się w robotach kobiecych, 4. L. s. 1.016. Eleonory Karwowskiej o pożyczkę na urządzenie piekarni, 5. L. s. 1.051. Dawida Reicha, właściciela fabryki knotów i pasków we Lwowie, o subwencyę i pożyczkę, 6. L. s. 1.433. Aleksandra Kuniewicza, właściciela pracowni koszykarskiej we Lwowie, o zapomogę, 7. L. s. 1.509. Komitetu zawiązanego celem otwarcia szkoły rzemieślniczej w połączeniu z wzorowym warsztatem szewskim w Rzeszowie, o subwencyę i przyjęcie tej szkoły na fundusz krajowy, 8. L. s. 1.516. Jerzego Tyrowicza i Stanisława Romańskiego, ślusarzy ze Lwowa, o subwencyę na kształcenie się za granicą, 9. L. s. 1.635. Bazylego Czeremszyńskiego i Antoniego Kraińskiego z Jezierzan, o subwencyę na założenie fabryki napojów i produktów roślinno-pszczelnych, 10. L. s. 1.661. Jana Śmieszka, nauczyciela nauki zręczności przy szkole wydziałowej w Sokalu o podwyższenie płacy, 11. L. s. 1.796. Towarzystwo kuśnierzy i białoskórników w Tyśmienicy, o zasiłek, 12. L. s. 1.799. Teofila Wańczyckiego, właściciela zakładu fotolitograficznego we Lwowie, o subwencyę — przykazuje się Wydziałowi krajowemu, a względnie kraj. komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i załatwienia.

Petycyę Teofili Zielińskiej Wydział kraj. uwzględnił o tyle, że uwolnił petentkę od opłacania trzyprocentowej prowizji od udzielonej jej pożyczki z funduszu przemysłowego oraz upoważnił Bank krajowy jako zarządcę funduszu przemysłowego, do rozłożenia spłaty pożyczki na dłuższy czas i zmniejszenia rat do wysokości 10 zł. kwartalnie (Lw. 20.097/92, 25.382/92). Franciszkowi Pększycowi Wydział kraj. przyznał jednorazowy zasiłek w kwocie 100 zł. na sprawienie warsztatu stolarskiego i tokarni (Lw. 22582/92 39366/92). Ślusarzom mechanicznym Jerzemu Tyrowiczowi i Stanisławowi Romańskiemu udzielono po 100 zł. zasiłku na dalsze kształcenie się zawodowe za granicą) Lw. 22.589/92 26459/92), Towarzystwu kuśnierzy i białoskórników w Tyśmienicy zaś przyznano jednorazowy zasiłek w kwocie 300 zł. na pokrycie kosztów założenia Towarzystwa (Lw. 22592/92 28466/92). Petycyę Jana Śmieszkę odstąpiono c. k. krajowej Radzie szkolnej do załatwienia i możliwego uwzględnienia (Lw. 41.147/92), — resztę zaś powyższych petycyi Wydział krajowy załatwił odmownie (Lw. 26.400, 28.461, 28.462, 28.464, 28.465, 32.091, 36.861, 38.854 i 44.362 z r. 1892) Na posiedzeniu z dnia 9. kwietnia 1892 Wysoki Sejm powzłął następującą uchwałę:

Wszystkie petycyę w Izbie niezadowolone przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

W myśl tej uchwały Wydział krajowy otrzymał do załatwienia między innymi także: petycyę l. 1934 Towarzystwa handlu skór w likwidacyi w Sanoku o darowanie mu pożyczki udzielonej z funduszu przemysłowego. 2. Petycyę l. 1842 Emilii Pydynkowskiej, właścicielki zakładu sztucznego haftu w Krakowie, o subwencyę na rozszerzenie zakładu; 3. petycyę l. 1.872 Eleonory Klauzowej, właścicielki zakładu dla robót kobiecych we Lwowie, o pożyczkę i subwencyę na rozszerzenie pracowni;

4. petycyę l. 1.311 cukrowni w Tłumaczu o uwolnienie jej od niepaństwowych dodatków do podatków i 5. petycyę l. 1663 włóścieli wapieników w Podgórzu i Płazie i uwolnienie tych zakładów od niepaństwowych dodatków do podatków.

Wydział kraj. przychylił się do prośby Towarzystwa handlu skór w Sanoku (LW. 26.668/92), resztę zaś powyższych petycyj załatwił odmownie (LW. 24.233, 24.351, 28.469 i 28.470, z r. 1892).

Fundacye stypendyjne na cele przemysłowe.

W r. 1892 zgłosiło się 1207 kandydatów o przypuszczenie do losowania premii z fundacyi ś. p. Wincentego Łodzka Ponińskiego przeznaczonej dla czeladników rzemieślniczych, posiadających uzdolnienie i prawną kwalifikacyę do samoistnego wykonywania rzemiosła, którzy jednak dla ubóstwa nie mogą otworzyć własnego warsztatu.

Nie przypuszczono do losowania dla braku warunków wymaganych aktem fundacyjnym 49 kandydatów, wydano zatem kart legitymacyjnych uprawniających do losowania 1158. Z tych nie odebrano 30, przystąpiło więc 1128 czeladników rzemieślniczych do losowania, które się odbyło dnia 19. lipca 1892.

Przy losowaniu wyciągnęli:

1. Michał Wojtowicz, czeladnik stolarski ze Lwowa I. premię w kwocie 858 zł.
2. Karol Syncyzszyn, czeladnik szewski ze Lwowa II. premię w kwocie 715 zł.
3. Jan Jaremowicz, czeladnik szewski urodzony w Przemyślanach zamieszkały we Lwowie III. premię w kwocie 572 zł.
4. Władysław Sikora, czeladnik murarski ze Lwowa IV. premię w kwocie 429 zł.

Oprócz powyższej fundacyi przydzielone są do Departamentu II. Wydziału krajowego jeszcze następujące fundacye a mianowicie: fundacya wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z r. 1877; fundacya Franciszka Slerkowskiego z Jasła, fundacya Feliksy Maryi dw. im. z hr. Golejewskich Czarkowskiej, fundacya ks. Wojciecha Mielny, fundacya Stowarzyszenia oszczędności i kredytu urzędników i służby c. k. uprzyw. gal. kolei Karola Ludwika we Lwowie.

Od dnia 19. lutego 1892 t. j. od daty ostatniego sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego, przedłożonego Wysokiemu Sejmowi (LW. 9.300 z r. 1892) w sprawach powyższych fundacyj nie zaszło nic ważniejszego.

Uchwały z d. 9. kwietnia 1892 w sprawie opodatkowania towarzystw zarobkowych tudzież w sprawie petycyi 29 mieszkańców gminy Bielicza w przedmiocie nałożenia na nich podatku zarobkowego od handlu owocami.

O wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 9. kwietnia 1892 w sprawie opodatkowania towarzystw zarobkowych tudzież w sprawie petycyi 29 mieszkańców gminy Bielicza w przedmiocie nałożenia na nich podatku zarobkowego od handlu owocami Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Na podstawie powyższego wywodu i sprawozdania krajowej Komisji dla spraw przemysłowych Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej Komisji dla spraw przemysłowych.
- II.
 1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia gminie m. Krosna po 500 zł. rocznie tytułem czynszu za oddanie (wynajęcie) do użytku krajowej szkoły tkackiej w Krośnie całego przez gminę dla tej szkoły wystawionego budynku wraz z pomieszkaniem dla kierownika i instruktora szkoły.
 2. Sejm przeznacza do rozporządzenia Wydziału krajowego sumę 5.000 zł. tytułem dalszej jednorazowej subwencji bezwrotnej dla gminy m. Krosna, na częściowe pokrycie kosztów wystawienia budynku na umieszczenie krajowej szkoły tkackiej w Krośnie wraz z pomieszkaniem dla kierownika i instruktora szkoły. Suma ta jest płatną w 2 równych ratach począwszy od r. 1893.
 3. Sejm wstawia w budżet krajowy za r. 1893 kwotę 2.500 zł. tytułem I. raty powyższej subwencji i poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w preliminarz budżetu krajowego za r. 1894 wstawił 2.500 zł. jako II. ratę tej subwencji.
- III.
 1. Sejm przeznacza na pokrycie kosztów założenia mechaniczno-technologicznej stacji doświadczalnej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie sumę 7.500 zł. płatną w 3 równych ratach rocznych począwszy od r. 1892.
 2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ażeby do preliminarza wydatków budżetu krajowego za rok 1894 wstawił kwotę 2.500 zł. jako ostatnią ratę powyższej sumy.
- IV. Sejm wstawia do budżetu krajowego za r. 1893 kwotę 1.200 zł. jako wynagrodzenie dla sekretarza krajowej komisji dla spraw przemysłowych, tudzież kwotę 600 zł. tytułem osobistego dodatku dla terażniejszego sekretarza tej komisji.
- V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wydał polecenia władzom politycznym pierwszej instancji, iżby jako władze przemysłowe przynaglały majstrów do posyłania terminatorów na uzupełniającą naukę przemysłową.
- VI. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby przyspieszył załatwienie uchwały sejmowej z 18. listopada 1890 w sprawie wydania ustawy krajowej, obowiązującej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim o uwolnieniu zakładów i spółek przemysłowych, tudzież przemysłowych towarzystw akcyjnych od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych — na okres dziesięciu lat.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim.

We Lwowie dnia 12. Września 1892.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Tadeusz Romanowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Komisji krajowej dla spraw przemysłowych

za czas

od sierpnia 1891 do końca sierpnia 1892.

L W O W.

I. Związkowa Drukarnia we Lwowie.

1892.

Wysoki Wydziale krajowy!

Wzmaganie się liczby szkół przemysłowych i rękodzielników, należycie w zawodzie swym przysposobionych, większa wreszcie skwapliwość do angażowania kapitałów w celu dźwignia przemysłu krajowego, wpływają na rozrost spraw i zadań, które leżą w zakresie działania Komisji krajowej dla spraw przemysłowych. I nie tylko co do ilości wypadków, w których współdziałanie Komisji jest powoływane, lecz i co do ich ważności, wzmagają się prace Komisji a pracy tej odpowiada bezustanny wzrost zasiłków ze źródeł miejscowych, z funduszy kraju i ze skarbu państwa, łożonych na to, aby ruszyć ludność z uspienia na polu rękodzielnictwa i przemysłu, dążyć do istotnego rozwoju krajowego przemysłu i zapewnienia ludności tych korzyści i tego dobrobytu, jakie potężnie rozwiniętemu przemysłowi towarzyszą.

Komisya usiłowała i w tym roku jak lat poprzednich trudnemu zadaniu swemu odpowiedzieć, a licząc się niejako z przeszłością, i pragnąc dać żywy komentarz do sprawozdania, które miała zaszczyt w zeszłym roku Wysokiemu Wydziałowi krajowemu przedłożyć, urządziła wystawę prac szkolnych i wyrobów warsztatowych, wykonanych w zawodowych szkołach, którymi Wys. Wydział krajowy wraz z Komisją zarządza. Jak ta wystawa wypadła wiadomo wszystkim posłom Wysokiego Sejmu, chcąc bowiem oszczędzić wydatków na najmowanie i urządzenie odnośnego lokalu, rozłożono okazy wśród arkad klatki schodowej gmachu sejmowego, aby je tym sposobem rzucić przed oczy reprezentantów kraju, którzy hojnymi zasiłkami przemysł wspierają, nie narażając ich na stratę czasu i potrzebę szukania wystawy.

Odzywały się wprawdzie głosy, że podobne, jakgdyby jarmarczne porozkładanie najróżnorodniejszych okazów krajowego przemysłu nie licowało w zupełności z powagą obrad sejmowych i gmachu na te obrady przeznaczonego; cóżkolwiek bądź obudziło ono ogólny interes, dało poznać wyroby oddalonych zakładów naukowych, o których mało kto co wiedział, i stało się w istocie najwymowniejszym załącznikiem sprawozdania Komisji, świadczącym, że grosz kraju, uchwalony przez jego reprezentację na popieranie krajowego przemysłu, nie idzie na marne.

Jak dalece zaś wyroby te krajowych szkół zawodowych się podobały, dość powiedzieć, że bardzo znaczna ich część została w ciągu kilkudniowej wystawy przez samych prawie posłów sejmowych rozkupioną i przyszła wcale pokaźną kwotą 2446 zł. 67 ct. w pomoc rzezonym szkołom. Nie naraziła zaś ta wystawa na znaczne wydatki funduszu krajowego, na całe urządzenia jej bowiem, sprowadzenie i odsyłkę okazów, oraz obsłużenie wystawy w ciągu siedmiodniowego jej trwania, wydano tylko 471 zł. 13¹/₂ ct. z kwoty na ogólne cele przemysłowe przeznaczonej.

W mnożących się pracach swoich doznała Komisya w ciągu ubiegłego roku niemałej trudności skutkiem zmian, jakie zaszły w jej składzie. Długoletni, z tokiem spraw

od początku istnienia Komisji wszechstronnie obeznany, i w usługach swych niezmordowany jej członek, p. Ludwik Wierzbicki, ustąpił z grona członków Komisji, a oraz i jej sekcji administracyjnej, z powodu przesiedlenia się do Wiednia. Ubytek współpracownika tak doświadczonego, który i referaty wielu spraw w rękę swym gromadził i inspekcję wielu szkół zawodowych przeprowadzał, dał się Komisji ciężko uczuć i nie wnet uda się zapłacić lukę, która przez ustąpienie p. L. Wierzbickiego powstała.

Sekcja administracyjna Komisji poniosła jeszcze drugą, nie łatwo powetować się dającą stratę, przez przeniesienie członka jej, radcy c. k. Namiestnictwa, Kazimierza Laszkowskiego do Krakowa. Wysoki Wydział kraj. nie przyjął wprawdzie rezygnacji p. radcy Laszkowskiego z Komisji, nie uważał bowiem wyjazdu do Krakowa za przeszkodę, nie pozwalającą brać udziału w posiedzeniach Komisji pełnej, zawsze jednak postradała sekcja administracyjna cenną tę siłę.

Skutkiem tych ubytków powołał Wydział kraj. do grona Komisji na jej wniosek p. Augusta Sołtyńskiego, inżyniera kolei państwowej, z łona zaś swego wyznaczyła Komisja prof. J. Zacharjewicza na stałego członka sekcji administracyjnej, która jeszcze dalszego zasilenia z powodu ubytku dwóch sił będzie potrzebowała.

Przechodzimy obecnie do sprawozdania ze szczególnych działów czynności Komisji tym porządkiem, w jakim i umieszczony przy końcu preliminarz na rok 1893 jest ułożony.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Szerzenie oświaty wśród młodzieży rękodzielniczej jako środka, przyczyniającego się do podniesienia przemysłu krajowego i dobrobytu klas pracujących, było i jest nieustanną troską Wys. Sejmu i Wydziału krajowego. Wyływem tej troski są uchwały Wys. Sejmu z d. 29. listopada 1890 i z d. 1. kwietnia 1892, którymi polecono Wydziałowi krajowemu, ażeby nie ustawał w usiłowaniach zakładania nowych szkół przemysłowych uzupełniających. Stosując się do tych uchwał czyniła też i czyni Komisya kraj. dla spraw przemysłowych usiłowania, ażeby liczbę szkół przemysłowych uzupełniających pomnażać i należycie je w środki naukowe i odpowiednie siły nauczycielskie wyposażać, a podnieść tu winna, że w usiłowaniach tych wspiera ją dzielnie ofiarność czynników miejscowych i uznanie potrzeby szkół przemysłowych uzupełniających, wzmagające się nietylko w kołach rękodzielniczych, lecz również w zarządach gmin i Radach powiatowych.

Jakim jest postęp w tych pracach Komisji i Wys. Wydziału krajowego, wskazuje następujące zestawienie cyfr z ostatniego trzechlecia:

W roku 1890 liczono	19	szkół	z	ilością	3.357	uczniów
W roku 1891	22	"	"	"	3.662	"
W roku 1892 liczymy	28	"	"	"	4.231	"

Nadmienić należy, iż w ostatniej cyfrze 28 szkół mieszczą się trzy szkoły takie, (Brody, Nowy Targ, Stryj) w których dopiero tej jesieni rozpocznie się nauka, że przeto liczba uczniów w tych szkołach nie mogła być podaną.

Co do kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających, preliminowano na nie:

	na r. 1891	na r. 1892
a) z funduszków gminnych	9.220 zł. 52 ct.	11.805 zł. 52 ct.
b) z fundacyj prywatnych	1.775 " 48 "	1.845 " 48 "
c) od Kas oszczędności	1.150 " — "	1.400 " — "
d) od towarzystw zaliczkowych	250 " — "	422 " — "
e) z opłat szkolnych	150 " — "	150 " — "
f) z innych funduszków miejscowych	530 " — "	824 " — "
g) od Rad powiatowych	1.850 " — "	2.500 " — "
h) od Izb przemysłowo-handlowych	— " — "	900 " — "
i) z funduszu krajowego	9.198 " — "	12.842 " — "
k) ze skarbu państwa	8.650 " — "	11.580 " — "

Razem 32.776 zł. — ct. 44.269 zł. — ct.

Pogląd na szczegóły statystyczne, dotyczące się szkół przemysłowych uzupełniających, dają zamieszczone przy końcu ./. trzy tabele. Należy przytem zauważyć, że co do cyfry subwencji krajowej i rządowej, mieści tabela trzy takie pozycje (Brody, Nowy Targ, Stryj), które są cyframi preliminarza na rok 1893, skutkiem czego w cyfrze zasiłków ze skarbu państwa zaliczoną jest nietylko kwota 9.530, wypłacona faktycznie w r. b, dwudziestu jeden

szkołom w myśl reskryptu J. E. Ministra wyznań i oświecenia z d. 28. maja b. r. L. 11.717, lecz także kwota 2050 zł., wstawiona do preliminarza na rok 1893. Szkoły w Podgórzu i Tarnopolu, otwarte przy końcu zeszłego roku, nie były już ze skarbu państwa zasilone, co się zaś tyczy szkoły izraelskiej im. Bernsteina we Lwowie, należy nadmienić, iż ze względu na niezadowolający stan nauki rysunków nie przyznał jej Wys. Rząd w roku ubiegłym zasiłku ze skarbu państwa.

Dodać w końcu trzeba i to wyjaśnienie, że udział gmin w utrzymaniu szkół przemysłowych uzupełniających nie ogranicza się do wykazanych powyżej zasiłków pieniężnych, lecz obejmuje także w znacznej części dostarczanie ubikacji, opału i oświetlenia, o ile budynki szkolne, w których nauka się odbywa, są budynkami gminnymi. Tam, gdzie budynek jest własnością Rządu, zawdzięczamy c. k. Radzie szkolnej krajowej, iż z wszelką gotowością zezwała używać sal szkolnych na naukę uczniów szkół przemysłowych uzupełniających.

Wysoki c. k. Rząd, oprócz stałych zasiłków na utrzymanie szkół tej kategorii nie szczędzi również funduszków na wyposażenie ich odpowiednimi środkami naukowymi. I tak: w myśl powołanego wyżej reskryptu ministeryalnego z d. 28. maja 1892 L. 11.717 przeznaczył c. k. Rząd dla szkół w Gorlicach i w Wieliczce po 450 zł. w. a., a dla szkół w Samborze, Starym Sączu, Wadowicach i Żółkwi po 300 zł. w. a., t. j. razem 2.100 zł. w. a. na zakupno modeli gipsowych i innych środków naukowych.

Nauka w szkołach przemysłowych uzupełniających udzielaną była wedle planu dla szkół tych przez Komisję w r. 1889 przepisanego. Bliższą uwagę zwróciła Komisya jedynie na ożywienie i bliższe uregulowanie nauki religii w tych szkołach, opierając się na przeświadczeniu, że wzmocnienie ducha religijnego i dążenie do poprawy obyczajów między młodzieżą rękodzielniczą na tle nauki religii, staje się dziś bardziej niż kiedykolwiek obowiązkiem szkoły, mającej na celu wychowanie rękodzielnika. Dało to powód Komisji, iż odniosła się w załączonym tu piśmie / do Najprzewielebniejszych Ordynaryatów obu obrządków katolickich w kraju, które inicjatywę w tej mierze podjętą bardzo życzliwie przyjęły, a skutkiem tego dla szkół w obrębie dyecezyi przemyskiej i tarnowskiej wydały dla katechetów specjalne instrukcje, które tu w całej osnowie / podajemy.

Ze sprawozdań szkół poszczególnych przytaczamy następujące ważniejsze daty.

1. **Biała.** Szkoła została w dniu 16. listopada 1891 otwartą. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Karol Strzygowski, burmistrz miasta jako przewodniczący, Herman Czecz de Lindenwald prezes bialskiej Rady powiatowej, delegat Wydziału krajowego, dr. Jan Rosner i Dr. Maciej Kwieciński, delegaci gminy, Samuel Frankel delegat Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie, Franciszek Vogt, delegat bialskiej Kasy oszczędności i Józef Wiśniowski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowili: Józef Wiśniowski, dyrektor miejscowych szkół ludowych męskiej i żeńskiej; nauczyciele: Jan Bieroński, Jan Broszkiewicz, Jan Dudziński, Roman Dworzański, Franciszek Farny i Alojzy Schaschek.

Pierwszy rok szkolny zakończony został w d. 29. maja b. r. popisem, przy którym byli obecni wszyscy członkowie Wydziału szkolnego i delegowany *ad hoc* z ramienia Wys. Wydziału krajowego dr. Jan Cieszyński. Z popisem łączyła się wystawa rysunków i piśmiennych wypracowań uczniów.

„O postępie uczniów — pisze delegat Wydziału kraj. — jak niemniej o nauczycielach, którzy w szkole przemysłowej nauki udzielali, nie mogę jak tylko bardzo pochlebnie się wyrazić. Uczniowie okazali się w przeważnej części bardzo pojętnymi i z małymi wyjątkami na przedłożone im zagadnienia bardzo trafne odpowiedzi dawali, chociaż odpowiedzi za z góry przygotowane uważać nie można, gdyż tak ja, jak i inni na popisie obecni, a w szczególności członkowie tut. Rady gminnej, stawialiśmy pytania, na które uczniowie przygotowani być nie

Aleg. IV.

Aleg. V. i VI.

mogli. Przedewszystkiem podnieść muszę postępy w dziedzinie rachunków, zasad buchalteryi i stylu kupieckiego. Widocznem jest, że nauczyciele, co za zupełnie słuszne uważam, starali się, by uczniowie specyalnie w tych kierunkach nabyli potrzebnych wiadomości jako przygotowanie do życia praktycznego. W wypracowaniach pisemnych uczniów zauważyłem pewną staranność, a uderzyła mnie czystość zeszytów. Wreszcie ze szczególniejszym naciskiem podnieść muszę rysunki przez uczniów wykonane, których wystawa w sali egzaminacyjnej urządzoną została, a które powszechnie znalazły uznanie.

- „Jeżeli szkoła przemysłowa tak dalej rozwijać się będzie, to nie ulega wątpliwości, że działalność jej, szczególnie dla stanu rzemieślniczego, będzie bardzo korzystną.“

Na zakończenie popisu przemawiał do uczniów w języku polskim i niemieckim kierownik szkoły, wykazując im cały pożytek podawanej im nauki, i zakończył trzykrotnym okrzykiem na cześć Naj. Pana, jako najżyyczliwszego orędownika rękodziel i dobroczyńcy stanu rękodzielniczego.

2. Bochnia. Szkoła założona w r. 1890. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. A. L. Serafiński, burmistrz, jako przewodniczący, Jakób Michnik i Marek Gatty, delegaci gminy, Jędrzej Pawulski, delegat rękodzielników, Henryk Machnicki, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Henryk Machnicki, prof. gimnazjalny, ks. Jan Wnękiewicz, katecheta, Michał Szklarz, prof. gim., Wiktor Hostynek, Jan Rożański, Jan Żukowski i Józef Kozłowski, nauczyciele szkoły ludowej.

3. Brzeźany. Szkoła założona w r. 1885. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Józef Gärtler, burmistrz, jako przewodniczący, Dr. Albert Zauderer, delegat Rady powiatowej, Józef Werschler i Stanisław Radecki, delegaci gminy, Mikołaj Baczyński, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Mikołaj Baczyński, prof. gimn., ks. Feliks Malarski i ks. Włodzimierz Kalba, katecheci, Bazyli Sanat, prof. gimn., Jan Kazienko, Jan Wojciechowski, Józef Bazylewski, Tomasz Błaszkiwicz, Kalikst Lewandowski i Józef Bielański, nauczyciele szkoły ludowej.

Rok szkolny, rozpoczęty 17. września 1891, zakończono d. 15. maja b.r. uroczystem nabożeństwem, odprawionem w kościele przed południem; po południu odbył się publiczny popis pod przewodnictwem delegata Wys. Wydz. krajowego, dra Franciszka Grzegorzycy, dyr. c. k. gimnazjum, przy udziale reprezentantów władz miejscowych, członków Wydziału szkolnego, przełożonych stowarzyszeń rękodzielniczych i rzemieślników różnych korporacyj.

Po odbytych popisach rozdano uczniom, którzy w przedmiotach naukowych zrobili dobre postępy, uczęszczali do szkoły regularnie i zachowywali się wcale dobrze, nagrody w książeczkach brzeżańskiego Towarzystwa zaliczkowego.

O wynikach nauki pisze dr. Grzegorzycy co następuje:

„Wynik popisu w całości uważany przedstawia się nieco korzystniej, niż w roku ubiegłym; odpowiedzi bowiem uczniów, a zwłaszcza kursu przemysłowego, były zadowalniające i dowodziły, że nauczyciele, pracujący w tej szkole, spełniali swe obowiązki, mimo różnorodnych nauk regularną w wysokim stopniu utrudniających przeszkód, gorliwie, sumiennie i skutecznie, o czem się podpisany sam przekonał dowodnie, egzaminując uczniów z języka polskiego, a przytem także z historii krajowej, geografii i statystyki. Na różne pytania podpisanego odpowiadali uczniowie z pewną łatwością i z wielką znajomością rzeczy, cennych a w późniejszym życiu przemysłowca prawie nieodzownie potrzebnych, co z przyjemnością na tem miejscu zaznaczam. Jest to jednak wyłączną zasługą nauczycieli, którzy niestrudzenie pracują, nie zrażając się niczem i uchylając, o ile to od nich zależy, wszystkie nauce ze strony niektórych majstrów

stawiane zapory. To też w przemówieniu swem do majstrów starał się podpisany przekonać ich o wielkich z nauki płynących korzyściach nietylko dla uczniów, ale także dla nich samych, zachęcał ich do regularnego posyłania uczniów do szkoły, uczniów zaś do pilnej i wytrwałej pracy i do moralnego zachowania się w szkole i poza szkołą, przyczem powinni zawsze pamiętać, że „modlitwa i praca — uszlachetnia i wzbogaca“; wreszcie pouczył młodzież, komu się za te starania o jej wykształcenie należy prawdziwa, serdeczna i trwała wdzięczność.“

4. **Drohobycz.** Szkoła założona w. r 1882. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Ksenofont Ochrymowicz, burmistrz, jako przewodniczący, Jan Niewiadomski, delegat gminy, Jan Bussek, delegat Rady powiatowej, Władysław Hempel i Rudolf Harlender, delegaci Tow. pedagog., Karol Szufa, delegat Towarz. zaliczkowego w Drohobyczu i Zygmunt Kunstmann, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Zygmunt Kunstmann, prof. gimn., ks. Józef Antosz i ks. Justyn Ralko katecheci, Joachim Blumenblat, naucz. rel. moźż., Rudolf Harlender, Mikołaj Kunaniec, Bolesław Laskowski, Leonard Łukasiewicz i Bazyli Stojalowski, naucz. szkoły ludowej.

Rok szkolny, otwarty 29. września 1891, zakończono 29. maja br. nabożeństwem i popisem, w połączeniu z wystawą prac piśmiennych i rysunków uczniów, pod przewodnictwem delegata Wydziału krajowego dra Wiktora Lechowskiego.

„Frekwencya na kursie przemysłowym w b. r. — mówi sprawozdanie kierownika — znacznie się polepszyła, natomiast na kursie przygotowawczym zawsze jeszcze wiele pozostawia do życzenia. Nie wiele pomagały nawet częste upominania pśmienne, z czego wysnuć można wniossek, że frekwencya dobra w naszym mieście, więcej od uczniów samych, niż od ich opiekunów zależy, gdyż młodzież starsza, przeświadczona o potrzebie nauki, sama się do niej garnie i w rzadkich wypadkach doznaje w tem przeszkody od swoich majstrów, młodzież zaś z kursów przygotowawczych, która z powodów rozmaitych a po większej części z lenistwa i lekko-myślności już od nauki w szkole ludowej się uchylała i takowej nie ukończyła, usuwa się i tutaj z pod wpływu szkoły i miasto iść do szkoły biegnie na swywołę uliczną. Karność w b. r. była zupełnie zadowalniająca. Nawet krzyki i bójki uliczne, do których młodzież rzemieślnicza w powrocie ze szkoły bywała pochopna i u nas jak po innych miastach, w tym roku należała do rzadkich wypadków, przeciw którym energicznie występowano. Do podniesienia karności przyczyniła się obok sumiennej działalności wychowawczej grona także działalność księży katechetów obu obrządków i duchowieństwa miejscowego, które troskliwą opieką otacza młodzież rzemieślnicza“.

5. **Gorlice.** Szkoła założona w r. 1890. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Wojciech Biechoński, burmistrz, jako przewodniczący, Józef Jankiewicz i Henryk Stabach, delegaci gminy, ks. kan. Marcei Żabicki, delegat Rady powiatowej, Władysław Płocki, delegat Towarzystwa zaliczkowego w Gorlicach, Karol Skwarczowski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Karol Skwarczowski, starszy nauczyciel szkoły ludowej, ks. Gabryel Kraus, katecheta, Józef Rakucki, Jan Śmietana, Stanisław Reściuła i Jan Ligęza, nauczyciele szkoły ludowej.

„Prócz przedmiotów planem nauki zakreślonych — czytamy w sprawozdaniu kierownika — uczono poza godzinami obowiązkowymi śpiewu świeckiego i kościelnego. Młodzież uczęszczała gremialnie w każdą niedzielę do kościoła pod przewodnictwem pp. nauczycieli, do spowiedzi i komunii św. przystąpiła trzykrotnie.

„Zachowanie się młodzieży pod względem obyczajności było wcale pomyślne, ustały zupełnie ekscesa uliczne, swawole i inne dzikie i niemoralne wybryki, jakie się z początku roku ubiegłego i bieżącego wydarzały. Młodzież garnęła się dość chętnie do nauki i zdobyła postęp

dobry, a byłby jeszcze lepszy, gdyby wszyscy majstrowie zrozumieli swój własny i swoich terminatorów interes i posyłali chętnie tychże na naukę szkolną.

Rok szkolny, rozpoczęty d. 16. września 1891, zakończono d. 15. maja b. r. uroczystem nabożeństwem w kościele parafialnym i publicznym popisem, na który Dyrekcyja szkoły zaprosiła wszystkie reprezentacyę, instytucyę miejscowe i rzemieślników różnych korporacyj. Przy zakończeniu popisu rozdano uczniom, którzy w przedmiotach naukowych zrobili postęp bardzo dobry, regularnie do szkoły uczęszczali i zachowywali się zupełnie odpowiednio, nagrody pieniężne w książeczkach gorlickiego Towarzystwa zaliczkowego.

6. Jarosław. Szkoła założona w r. 1881. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Adolf Dietzius burmistrz, jako przewodniczący, ks. Tomasz Oleksiński, delegat gminy, J. E. ks. Jerzy Czartoryski, delegat Wydziału krajowego, Emanuel Dworski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowili: Emanuel Dworski, dyrektor c. k. gimnazjum, ks. Stanisław Fałęcki, katecheta, Józef Dziewoński, Walenty Głowiński, Jan Rębacz, Józef Ostrowski i Kazimierz Eliasza naucz. gimnazjalni, Adolf Alszner i Stanisław Bar, nauczyciele szkoły ludowej.

Mimo trudnych warunków, bo szkoła użala się na brak poparcia ze strony władz miejscowych, dzięki gorliwości grona nauczycielskiego i sprężystego kierownika szkoły, zdołano w szkole tej, z dawnych lat dość zaniedbanej, doprowadzić do dość zadowalniających wyników. Delegat Wydziału krajowego podnosi, iż nieregularna frekwencya i uczęszczanie 13 analfabetów do szkoły utrudniały bardzo postęp w nauce, a przecież przyznaje, że popis publiczny, który się odbył w dniu 15. maja b. r., źle nie wypadł.

„Kierownik p. dyrektor Dworski — pisze delegat Wydziału krajowego — oraz i pp. profesorowie gimnazjalni i nauczyciele szkoły głównej ludowej, którzy nauki udzielają, musieli szczerze pracować, żeby doprowadzić do względnie dobrego wyniku. Najslabiej odpowiadali uczniowie z nauki religii. Czytali dość płynnie, piszą niektórzy niezłe, rachunki łatwiejsze zadowalniająco przeprowadzali, a rysunki przedłożone były nawet bardzo dobre“.

7. Jasło. Szkoła założona w r. 1890. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Alojzy Metzger, burmistrz, jako przewodniczący, Michał Zacharyasz, Tomasz Wolski i Emil Berger, delegaci gminy, Romuald Palch, delegat Rady powiatowej, Józef Sękwicz, delegat Kasy oszczędności, Klemens Sieńkiewicz, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie składają: Klemens Sieńkiewicz, dyrektor c. k. gimnazjum, ks. Michał Dukiet, katecheta, Aleksander Truszkowski, Kasper Brzostowicz i Włodzimierz Maślak, nauczyciele gimn., Andrzej Jakiel i Jędrzej Stopiński, nauczyciele szkoły ludowej.

Rok szkolny, otwarty dnia 1. października 1891, zakończono klasyfikacyą w dniu 15. maja b. r. „Z przykrością konstatuje kierownictwo — czytamy w sprawozdaniu kierownika szkoły — „iż uczęszczanie do szkoły w ubiegłym roku było nieregularne; panowie majstrowie nie poczuli się do obowiązku względem swych uczniów, „nie nakłaniali ich do uczęszczania do szkoły i nie pozostawiali im czasu potrzebnego do uczęszczania na naukę wieczorną“, jak tego wymaga §. 75. i §. 100. ustawy przemysłowej. Kilkakrotne upominanie ze strony szkoły jakoteż Wydziału szkolnego zostały bezskuteczne. Wobec tej apatyj dla szkoły ze strony niektórych przemysłowców nawet inteligentniejszych, z których niejeden i w Radzie gminnej zasiada, wobec oporu i niechęci niektórych majstrów, którzy nie chcą widzieć w nauce własnego swego i swych uczniów interesu i obawiają się, by przypadkowo 8-godzinne tygodniowe zajęcie uczniów w szkole nie przyniosło im uszczerbku w zarobku, konieczną będzie rzeczą, ścisłem przestrzeganiem środków przymusowych wobec terminatorów jakoteż i majstrów podnieść w przyszłym roku frekwencyę. W tym celu Wydział poczynił już stosowne kroki, albowiem przeszło 20 maj-

strów, niedbałych o naukę swych terminatorów, podał do wiadomości władzy przemysłowej prośbę o zaaplikowanie środków ustawą wskazanych“.

8. **Kołomyja.** Szkoła założona w r. 1884. W skład Wydziału szkolnego wchodzili: ks. Jan Koblański, delegat Rady powiatowej, jako przewodniczący, dr Maksymilian Trachtenberg, Salomon Wieselberg (zmarł), p. Schädcl, pastor ewangelicki i Włodzimierz Korzeniewicz, jako delegaci gminy i nauczycielstwa, Euzebiusz Szajdzicki, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie składają: E. Szajdzicki, prof. gimnazjalny, ks. Józef Szelegiewicz i ks. Mikołaj Łepki, katecheci, Silberbusch, nauczyciel religii mojżeszowej, Józef Brajer, Jan Czerkawski, dr. Stanisław Kubisztal, Arkadiusz Małecki i Ludwik Mikula, nauczyciele gimnazjalni, Łucyan Baeker, inżynier, Michał Hołejko, budowniczy, Karol Balicki, c. k. oficyał rachunkowy, Stanisław Daczyński, artysta-malarz, Michał Charęża, Erazm Czechowicz, Jerzy Kawalec i Jan Stetkiewicz, nauczyciele szkoły ludowej.

9. **Kraków.** Szkoła na Kleparzu założona w r. 1884. Zarząd szkoły sprawuje Komisya przemysłowa, z łona Rady m. Krakowa wybrana, pod przewodnictwem Prezydenta miasta.

Grono nauczycielskie stanowią: Aleksander Pająk, kierownik szkoły, ks. Zygmunt Karaś, katecheta, Józef Balcarczyk, Wojciech Guzdek, Tomasz Klimonda, Jan Motak, Józef Parczyński, Paweł Paszcza, Roman Sworzeniowski, Franciszek Żmuda, nauczyciele szkoły ludowej.

„Uczęszczanie do szkoły — użala się kierownik w swem sprawozdaniu — było u wielu uczniów bardzo nieregularne, wielu uczniów opuściło szkołę wskutek wyzwolenia się na czeladników lub z niewiadomego powodu. Pomimo że Zarząd szkolny co poniedziałku przedkładał świetnemu Magistratowi wykaz majstrów, obowiązanych posyłać do szkoły i uczniów, obowiązanych uczęszczać do tejże, nie został jednakże przymus szkolny należycie i skutecznie przeprowadzony. Należało było postarać się o to, aby do szkoły regularnie uczęszczali uczniowie, którzy należą do analfabetów i ci, którzy pomimo przekroczenia 18 roku swego życia nie korzystali z nauki szkolnej, a takich uczniów było w kursie przygotowawczym 32, — ci należeli albo do analfabetów, albo do tych uczniów, którzy, wstępując do szkoły, słabo czytać, pisać i rachować umieli. Zamiast takich uczniów w dobrze zrozumianej sprawie zachęcić i nakłonić do pilnego uczęszczania do szkoły, chętnie ich pouczyły osoby, mające przeprowadzać przymus szkolny, że nie mają obowiązku uczęszczania do szkoły, nie sprawdzwszy nawet poprzednio na podstawie metryki urodzenia wieku tych uczniów.

„Na uczęszczanie do szkoły wpływała szkodliwie także ta okoliczność, że osoby, które miały przeprowadzić przymus szkolny, najmniej uzasadnione i zgodne z prawdą powody przyjmowały na usprawiedliwienie nieuczęszczania do szkoły“.

„Roczny popis odbył się dnia 16. maja r. b. pod przewodnictwem radców miejskich pp. dr. Jordana, Rzący, Federowicza i Chęcińskiego, tudzież komisarza biskupiego ks. dra Józefa Krukowskiego. Na popisie było obecnych 10 majstrów.

„Przed popisem zwiedzano wystawę rysunków, po popisie odczytano klasyfikacją uczniów, poczem przewodniczący popisowi przemówili w ciepłych słowach do uczniów. Dnia 21. maja r. b. wręczył radca m. p. Rząca Karol 15 uczniom nagrody pieniężne z fundacyi śp. dra Dietla i krakowskiej kasy oszczędności, tak w gotówce jakoteż i w książeczkach kasy oszczędności pocztowych“.

10. **Kraków.** Szkoła w Ogrodzie angielskim, założona w r. 1884. Zarząd szkoły sprawuje Komisya przemysłowa, z łona Rady m. Krakowa wybrana, pod przewodnictwem Prezydenta miasta.

Grono nauczycielskie stanowią: Władysław Lachowicz, kierownik szkoły, ks. Wojciech Janas, katecheta, Jan Samborski, Jan Klimunt, Maryan Rudnicki, Julian Krókowski, Edward Hannytkiewicz, Józef Krzanowski, Henryk Wacięga, Walerj Krzanowski, nauczyciele szkół ludowych.

Frekwencya uczniów wzrasta się w tej szkole i była regularniejszą. Analfabetów, zapisało się dziesięciu. Rok szkolny zakończono publicznym popisem, odbytym w dniu 16. maja 1892 pod przewodnictwem WW. PP. Dra Franciszka Kasparka, Dra Stanisława Paszkowskiego, ks. kanonika Teofila Midowicza i Józefa Jawornickiego, radców miejskich, tudzież ks. Piotra Strzelichowskiego, jako delegata ze strony książęco-biskupiego Konsystorza; wreszcie Stanisława Twaroga c. k. inspektora szkolnego, jako delegata z ramienia c. k. Rady szkolnej okręgowej.

11. Kraków. Szkoła na Smoleńsku, założona w r. 1884. Zarząd szkoły sprawuje Komisya przemysłowa, z łona Rady m. Krakowa wybrana, pod przewodnictwem Prezydenta miasta.

Grono nauczycielskie stanowią: Julian Maciołowski, kierownik szkoły, ks. Ludwik Fonferko, katecheta, Leopold Miaskowski, Kazimierz Brochocki, Tadeusz Woźny, Mieczysław Gotkiewicz, Franciszek Sembrat i Antoni Juszczyński, nauczyciele szkół ludowych.

Kierownik w sprawozdaniu skarży się na ociąganie się z zapisywaniem do szkoły, tak, iż niemal do ostatnich tygodni roku szkolnego napływali nowi uczniowie i na nieregularność frekwencyi uczniów zapisanych, co do której energiczniejsze współdziałanie władz jest niezbędne.

Rok szkolny zakończył się popisem w dniu 16. maja b. r., a komisya, złożona z reprezentantów gminy, kościoła i władzy szkolnej, opinię swą w księdze wizyt wyraziła w następujący sposób: „Podpisani delegaci stwierdzają należyty postęp we wszystkich przedmiotach i wyrażają uznanie kierownikowi i nauczycielom zakładu. Kraków d. 16. maja 1892. (Podpisano): Dr. Ernest Bandrowski, radca miejski, Michał Chyliński, radca miejski, Stanisław Feintuch, radca miejski, Ernest Stockmar, delegat c. k. Rady szk. okr., Leon Zieleniewski, del. komisji kraj. przem. Komisarz biskupi wyraził również piśmiennie następującą opinię: „Z przyjemnością przysłuchiwałem się trafnym i pewnym odpowiedziom z religii, zadawanym przez księdza katechetę i cieszę się, iż nadarzyła mi się sposobność przypatrzenia się dobremu i religijnemu prowadzeniu tak ważnej szkoły, jak jest szkoła przemysłowa. Kraków dnia j. w. ks. J. Wolff, delegat konsystorski“. Uczniowie, odznaczający się wzorowym zachowaniem, gorliwym uczęszczaniem do szkoły i pilnością w nauce otrzymali pieniężne nagrody z funduszków miejskich.

12. Kraków. Szkoła na Kaźmierzu, założona w r. 1884. Zarząd szkoły sprawuje Komisya przemysłowa, z łona Rady m. Krakowa wybrana, pod przewodnictwem Prezydenta miasta.

Grono nauczycielskie stanowią: Majer Munk, kierownik szkoły, Józef Kozłowski, Majer Schlesinger, Karol Drozdowski, Salomon Spitzer, Adolf Lilienthal, Antoni Armhaus, Ludwik Peszkowski, Leon Silberstein, Ignacy Neuger, Tadeusz Woźny, Szymon Zeitner, Menasse Metalman, Bernard Bieder, Franciszek Sembrat, Stanisław Michalski, Abraham Tłumak, nauczyciele szkół ludowych.

Dnia 16. maja 1892 odbył się popis publiczny z uczniami poszczególnych klas pod przewodnictwem radców, wydelegowanych przez Komisję przemysłową i c. k. Radę szkolną okręgową miejską. Po odbytym popisie, rozdawszy między pilnych uczniów nagrody pieniężne w kwotach od 2—5 złr. w. a., w łącznej sumie 58 złr. 80 ct. w. a., delegaci przemówili stósownie do okoliczności, poczem rozdano uczniom świadectwa szkolne.

13. **Lwów.** Szkoła izraelicka im. Marka Bernsteina, założona w r. 1862. W skład zarządu szkolnego wchodzi: Dr. Jecheskel Caro, rabin, jako przewodniczący, Samuel Klaerman, Dr. Emil Byk, Dr. Józef Czeszer, Dr. Bernard Sternberg, Adolf Silberstein, Szymon Kräuterblüth i Salomon Mandel, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Salomon Mandel kierownik, Karol Skwarczyński i Władysław Zbierzchowski nauczyciele c. i k. wyższej szkoły realnej, Adolf Arendt i Justyn Głowacki nauczyciele c. k. państw. szkoły przemysłowej, Herman Federbusch, Edward Rein, Samuel Schlag i Wolf Teitelbaum, nauczyciele szkoły ludowej.

Z powodu niekorzystnego stanu rysunków w tej szkole, odmówił był c. k. Rząd subwencji na utrzymanie tejże, gdy jednakże szkoła została zreorganizowaną, nowe siły nauczycielskie przybrane i nauce rysunków znacznie więcej poświęcono uwagi, jest nadzieja, że lepszy stan nauki spowoduje c. k. Rząd, aby szkołę tę, jak poprzednio, zasiłkami ze skarbu państwa wspierał. Popis publiczny, którym w dniu 30. maja b. r. zakończono rok szkolny, świadczył, iż stan szkoły pod każdym względem się polepsza.

14. **Nowy Sącz.** Szkoła założona w roku 1885. W skład zarządu szkoły wchodzi: Michał Sękowski, prof. gimnazjalny jako przewodniczący, Ignacy Drewnowski i Karol Miler, delegaci gminy, Kazimierz Mieczyski delegat Rady powiatowej, Jan Szafarski delegat Towarz. pedagog., Jan Kosman reprezentant nauczycielstwa, Adam Oleksik reprezentant rękodzielników, Henryk Kisielewski kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Henryk Kisielewski, kierownik, ks. Józef Wątarek, katecheta, Józef Launhardt zastępca naucz. gimn., Leon Barbacki, Waleryan Kraszewski, Jan Marek, Ferdynand Misiewicz i Ludwik Pawłowski, nauczyciele szkół ludowych.

Rok szkolny, rozpoczęty dnia 16 września 1891, zakończono publicznym popisem, który odbył się dnia 15 maja pod przewodnictwem prezesa zarządu, p. Michała Sękowskiego a w obecności delegata Wydziału krajowego dr. Gustawa Romera, oraz poważnej liczby gości z pośród inteligencji i pracodawców. Z odpowiedzi uczniów, tudzież z wypracowań ich piśmiennych i rysunkowych można było nabyć przeświadczenia, że zakład rozwija się prawidłowo i zasługuje na uznanie, które to uznanie wynurzył przy końcu popisu przewodniczący kierownikowi szkoły i gronu nauczycielskiemu.

15. **Podgórze.** Szkoła założona w r. 1891. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Wacław Adamski burmistrz jako przewodniczący, Emil Serkowski i Dr. Aronsohn, delegaci gminy, Gustaw Baruch delegat Wydziału krajowego, Wojciech Bednarski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Wojciech Bednarski, dyrektor szkoły męskiej, ks. Józef Tomasik katecheta, Ferdynand Jasiński, Antoni Domański, Józef Hahn, Kazimierz Janusz i Stanisław Bierczyński, nauczyciele szkoły ludowej.

Szkoła ukończyła dopiero pierwszy rok swego istnienia. Nauka rozpoczęła się dnia 1. października 1891 a odbywała się w lokalnościach 5-cio klasowej szkoły męskiej w niedziele od 9 do 12-tej, w poniedziałki, środy i czwartki od 7 do 9-tej wieczór.

„Uczęszczanie w ciągu roku -- pisze kierownik w swem sprawozdaniu -- nie było całkiem regularne, tak, że Wydział szkolny był zmuszony upominać pracodawców. Zachowanie się uczniów w szkole i poza szkołą było wcale odpowiednie. Młodzież przystępowała do spowiedzi wielkanocnej i komunii św. pod przewodnictwem swojego katechety. Członkowie Wydziału szkolnego zwiedzili szkołę raz w ciągu roku, a Delegat w. Wydziału krajowego W. Pan Baruch zwiedził zakład dwa razy w roku. Grono nauczycielskie odbyło sześć konferencyj,

a Wydział szkolny cztery posiedzenia. Rok szkolny zakończono dnia 22. maja publicznym popisem.

„Popisowi przewodniczył delegat Komisji krajowej dla spraw przemysłowych W. P. Jan Rotter, dyrektor państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie. Przy popisie byli obecni: a) ze strony Duchowieństwa: Wielebny ks. kanonik Edward Serszeń, b) z Wydziału szkolnego: Wny Gustaw Baruch, delegat wys. Wydziału krajowego, członek krakowskiej Izby przemysłowej, c) ze strony reprezentantów władz świeckich: Wny Dr. Górski, c. k. naczelnik sądu, d) ze strony przemysłowców miejscowych: p. Władysław Terpiński, przełożony cechu rzemieślniczego, tudzież poważna liczba gości z inteligencji i pracodawców. Po odbytem popisie rozdano uczniom, którzy przy regularnem uczęszczaniu i odpowiedniem zachowaniu, w przedmiotach naukowych porobili bardzo dobre postępy, nagrody w książeczkach wkładkowych Stowarzyszenia pożyczkowego i oszczędności w Podgórzu. Najwyższą nagrodą była wkładka 5 zł. a. w., a najniższą 2 zł. w. a.“

16. **Przemysł.** Szkoła założona w roku 1880. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Aleksander Dworski burmistrz, jako przewodniczący, Ferdynand Majerski i Dr. Leon Ziemiański delegaci gminy, ks. Teofil Łękański delegat Rady powiatowej, Stanisław Linde delegat c. k. starostwa, Dr. Wacław Skórski delegat kasy oszczędności w Przemysłu, Michał Dornwald delegat Towarzystwa przemysłowego, Jerzy Harwot kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Jerzy Harwot prof. gimnazjalny, ks. Konstanty Bieda i ks. Michał Mryc katecheci, Stanisław Goliński, Ludwik Bryliński i Jan Kossowicz, nauczyciele gimnazjalni, Wiktor Krzanowski, Teofil Czykiel, Tomasz Patryń, Grzegorz Piotrowski, Mieczysław Hławaty, Michał Niemirowski, Ludwik Pierzchała, nauczyciele szkół ludowych.

Rok szkolny, rozpoczęty dnia 6. września 1891, zakończono dnia 22. maja 1892 r. publicznym popisem pod przewodnictwem wicemarszałka Rady powiatowej dr. Władysława Czajkowskiego w obecności licznych uczestników ze sfer rzemieślniczych w ogóle, a przewodniczących tutejszych towarzystw przemysłowych w szczególności. Jak w poprzednich latach tak i w tym roku odpowiedzi uczniów zadowolili gości całkowicie, a wypracowania piśmienne i rysunki uczniów obudzały żywe zainteresowanie i wywołały głośne pochwały tak ze strony przewodniczącego jak i obecnych przemysłowców.

17. **Rzeszów.** Szkoła założona w r. 1881. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Br. Brunicki, komisarz rządowy, pełniący obowiązki burmistrza, jako przewodniczący, Wojciech Kalinowski i Ludwik Proczkowski, delegaci gminy, Jan Andrzej, delegat kasy oszczędności w Rzeszowie, Władysław Towarnicki imieniem fundacji Towarnickiego, Leon Schott, deleg. Wydziału kraj. i Rady powiatowej, Franciszek Gotwald, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Franciszek Gotwald, dyrektor szkoły wydziałowej żeńskiej, ks. Stanisław Stankiewicz, katecheta, Stanisław Piotrowski, naucz. rysunków, Leon Cholewickiewicz inżynier, Leon Urbański, Jan Krawecki i Leon Kublin, nauczyciele szkół ludowych.

Rok szkolny, rozpoczęty w dniu 15. września 1891, zakończono w dniu 15. maja b. r. popisem w obecności c. k. starosty dra Fedorowicza, proboszcza ks. Gryzieckiego, inspektora szkół okręgowych, delegatów Rady powiat. i Zarządu miasta tudzież cechmistrzów i majstrów.

„Z odpowiedzi uczniów na zadane im pytania — pisze delegat Wydziału krajowego — przekonałem się, że postęp w naukach jak w latach poprzednich był zupełnie zadowalniający, przedłożone kajety pisemne, rachunkowe, stylistyczne i rysunki czysto i dobrze wykonane. Środki do nauki fachowej, jako to wzory i modele, utrzymywane w porządku. Panowie nauczyciele zajmują się chętnie i gorliwie, dlatego szkoła ta zasługuje na życzliwe poparcie Wysokiego Wy-

działu krajowego. Nagród udzielono 36 w kwocie 75 zł. za wzorowe obyczaje, odznaczenie się w naukach i pilne uczęszczanie do szkoły, a mianowicie: Z funduszu szkoły 40 zł. od Towarzystwa zaliczkowego 10 zł. i od c. k. Starosty Dra Fedorowicza 25 zł. Nagrody te udzielono w książeczkach kasy oszczędności z zastrzeżeniem, że kwoty dopiero po wyzwoleniu z terminu podniesione być mogą“.

18. Sambor. Szkoła założona w r. 1890. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Ignacy Budzynowski burmistrz, jako przewodniczący, Bronisław Bukietyński i Dr. Józef Steuermann, delegaci gminy, ks. Herman Kulisch, deleg. Rady powiatowej, Franciszek Neuhauser deleg. korpor. kupców i przemysłowców, Ludwik Słotwiński, deleg. kasy oszczędn. w Samborze, dr. I. Petelenz kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Dr. Ignacy Petelenz, dyrektor c. k. gimnazjum, ks. Aleksy Watulewicz, ks. Hilaryon Gmitryk, katecheci, Teofil Zosel, Mikołaj Łaskiewicz, Władysław Śluzar i Emil Petzold, nauczyciele gimnazjalni, Ludwik Zagajewski i Stanisław Głogowski nauczyciele szkoły ludowej.

Rok szkolny rozpoczął się d. 21. września 1891. Znaczna część uczniów w pewnych dniach tygodnia nie przybywała na lekcye, tłumacząc się brakiem zezwolenia ze strony majstrów. Szczupłość ubikacji i brak odpowiedniego ich urządzenia utrudniały prowadzenie nauki. Stosunki te zmieniają się jednak, gdyż gmina m. Sambora, zbudowawszy nowy budynek na pomieszczenie gimnazjum, z którym połączona jest szkoła przemysłowa, przeznaczyła w nim trzy obszerne sale i jeden pokój na zbiory wyłącznie dla szkoły przemysłowej. Rok szkolny zakończono 25. maja br. rozdaniam zawiadomień przez kierownika szkoły w obecności nauczycieli, gdyż popisu nie było gdzie odbyć.

19. Stanisławów. Szkoła założona w r. 1890. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Walery Szydłowski, burmistrz, jako przewodniczący, Hersch Halpern i Stanisław Maksymowicz, delegaci gminy, Grzegorz Nowicki deleg. Tow. pedagogicznego, Edmund Bączalski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Edmund Bączalski, profesor szkoły realnej, ks. Stanisław Świdecki i ks. Jan Porajko, katecheci, Józef Bittner, Karol Borowiczka Franciszek Miazga, nauczyciele szkoły realnej, Hilary Hołubowicz naucz. gimn., Włodzimierz Baranowski, Kazimierz Hollender i Michał Nadachowski, nauczyciele szkół ludowych.

Sprawozdanie kierownika podnosi, iż dzięki energicznemu poparciu ze strony c. k. Starostwa, frekwencya uczniów się wzmogła i była dość regularną. Zachowanie się uczniów w salach wykładowych podczas nauki i w ogóle w budynku szkolnym było przyzwoite. Około Wielkanocy przystępywali uczniowie podobnie jak w poprzednich latach do wielkanocnej spowiedzi i komunii św.

Rok szkolny rozpoczął się 5. października 1891 i trwał do 15. maja b. r., w którym to dniu zakończony został uroczystą wystawą rysunków i piśmiennych wypracowań uczniów w sali popisowej, tudzież rozdaniam świadectw i nagród w książeczkach kasy oszczędności.

20. Stary Sącz. Szkoła założona w r. 1889. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Wojciech Pawlikowski burmistrz, jako przewodniczący, Adolf Przybylski i Wojciech Tokarczyk, delegaci gminy, Stanisław Rosół, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Stanisław Rosół, kierownik, ks. Leon Gruszowiecki, katecheta, Franciszek Japoł, Karol Kmiecicki, Jan Kamiński i Józef Jeleń, nauczyciele szkoły ludowej.

Nauka rozpoczęła się 15 września 1891 wedle planu dla szkół przemysłowych uzupełnianego.

„W ciągu roku — pisze kierownik szkoły — przystępowała młodzież dwukrotnie do spowiedzi i komunii św. a ogólne zachowanie tejże było zadowalniające, czego dowodem, iż nie zachodziła potrzeba użycia surowszych kar porządkowych. Młodzież tutejszej szkoły przemysłowej złożyła także bardzo piękny dowód, że nauka oddziaływała na nią w szlachetnym kierunku. Z uczniów naszych utworzyła się bowiem orkiestra i ta pomyślnie się rozwija, jak się o tem przekonali goście w czasie egzaminu, na którym odegrano poprawnie kilka utworów.“

„Publiczny egzamin — zdaje sprawę przewodniczący — odbył się na dniu 15. maja br. popołudniu, poprzedzony uroczystym nabożeństwem, odbytem w tut. paraf. kościele. Napływ publiczności, pracodawców i rodziców był daleko większy niż dawniej. Ponieważ tutejsza szkoła liczy cztery klasy, tj. dwie przygotowawcze i dwie uzupełniające, przeto egzamina odbywały się odrębnie dla każdej klasy. Pytano uczniów religii, rachunkowości i stylistyki przemysłowej, odpowiedzi zaś świadczyły, iż całe grono nauczycielskie sumiennie i z bardzo dobrym skutkiem pracuje nad ukształceniem i umoralnieniem młodzieży rzemieślniczej. W sąsiedniej izbie szkolnej urządzono wystawę wszystkich prac pisemnych oraz rysunków uczniów. Była ona nader obfita a przede wszystkim uderzała systematyczność nauki, dzięki której postępy były w ogólności bardzo dobre. Szczególniej podnieść należy rysunki uczniów wolnoręczne, geometryczne oraz zawodowe tj. szewskie, kowalskie, stolarskie, krawieckie i t. p., przez które uczeń odnosi zaraz praktyczne korzyści, co się też powszechnie wszystkim podobało. Po egzaminie rozdano uczniom, odznaczającym się pilnością w nauce i dobrym zachowaniem, liczne nagrody w książeczkach do nabożeństwa, treści historycznej lub naukowej. Na zakończenie uroczystości wystąpiła ze swoimi produkcjami orkiestra, złożona z uczniów tut. szkoły przemysłowej w liczbie 12. Podnieść tu należy, że orkiestra ta funkcjonuje dopiero od roku, a dzięki tylko zabiegom p. Naturskiego jako kapelmistrza (bezpłatnego) wywiązała się znakomicie ze swego zadania.“

21. Tarnopol. Szkoła założona w r. 1891. W skład Wydziału szkolnego wchodził: Dr. Leon Kozmiński, burmistrz, jako przewodniczący, Szczęsny Pohorecki, Mojżesz Parnas, Antoni Kuliński i Dr. Michał Landau, delegaci gminy, Dr. Stanisław Glogier delegat Wydziału krajowego, Emil Michałowski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: E. Michałowski dyr. c. k. seminaryum nauczycielskiego, ks. Władysław Librewski i ks. Adam Markowski, katecheci, Edward Strutyński, prof. gimn., Sylwester Ochnicz, Władysław Orosz, Zygmunt Turecki i Aleksander Pragłowski, nauczyciele ludowi.

Sprawozdania o zakończeniu roku szkolnego dotychczas nie złożono.

22. Tarnów. Szkoła założona w r. 1881. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Witold Rogoyski, burmistrz, jako przewodniczący, Franciszek Nowicki i Stanisław Szeli-giewicz, delegaci gminy, Dr. Karol Benoni, delegat Wydziału kraj., Artur Szancer, delegat Rady powiatowej, Hipolit Parasiewicz, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Hipolit Parasiewicz, prof. c. k. seminaryum naucz., ks. Józef Palewski, katecheta, Jan Jaworski, naucz. gimnaz., Janusz Rypuszyński, inżynier cywilny, Stanisław Nieszczyński, technik, Henryk Mendocha, dyrektor 7-klas. szkoły ludowej, Karol Albrecht, Jan Ciejka, Józef Maleta, Aleksander Mazurkiewicz Franciszek Migdał i Teodor Szypuła, nauczyciele szkoły ludowej.

Rok szkolny, rozpoczęty w dniu 15. września 1891, zakończono d. 15. maja b. r. popisem publicznym pod przewodnictwem delegata Wydziału kraj., który w sprawozdaniu swem donosi, iż tak w czasie szczegółowej hospitacji, w czasie od 25. kwietnia do 2. maja, jak i podczas popisu przekonał się o pomyślnym stanie szkoły.

23. Wadowice. Szkoła założona w r. 1889. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Jan Iwański, burmistrz, jako przewodniczący, Franciszek Foltyn i Tomasz Figler delegaci gminy, Aleksander Gostkowski i Ludwik Israeli, delegaci Rady powiatowej, Seweryn Arzt, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Seweryn Arzt, dyrektor c. k. gimnazjum, ks. Jan Gołba, katecheta, Michał Frąckiewicz, Ignacy Hoszowski, Tadeusz Kołomłocki i Józef Kurowski, nauczyciele gimnazjalni, Teodor Prus, Franciszek Prezentkiewicz i Franciszek Zając, nauczyciele szkoły ludowej.

Rok szkolny, rozpoczęty dnia 11. września 1891, zamknięto d. 29. maja b. r. publicznym popisem, który się odbył w obecności wszystkich członków Wydziału szkolnego i gości, poczem pomiędzy najpilniejszych uczniów, którzy uczynili największe postępy w nauce, rozdano nagrody, składające się z książeczek powiatowej Kasy oszczędności w łącznej kwocie 45 zł.

24. **Wieliczka.** Szkoła założona w r. 1891. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Wilhelm Koch, burmistrz, jako przewodniczący, Sylwery Miszke, zastępca przewodniczącego, Stanisław Strzelecki, Stanisław Mrowec i Antoni Mazurkiewicz, delegaci gminy, Franciszek Groele, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Franciszek Groele, kierownik 5-klas. szkoły męsk., ks. Karol Frączek, katecheta, Henryk Michalski, Antoni Rink, Jan Kowalczyk Wojciech Olkuszniak i Karol Hejda, nauczyciele szkoły ludowej.

Sprawozdania o zakończeniu roku szkolnego dotychczas nie nadesłano.

25. **Żółkiew.** Szkoła założona w r. 1887. W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Eugeniusz Rozwadowski, burmistrz, jako przewodniczący, Ignacy Cukier i Antoni Lewak, delegaci gminy, Leopold Hauser, delegat wys. c. k. Ministerstwa, Józef Hejda, delegat Wydziału kraj., Tadeusz Starzyński, delegat Rady pow., Filip Siarkiewicz, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Filip Siarkiewicz, kierownik szkoły ludowej, ks. Józef Gawrzyński i ks. Milecysz Łonczyńska, katecheci, Herz Ehrlich, naucz. rel. moją. Feliks Daniłowicz, budowniczy miejski, Jan Mayer, Teodozy Laurecki i Józef Welk, nauczyciele szkoły ludowej.

Rok szkolny, rozpoczęty d. 15. września 1891, zakończono d. 22. maja b. r. publicznym popisem pod przewodnictwem burmistrza miasta, w obecności Wydziału szkolnego i znacznej liczby rękodzielników. Odpowiedzi uczniów świadczyły o gorliwej pracy nauczycieli, którym przewodniczący wyraził uznanie, zachęcając ich do równej pracy w roku następnym. Uczniowie celujący otrzymali nagrody w książeczkach pocztowej kasy oszczędności, wypłacalne dopiero przy wyzwolinach ucznia.

* * *

Z poszczególnych sprawozdań zarządów szkół przemysłowych uzupełniających wpływa, że jedną z największych trudności, z którymi szkoły te mają do walczenia, jest brak regularnej frekwencji i brak pomocy ze strony władz politycznych, jako władz przemysłowych, aby majstrów do posyłania młodzieży rękodzielniczej na naukę do szkół przemysłowych uzupełniających przynaglano. W jednym wypadku, podanym do wiadomości Komisji, odmówił wprost c. k. starosta pomocy szkole przemysłowej uzupełniającej, wzywając ją, aby mu wprzód podała, na jakich podstawach prawnych ma to uczynić. Otóż nie ulega wątpliwości, iż na podstawie §. 75 a i §. 100. ustawy przemysłowej z d. 15. marca 1883 (patentu cesarskiego z d. 20. grudnia 1859) ciąży na pracodawcach obowiązek, ażeby swym pracownikom aż do ukończonego 18. roku życia czas potrzebny na przemysłową naukę uzupełniającą zostawiali, że nadto w statutach korporacji rękodzielniczych mieści się pospolicie postanowienie, że jeśli uczeń warsztatowy trzech lub czterech klas szkoły średniej nie ukończył, obowiązany jest podczas terminowania uczęszczać do szkoły przemysłowej uzupełniającej, do czego jeszcze niektóre statuta dodają, że jeśli uczeń taki przy wypisie nie wykaże się świadectwem z dwóch lat pilnego uczęszczania do szkoły i z dobrego postępu w nauce, nie będzie w poczet towarzyszy wpisany. Gdy zaś §. 133. powołanej ustawy zagraża karami pieniężnymi od 10 do 400 zł. w. a. tym, którzyby działali wbrew postanowieniom o przyjmowaniu, zatrudnianiu i traktowaniu

czeladników i terminatorów, — nieposyłanie zaś uczniów na naukę przemysłową uzupełniającą, w warunkach ustawą i statutem korporacji określonych, za działanie takie poczytać należy — służy niewątpliwie prawo c. k. władzom politycznym pierwszej instancji, będącym w myśl §. 141. władzami przemysłowymi, używanie środków dyscyplinarnych, ażeby majstrów do posyłania uczniów na naukę przemysłową uzupełniającą przynaglać.

W myśl tego uprasza też Komisya w końcowych wnioskach, ażeby Wysoki Wydział krajowy raczył przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę uchwalenia w tym względzie rezolucyi do c. k. Rządu.

Potrzebnem jest również jak najspieszniejsze uregulowanie stosunku c. k. władz rządowych do szkół przemysłowych uzupełniających, przez Wysoki Wydział krajowy i Komisję administrowanych.

Jak wykazy powyższe zarządów szkół przemysłowych uzupełniających świadczą, jest jeszcze w ustroju ich wiele nieprawidłowości, co stąd pochodzi, że opracowany przez Komisję statut normalny dla szkół tej kategorii nie został dotąd przez Wys. c. k. Rząd zaakceptowanym i że w ogóle stosunek Komisji do c. k. Rządu nie został dotychczas uregulowanym, pomimo, iż jeszcze reskryptem Wys. c. k. Ministerstwa oświecenia z dnia 3. kwietnia 1888 L. 610 regulacya ta była zapowiedziana. Już w zeszłorocznem sprawozdaniu nadmieniliśmy, że mimo uchwały sejmowej z dnia 12. listopada 1890, przypominającej c. k. Rządowi tę sprawę i pisma Komisji z dnia 9. stycznia 1891 L. 18. do J. E. pana Namiestnika, nie została ta sprawa uregulowaną. Obecnie jest wszakże nadzieja, iż rezolucya Wysokiego Sejmu, uchwalona na posiedzeniu z dnia 1. kwietnia r. b. odniesie pożądaný skutek i że przyjdzie niebawem między c. k. Namiestnictwem, Komisją krajową dla spraw przemysł. i Wydziałem krajowym do rokowań, które do regulacyi tej sprawy się przyczynią.

Co do polecenia Wysokiego Sejmu, danego Wydziałowi krajowemu i Komisji uchwałą z dnia 1. kwietnia b. r., ażeby opracować projekt stałej organizacyi krajowego nadzoru nad szkołami przemysłowymi uzupełniającymi, jest ono przedmiotem rozważań w Komisji, choć opracowanie żądanego projektu bez poprzedniego określenia stanowiska, jakie c. k. Rząd wobec szkół przemysłowych zajmuje, jest niepodobnem.

* * *

Nie bez zadowolenia spogląda się na powyższy szereg szkół przemysłowych uzupełniających i na zastęp obywateli, którzy nie szczędzą swych usług, aby się przyczynić do podniesienia stopnia wykształcenia naszych rękodzielników. Jak najlepszych owoców można się po tej pracy spodziewać, ale nie należy ustawać w dalszem organizowaniu szkół, dających młodzieży rękodzielniczej pożądané wykształcenie, i w tym względzie, postępując w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. kwietnia b. r., czyni Komisya dalsze zabiegi, aby liczbę szkół przemysłowych uzupełniających pomnożyć.

Jednem z miast, w których w najbliższej przyszłości szkoła tej kategorii będzie utworzoną, jest Sanok, również w Złoczowie, Dolinie, Czortkowie, Sądowej Wiszni, Gródku i Śniatynie spodziewamy się doprowadzić rokowania do pożądanego celu i uzyskać tyle z miejscowych zasobów, ażeby szkoły przemysłowe uzupełniające mogły być w niedalekiej przyszłości otworzone.

W innych miejscowościach, o których zeszłoroczne sprawozdanie Komisji wspomina, trzeba będzie założenie szkół przemysłowych uzupełniających do późniejszego czasu odłożyć, gdyż środki miejscowe są tam za małe i zbyt wielkich zasiłków ze strony kraju wymagałaby dziś ich organizacya.

Co do polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 1. kwietnia b. r., tyczącego się ujednostajnienia organizacyi szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie na zasadach normalnego statutu krajowego, wdrożone dopiero zostaną odnośne rokowania.

II. Szkoły przemysłowe zawodowe.

Liczba szkół przemysłowych zawodowych, połączonych z wzorowymi warsztatami, pomnożoną zostanie jeszcze może w ciągu r. b. o jeden nowy zakład t. j. o szkołę tkacką w Horodence. Zakład ten nie został jeszcze w życie wprowadzony. Gdy jednakże wszystkie przygotowania są już w toku, gdyż budynek, pochodzący z daru bar. Jakóba Romaszkana, został szkole zabezpieczony, a Rada powiatowa horodeńska, z funduszu na ten cel złożonego, zajmuje się adaptacją rzeczzonego budynku, gdy nadto zawiązane zostało Stowarzyszenie tkackie, które, podobnie jak w innych tego rodzaju zakładach, zabezpieczać ma warsztatowi szkolnemu dostarczanie przędzy i sprzedaż wyrobów gotowych, nie będzie podlegało trudnościom, ażeby już w najbliższej przyszłości zakład ten z funduszy ogólnych na nowe warsztaty w potrzebne krosna i przyrządy zaopatrzyć, przeznaczyć dlań odpowiednią siłę jako instruktora i naukę tkactwa rozpocząć.

Ku ostatecznej swej organizacji i chwili otwarcia zbliża się także coraz bardziej naukowy warsztat sukieniczy w Rakszawie. Uchwały, dotyczące się założenia tego warsztatu, podaliśmy już w zeszłorocznym sprawozdaniu. W myśl tych uchwał została zakupioną obszerna realność z piętrowym domem murowanym, ogrodem i czterema pobocznymi zabudowaniami za cenę 3.000 zł. w. a. i obecnie są już w toku roboty adaptacyjne, mające realność rzeczoną dla celów warsztatu naukowego przysposobić.

Równocześnie wyszukała Komisya w osobie p. Stanisława Anczyca, b. asystenta c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie, odpowiednią siłę techniczną, a uzyskawszy od Wysockiego Wydziału krajowego, iż mu odpowiedni zasiłek na specjalne kształcenie się w przedzalnictwie, tkactwie i farbiarstwie wełny w c. k. Muzeum technologicznem i w fabrykach odnośnych udzielił, spodziewa się pozyskać w p. Anczycu zawodowo wykształconego, inteligentnego i energicznego kierownika przyszłej szkoły sukieniczej w Rakszawie.

Na przodowników szkoły kształcą się już przeszło od roku w c. k. zawodowej szkole tkackiej w Bielsku i w fabryce p. F. Strzygowskiego w Białej dwaj sukienicy, Jan Trojnar i Józef Wiech, którym Wysoki Wydział krajowy przyszedł z pomocą odpowiednimi zasiłkami z funduszu krajowego.

Oprócz tych dwóch nowych zakładów, których organizacja jest w toku, zwróciła Komisya baczniejszą uwagę na potrzebę reorganizacji, z względnie rozszerzenia i ulepszenia niektórych szkół dawniejszych, co zwłaszcza po uzyskaniu obfitszych subwencyj ze skarbu państwa i bez większego obciążenia funduszy krajowych da się uskutecznić.

Jednym z takich zakładów jest wzorowy warsztat kołodziejski w Toustem. Pomimo, iż istnieje już od r. 1882, nie zdołał on w zakresie kołodziejstwa i połączonego z niem kowalstwa wywrzeć większego wpływu na sąsiednie okolice i nie wydał dostatecznej ilości odpowiednio wykształconych robotników. Zwróciła na to uwagę przyczyniająca się do utrzymania rzeczzonego warsztatu Rada powiatowa Skalańska i wniosła do Komisji krajowej dla spraw przemysłowych i do Wysockiego Wydziału krajowego przedstawienie, ażeby warsztaty ów przenieść z Toustego do Grzymałowa. Bliższe zbadanie stosunków na miejscu przekonało Komisję, iż projektowane przeniesienie może być z wielu względów lokalnych dla warsztatu naukowego korzystne, gdy zaś Rada powiatowa w Skalacie oświadczyła się z gotowością pokrycia w znacznej części kosztów przeniesienia i nowego urządzenia warsztatu, uchwaliła Komisya, aby rzeczony warsztat przenieść do Grzymałowa i przedstawiła Wysokiemu Wydziałowi krajowemu uchwałę swą do zatwierdzenia.

Sprawę tę przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi dodatkowem sprawozdaniem z dnia 10. marca b. r. L. 4.930 (aleg. 176), prosząc w niem o upoważnienie, ażeby

dotacya, uchwalona na warsztat kołodziejski w Toustem, mogła być ewentualnie na takiż warsztat w Grzymałowie użyta.

Obecny stan tej sprawy jest takim, że już z dniem 1. września b. r. przeniesionym miał być rzeczony warsztat do Grzymałowa z Toustego, gdzie dotychczasowe pomieszczenie w budynku, będącym własnością W-go Władysława Fedorowicza, zostało mu z powodu rozszerzenia miejscowej szkoły garncarskiej wypowiedziane. Zostanie on umieszczony tymczasowo w budynku, ofiarowanym przez JW. hr. Leona Pinińskiego. Gdy jednakże budynek ów i należący do niego grunt są za małe, ażeby rzeczona szkoła kołodziejska mogła tam znaleźć dogodne pomieszczenie, gdy nadto niezbędną jest taka reorganizacya szkoły i takie uzupełnienie jej planu naukowego, ażeby mogła lepiej uczniów swych kształcić i większy wpływ na podniesienie rzemiosła kołodziejskiego wywierać, zamierzonym jest równocześnie opracowanie odpowiedniego statutu dla szkoły i postawienia jej na tym stopniu, na jakim podobny zakład kołodziejski w Grybowie się znajduje.

Wychodząc z tego zapatrywania, postanowiła Rada powiatowa nie szczędzić środków, aby tylko uzyskać zakład celowi swemu zupełnie odpowiadający, a przeznaczwszy zrazu 800 zł. w. a. na koszt przeniesienia i zakupiwszy odpowiedni grunt za 1000 zł. w. a. uchwaliła na ten sam cel w dniu 28. czerwca b. r. dalszą kwotę 3000 zł. w. a., zatrzymując nadal w swej mocy dotychczasowe zobowiązanie, w myśl którego rzeczony zakład z funduszków powiatowych kwotą 350 zł. na utrzymanie i subwencją 120 zł. na stypendya dla uczniów corocznie zasilany bywał.

W obec takiej ofiarności powiatu, postanowiła Komisya i ze swej strony dążyć do podniesienia będącego w mowie warsztatu kołodziejskiego i wstawiła już w preliminarzu na rok 1893 większe kwoty, którymi przy obfitszej subwencji ze skarbu państwa i kredytu na nowe warsztaty spodziewa się warunkom reorganizacyi i odpowiedniejszego umieszczenia zakładu w zupełności zadość uczynić.

Pożytecznemu przekształceniu ulega też samo wzorowy warsztat garncarski w Toustem. W tych warunkach jak dotychczas, bez wzmocnienia sił nauczycielskich, bez nadania ściślejszej metodyczności nauce i dokładniejszego zorganizowania zakładu jako szkoły, połączonej z warsztatem naukowym, nie można było temu zakładowi rokować pożądanego rozwoju. Oryginalna zaś technika ornamentacyjna, t. z. „rożkowa“, będąca właściwością tamtejszych wyrobów garncarskich, zasługiwała ze wszecch miar na to, aby szkole garncarskiej w Toustem poświęcić więcej uwagi i troskliwości, tem bardziej, że pomoc, uzyskana ze skarbu państwa dla szkoły, pozwala rozszerzyć jej plan naukowy i pomnożyć siły nauczycielskie, bez odwoływania się do dalszych ofiar z funduszków krajowych.

Względy te sprawiły, iż Komisya, wydelegowawszy na miejsce członka swego prof. J. Zacharjewicza i kierownika krajowej stacyi ceramicznej E. Krzena, podjęła w porozumieniu z kuratorem szkoły, Wielm. Wład. Fedorowiczem reorganizacyę szkoły, i przepisała dla niej nowy statut, a uzyskawszy zatwierdzenie tych uchwał ze strony Wys. Wydziału krajowego, zarządziła niezbędne rekonstrukcyje i uzupełnienia w urzędzeniu samego warsztatu i jest w toku starania się o odpowiednie dlań siły nauczycielskie.

Pewne przekształcenia i uzupełnienia uznała Komisya i we wzorowym warsztacie dla stolarstwa i wyrobu zabawek w Żywcu za niezbędne. Plan tej szkoły wymagał, ażeby traktować w niej obok stolarstwa budowlanego i meblowego także wyrób zabawek z drzewa. Zorganizowanie tej nauki natrafiało wszakże od samego początku na trudności, głównie dla braku instruktora, któryby z wyrobem zabawek był obeznany. Czteroletnie istnienie szkoły pouczyło również, że plan nauki rozłożony na trzy lata jest niewystarczającym, aby szkoła wydawała należycie wykształconych i do samodzielnego zarobkowania zdolnych stolarzy. Komisya zgodziła się przeto, ażeby naukę rozszerzyć do lat czterech, a oddzielnie od tego zorganizować krócej trwający i mniej teoretycznego przygotowania wymagający kurs dla za-

bawkarzy, mający głównie na oku okoliczną młodzież wiejską, któraby przez wyuczenie się wyrobu pewnej seryi zabawek z drzewa, w lepszym smaku niż te, które dotychczas miejscowy przemysł stanowią, zdobyć mogła popłatniejszy sposób zarobkowania.

Opracowanie zmian w planie naukowym i zaopatrzenie szkoły w stosowne wzory do zabawek są w toku; aby zaś umożliwić należyte prowadzenie nauki we wskazanych tu kierunkach, nie można było pozostawić szkoły, jak dotychczas, o jednej tylko sile fachowej, lecz oprócz instruktora, zgodnie z pierwotnym programem, zamianować dla niej także fachowo wykształconego kierownika. Stanowisko to powierzyła Komisya byłemu stypendyście krajowemu, który studia swe w c. k. Muzeum technologicznem w Wiedniu ukończył, p. Władysławowi Niemczynowskiemu i ma nadzieję, że wyniki nauki w wzorowym warsztacie dla stolarstwa i wyrobu zabawek w Żyweu, będą na przyszłość pomyslniejsze.

Wspomnieć nakoniec wypada o krokach przygotowawczych, mających na celu reorganizację szkoły koszykarskiej w Jasle. Szkoła ta, zasilająca się wyłącznie uczniami ze wsi pochodzącymi, nie mająca szerszego oparcia w ludności miejskiej, nie zdołała dotychczas rozwinąć się szerzej i dać podstawę wybitniejszej i cechę przemysłu miejscowego noszącej produkcji.

Wypada więc organizację tej szkoły, zgodnie z zamiarami dzisiejszego jej zarządu, skierować na tory naturalniejsze, a mianowicie główny warsztat naukowy przenieść na wieś, gdzie i materiał warsztatowy i uczniowie są na miejscu, w mieście zaś utrzymywać pewną ilość robotników już wprawionych, którzyby surowe wyroby wykończali i upiększali, czyli jednym słowem czynili je gotowym artykułem handlu. Jeżeli miejski taki warsztat uzupełniający oprze się o odpowiednio zorganizowaną spółkę, któraby miała na celu dostarczanie materiałów dodatkowych i zajęcie się sprzedażą gotowych wyrobów, to niewątpliwie będzie mogła szkoła koszykarska w Jasle oddziaływać na wytworzenie lokalnego przemysłu koszykarskiego.

Przeniesienie głównego warsztatu naukowego z Jasła do Skołyszyna, gdzie właściciel obszaru dworskiego Wny Stanisław Klobasa oświadczył się z gotowością ponoszenia pewnych ofiar na cele szkoły, nie powinno natrafić na trudności, a w takim razie uprasza Komisya o przyzwolenie, ażeby kredyt, uchwalony dla szkoły koszykarskiej w Jasle, mógł być w razie przeniesienia jej do Skołyszyna i tam być użytym.

Krajowa szkoła tkacka w Krośnie przeniosła się w tym roku do obszernego budynku, który specjalnie na ten cel przez gminę m. Krosna został wystawiony. Kosztorys, wedle którego pierwotnie budynek ten miał być wystawiony, wynosił 29.411 zł. w. a. Już z góry jednak przewidywano, że koszta będą większe, bo wymagania co do rozmiarów przed przystąpieniem do budowy podniesiono, więc gmina zaciągnęła na ten cel pożyczkę w kwocie 35.000 zł. w. a. Chcąc gminie ulżyć, przyszedł jej Wysoki Sejm z pomocą, uchwalając dnia 12. listopada 1890 zasiłek w kwocie 5000 zł. w. a., wypłacalny w pięciu rocznych ratach. Oprócz tego zobowiązała się gmina wypłacać szkole tkackiej corocznie 500 zł. w. a., jako ryczałt na koszta opału, oświetlenia i obsługi.

Obecnie, gdy budynek już wykończono i koszta obliczono, wykazuje gmina, iż wydała na tę budowę 43.394 zł. w. a., t. j. o 13.983 zł. w. a. więcej, niż pierwotnie preliminowano. Chociaż więc z tej kwoty 5000 zł. w. a. fundusz krajowy zapłaci, obciąża się gmina wydatkiem, którego znieść nie zdoła, i który ją może przywieść do ruiny. W budynku nowym, oprócz dostatecznych ubikacyj na samą szkołę, urządzono także pomieszkania dla kierownika i instruktora, które tymczasowo, po zgorzeniu części rynku, na biura c. k. starostwa zostały obrócone. Do dostarczenia rzeczonych pomieszkań nie zobowiązywała się gmina pierwotnie, skoro jednak są, wymaga tego ład i bezpieczeństwo szkoły, aby były istotnie przez kierownika i instruktora zakładu zajęte. Gmina skłonna jest oddać je na ten cel, ale prosi, ażeby w za-

mian zwolnić ją od opłacania wymierzonego powyżej ryczałtu rocznego w kwocie 500 zł. w. a., uważając, iż co najmniej tyle wynosi wartość oddanych przez nią pomieszczeń. Nadto prosi gmina o przyznanie jej jeszcze dalszych 5000 zł. w. a. tytułem jednorazowego, bezzwrotnego zasiłku, jako ulgę w znacznie większym wydatku na wystawienie budynku.

Uznając niezwykłą ofiarność gm. m. Krosna na cele szkolne popiera Komisya ze swej strony powyższą prośbę i przedstawia Wysokiemu Wydziałowi krajowemu przy końcu sprawozdania dotyczący wniosek.

* * *

Przechodząc do normalnego toku nauki i pracy w naszych szkołach zawodowych Alleg. VII. przedstawiamy w załączeniu % tabelę, uwidoczniającą ilość kursów w każdej szkole, liczbę uczniów na każdym kursie i liczbę abiturjentów, którzy naukę w zakładzie z dobrym postępowaniem ukończyli.

Co do składu zarządów, sił nauczycielskich i szczególniejszych na uwagę zasługujących okoliczności w ustroju zakładów, przedstawia się rzecz jak następuje :

1. Czerwona Wola (dawniej w Jarosławiu). Szkoła koszykarska założona w r. 1879. W skład zarządu szkolnego wchodzi: J. E. ks. Jerzy Czartoryski kurator szkoły, August Szczerkowski delegat rządu, Edward Micewski delegat Rady powiatowej.

Instruktor fachowy: Franciszek Gonddek, administrator Józef Dąbrowski.

Nauka o kursie dwuletnim. Ukończeni uczniowie wracają przeważnie do zawodu rolniczego, trudnią się przytem koszykarstwem jako przemysłem domowym.

2. Jasło. Szkoła koszykarska założona w r. 1884. W skład zarządu szkoły wchodzi: Klemens Sienkiewicz dyrektor c. k. gimnazyum, Apolinary Przyłęcki delegat Wydziału krajowego, Romuald Palch delegat Rady powiatowej.

Instruktor fachowy: Michał Podkulski.

Z dotychczasowych abiturjentów szkoły pracuje trzech na własną rękę we wsi rodzinnej, jeden w Ameryce, jeden na roli — o innych niewiadomo.

3. Grybów. Krajowa szkoła kołodziejstwa założona w roku 1890. W skład zarządu wchodzi: Edmund Klemensiewicz kurator zakładu, Dr. Adam Jakubowski burmistrz, zastępca kuratora, Bar. Karol Brunicki i A. Wejda delegaci Rady powiatowej, A. Muszyński administrator, Jan Czaplinski delegat Stowarz. przemysłowego.

Instruktor fachowy: Andrzej Skoplak, ks. Franciszek Szablowski katecheta, Józef Tabeau nauczyciel przedmiotów dopełniających.

Zakład rozpocznie w jesieni 1892 trzeci rok istnienia i w myśl programu nauki musi się zaopatrzyć w kuźnię, z potrzebnymi dla uczniów narzędziami i wystawić wozownię, na co w preliminarzu nadzwyczajny kredyt jest żądany.

4. Touste. Wzorowy warsztat kołodziejski, założony w roku 1882. W skład zarządu szkoły wchodzi: Jan Vivien prezes, Hr. Piniński zastępca prezesa, Jacek Kieszkowski delegat Wydziału krajowego, ks. M. Czaczkowski delegat gminy i kierownik zakładu, K. Łeszczyszak administrator.

Instruktorowie fachowi: Jędrzej Ciupik, majster kołodziejski, Michał Kolanowski kowal.

5. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa, założona w roku 1884. W skład zarządu szkoły wchodzi: Dr. Stanisław hr. Badeni jako przewodni-

czący, Alfred Stecki, Klemens Torosiewicz, Dr. Władysław Stupnicki, ks. Michał Cegielski, Wojciech Eliasiewicz i Aleksander Malinowski, członkowie komitetu.

Kierownik zakładu: Maksymilian Czyrniański, ks. Michał Cegielski i ks. Marjan Witkowski, katecheci, Jędrzej Hyk instruktor kołodziejstwa, Józef Wienc instruktor bednarstwa, Karol Laskowski majster kowalski, Stefan Petryszyn i Józef Jazienicki, pomocnicy, Anatol Jaworski, nauczyciel przedmiotów uzupełniających.

Po ukończeniu nauki w szkole, pracują uczniowie dalej w swoim zawodzie. Wyjątkowo dwóch kołodziei i trzech bednarzy przerwali się na stolarkę, a jeden pracuje jako cieśla.

6. Stanisławów. Krajowy warsztat zawodowy dla nauki stolarstwa i tokarstwa, założony w r. 1884, a zreorganizowany w r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Dr. Waleryan Szydłowski, burmistrz, jako kurator zakładu, Józef Jaegerman i Hersz Halpern, delegaci, Józef Jabłonowski, delegat Rady powiatowej, Michał Rembacz, delegat Kasy oszczędności, Teodor Birnbaum, inspektor fachowy, Ferdynand Fiedler, reprezentant miejscowych stolarzy.

Instruktor fachowy: Stanisław Merunowicz. Przewodnik warsztatowy: Robert Terczka. Hilary Hołubowicz i Władysław Latoszyński, nauczyciele pomocniczy.

Uczniowie zwyczajni pracują dzień cały; nadzwyczajni tylko w niektórych godzinach i jedynie w poszczególnych kierunkach. Ukończeni uczniowie pracują po warsztatach prywatnych jako czeladnicy, przeważna ilość umieszcza się w warsztatach kolejowych, czterech udało się do Zakopanego. Inwentarz szkoły został w r. b. różnymi narzędziami i przyborami wartości 795 zł. uzupełniony.

7. Żywiec. Krajowy warsztat naukowy dla stolarstwa i wyrobu zabawek, założony w r. 1888. W skład zarządu szkoły wchodzi: Herman Czech de Lindenwald, kurator zakładu, Karol Ringer, sekretarz Rady pow., zastępca kuratora, Ludwik Dubowski, burmistrz, Jan Mierowski i Antoni Olszowski, delegaci gminy.

Instruktor fachowy: Bronisław Boziewicz. Nauczyciele pomocniczy: Jan Gołąb, Franciszek Zimnal, Władysław Nowotarski i Stanisław Polek.

8. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska, założona w r. 1876, od r. 1886 zreorganizowana jako zakład krajowy. W skład zarządu szkoły wchodzi: Edmund hr. Starzeński, kurator, Karol Głuchowski, delegat gminy, Franciszek Jasiński, delegat Rady powiatowej, Jan Budzianowski, delegat stowarzyszenia garncarzy.

Kierownik szkoły: Aleksander Klimaszewski, Stanisław Daczyński, nauczyciel rysunków, Stefan Skrypniczuk, wermistrz, Antoni Kostrubiak, przewodnik warsztatowy.

Z uczniów, którzy naukę w zakładzie ukończyli, pracuje siedmiu w kaflarstwie, jedenastu w garncarstwie, trzech porzuciło zawód garncarski. Budynek szkolny został w b. roku przerobiony i rozszerzony.

9. Poremba Żegota. Krajowy warsztat wzorowy garncarski, założony w r. 1889. W skład zarządu szkoły wchodzi: Michał Bóbr, kurator zakładu, L. Nowakowski, delegat Rady powiatowej.

Kierownik zakładu: Antoni Goligowski, Franciszek Miękiński, wermistrz. Dopiero w jesieni r. b. opuszczają zakład pierwsi uczniowie, którzy naukę zupełnie ukończą.

10. Touste. Krajowy warsztat garncarski, założony w r. 1886. W skład zarządu szkoły wchodzi: Władysław Fedorowicz, kurator zakładu, Karol Wojciechowski administrator.

Instruktor fachowy i wermistrz: Albin Biłous, podmajstrzy Danyło Kokolski.

Ukończeni uczniowie uprawiają garncarstwo w miejscu.

11. Uhnów. Krajowy warsztat wzorowy szewski, założony w r. 1889, przekształcony na zakład krajowy w r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Franciszek Jędrzejowicz, kurator zakładu, Aleksander Celewicz, kierownik. Instruktor fachowy: Adam Gottmann. Inwentarz warsztatu został w r. b. z funduszu krajowego uzupełniony.

12. Krosno. Krajowa szkoła tkacka, założona w r. 1889. W skład zarządu szkoły wchodzi: August Gorayski, kurator zakładu, Stanisław Janik, delegat gminy, ks. Jan Szalały, delegat Wydziału powiat., dr. Feliks Czajkowski, delegat Wydziału kraj.

Kierownik szkoły: Henryk Gruszecki, Franciszek Daniszewski, nauczyciel rysunków, Józef Lagosz, instruktor, Piotr Bartoń, pomocnik do nadzoru robót praktycznych.

Z pomiędzy uczniów, którzy ukończyli naukę w zakładzie, pracuje jeden jako instruktor, jeden wyjechał za granicę dla dalszego kształcenia się, sześciu pracuje jako czeladnicy tkaccy. Szkoła przeniosła się do osobnego, dogodnego, specjalnie na ten cel przez m. Krosno wystawionego budynku.

Szkoła w związku ze spółką tkacką.

13. Błażowa. Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1884, uregulowany statutem z r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Zdzisław Skrzyński, kurator, Władysław Jędrzejowicz, delegat Wydziału krajowego, Władysław Rylski i Ignacy Modliszewski, delegaci Towarzystwa tkackiego. Instruktor fachowy: Marcin Brzęk.

Szkoła w związku ze spółką tkacką w Krośnie.

14. Gliniany. Krajowy warsztat wzorowy tkacki, założony w r. 1886, zreorganizowany jako zakład krajowy statutem z r. 1890. W skład zarządu szkoły wchodzi: Franciszek hr. Potulicki, kurator zakładu, ks. Filemon Reszetyłowicz, delegat Wydziału krajowego, Edward Brückner, delegat Rady powiatowej, Szczepan Fernezy, delegat gminy; Rudolf Koerber, delegat Towarzystwa zaliczkowego, Józef Wolf, delegat spółki tkackiej.

Instruktor techniczny: Jan Jurajda, Franciszek Hyblik, pomocnik, Tadeusz Toczyski, nauczyciel przedmiotów uzupełniających.

Szkoła w związku ze spółką tkacką.

15. Korczyzna. Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1886, uregulowany statutem z r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: ks. Jan Szalały, jako przewodniczący, Jakób Pelczar, Franciszek Gonet i Maciej Jórasz, delegaci gminy i towarzystwa tkackiego.

Instruktor fachowy: Jan Standejski.

Uczniowie, którzy ukończyli naukę, poświęcają się przeważnie w miejscu tkactwu, skąd też przemysł tkacki korczyński rozwija się coraz bardziej.

Szkoła w związku ze spółką tkacką.

16. Kosów. Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1882. Zarząd szkoły stanowi Rada nadzorcza Towarzystwa tkackiego, a w szczególności: Dr. Apolinary Tarnawski, prezes, ks. Józef Abrysowski, ks. Markijan Szankowski, Włodzimierz Łuszczyński i Oskar Als, członkowie rady, Edwin Windakiewicz, Stanisław Bursa i Andrzej Pyp-tiuk, dyrektorowie.

Instruktor fachowy: Bronisław Babiak.

Z uczniów, którzy naukę w zakładzie ukończyli, jest dwóch kierownikami warsztatów, dwóch pracuje samoistnie w zawodzie tkackim, inni jako pomocnicy warsztatowi.

Szkoła w związku ze spółką tkacką.

17. **Łańcut.** Krajowy warsztat wzorowy tkacki im. Franciszka Józefa, założony w r. 1890. W skład zarządu szkoły wchodzi: Hr. Roman Potocki, kurator zakładu, Bolesław Żardecki i Jan Cetnarski, delegaci Rady powiatowej, Józef Gawel i Marcin Szule, delegaci gminy, Karol Peszkowski i Jakób Krzan, delegaci spółki tkackiej.

Instruktor fachowy: Bazyli Pyptiuk.

Szkoła w związku ze spółką tkacką. W jesieni r. z. zaopatrzone ją z funduszków krajowych dwoma nowymi krosnami, dwoma kołowrotkami, dwoma maszynkami Jaquarda i innymi przyborami warsztatowymi.

18. **Rychwałd.** Krajowy warsztat wzorowy tkacki, założony w r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Antoni Michałowski, kurator Zakładu, ks. Jan Kos, delegat Wydziału krajowego, Wojciech Szwed, delegat Rady powiatowej, Jan Cebrat, delegat gminy, Karol Ringer, delegat spółki tkackiej.

Instruktor fachowy: Wawrzyniec Gubała.

Szkoła w związku ze spółką tkacką. Z funduszu krajowego została szkoła w r. b. w cztery nowe krosna wraz z przyborami wyposażoną.

19. **Wilamowice.** Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1887. W skład zarządu szkoły wchodzi: Dr. Herman Czecz de Lindenwald, kurator zakładu, ks. Andrzej Kondolewicz, delegat Rady powiatowej, Jan Kaleta, burmistrz i Jan Nowak, delegaci gminy, Franciszek Formas, delegat spółki tkackiej.

Instruktor fachowy: Aleksander Zugaj, Józef Nika, przodownik. Ks. Andrzej Kondolewicz udziela uczniom dobrowolnie religii.

Z uczniów, którzy naukę w zakładzie ukończyli, udał się jeden na dalszą naukę do kraj. szkoły tkackiej w Krośnie, inni poświęcają się praktycznie zawodowi tkackiemu, przeważnie na miejscu.

20. **Kańczuga.** Szkoła koronkarska, założona w r. 1882, zorganizowana nowym statutem w r. 1888. W skład komitetu zarządzającego wchodzi: Stefan Prek, przewodniczący, ks. Roman Olkuszewski, ks. Antoni Dymnicki i Jan Chmura, członkowie komitetu.

Kierowniczką szkoły: Bar. Magdalena Czechowiczowa, nauczycielki pomocnicze: Dorota Liwosz, Anna Nicpoń.

Uczennice, które naukę w szkole ukończyły, wyrabiają w domu koronki na własną rękę, niektóre pracują w tym zawodzie po zamożniejszych domach obywatelskich.

21. **Muszyna.** Szkoła koronkarska założona w r. 1887. W skład komitetu zarządzającego wchodzi: Ks. kanonik Andrzej Gruszka, jako przewodniczący, Antonina Krynicka, z ramienia Wydziału krajowego, Adam Hibl, delegat Rady powiatowej, Józef Medwecki burmistrz, jako reprezentant gminy.

Kierowniczką szkoły: Agnieszka Walczak, ks. Jędrzej Konieczny, katecheta, Karolina Pyrc, pomocnicza nauczycielka koronkarstwa, Julia Ortyńska, nauczycielka przedmiotów uzupełniających.

Uczennice ukończone, przeważnie córki włościańskie, wracają zazwyczaj do swych zajęć gospodarstwa domowego i zajmują się pobocznie wyrobem koronek jako przemysłem domowym.

22. **Zakopane.** Krajowa szkoła koronkarska, założona w r. 1883. W skład komitetu zarządzającego wchodzi: Ks. kan. Józef Stolarczyk, jako przewodniczący, dr. Andrzej Chramiec, delegat Wydziału krajowego i Franciszek Neužil.

Kierowniczką szkoły: Józefa Neužilowa, ks. Kaszelewski, katecheta, Franciszek Neužil, nauczyciel rysunków, Wincenty Regiec, nauczyciel przedmiotów uzupełniających, Anna Ustupska, Agnieszka Topór i Filomena Skupień, pomocnicze nauczycielki-koronkarki.

* * *

Oprócz powyższych zakładów, administrowanych przez Wys. Wydział krajowy przy współudziale Komisji kraj. dla spraw przemysłowych, są jeszcze zakłady subwencyonowane, a mianowicie szkoły dla robót kobiecych w Krakowie, we Lwowie, w Przeworsku i w Przemyśle, oraz szkoły rządowe dla przemysłu drzewnego w Zakopanem i dla ślusarstwa w Świątnikach, którym kraj dostarcza budynków na umieszczenie i przychodzi im stałymi subwencjami w pomoc.

Co do szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku jest do zauważania, iż za wynagrodzeniem z funduszu krajowego wysłaną tam była na przeciąg trzech miesięcy pomocnicza nauczycielka koronkarska z Zakopanego, panna Anna Ustupska, celem obznajomienia miejscowych robotnic z nieuprawianymi tam dotąd technikami wyrobów koronkarskich.

C. k. Zawodowa szkoła ślusarstwa w Świątnikach otrzyma w przyszłym roku nowy i wszelkim wymogom zakładu odpowiadający budynek, którego plan został już przez c. k. Rząd zatwierdzony, a przygotowania do budowy w jesieni r. b. się rozpoczną. Oprócz tego czyni Komisja starania, ażeby dostarczyć także żądanych przez c. k. Rząd pomieszczeń dla nauczycieli rzeczonyj szkoły, których brak dotkliwie daje się im uczuć. Potrzebie tej wszakże stara się Komisja tak zaradzić, ażeby nie spadł stąd nowy ciężar na fundusz krajowy, lecz aby pokryto odnośny wydatek kwotami, któreby c. k. Rząd na czynsze mieszkalne dla nauczycieli wyznaczył.

C. k. Zawodowa szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem mieści się bardzo niedostatecznie w budynku, pierwotnie przez Towarzystwo tatrzańskie dostarczonym i w dwóch innych ze skarbu państwa i funduszu krajowego przynajmowanych. Sprawa wystawienia nowego lub odpowiedniego rozszerzenia istniejącego budynku, jest przedmiotem rokowań między c. k. Rządem a Wysokim Wydziałem krajowym i Komisją. Gdy jednakże c. k. Rząd dąży do obciążenia kraju wszystkimi wydatkami, któreby za sobą wystawienie budynku, urządzenie go, oświetlenie, opalanie, obsługa itd. pociągnęły, stanęła Komisja na tem stanowisku, że mogłaby za przesunięciem na kraj tych wszystkich ciężarów tylko wtedy przemawiać, gdyby w zamian za to zastrzeżono reprezentacji kraju, względnie Wys. Wydziałowi krajowemu, większy wpływ na samo urządzenie szkoły, jej administrację, skład nauczycieli i tok nauki.

Co do wzorowego warsztatu kowalskiego w Sułkowicach, który staraniem c. k. rządu ma być urządzony, jest do nadmienienia, iż plan na budynek, na który Wys. Sejm w budżecie zeszłorocznym 10.000 zł. uchwalił raczył, został oddanym do opracowania, a po uzyskaniu aprobaty ze strony c. k. Rządu, będzie można przystąpić do budowy.

Uchwałą z dnia 5. kwietnia br. polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby „rozpoczął rokowania z c. k. Rządem o założenie w Tarnopolu instrukcyjnego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, utrzymywanego kosztem skarbu państwa z pomocą zasiłków, dawanych ze skarbu krajowego i od innych czynników krajowych“. Równocześnie polecił Sejm Wydziałowi krajowemu, aby „rokował z radami powiatów przyle-

głych Tarnopolowi i z radą gminną Tarnopola o zobowiązanie się do dawania zasiłków dla założenia i utrzymania wzorowego warsztatu kowalskiego i ślusarskiego maszynowego w razie, gdyby zakład taki Rząd założył i utrzymywał w Tarnopolu kosztem poczęści skarbu państwa“.

Sprawę tę przekazał Wysoki Wydział krajowy Komisji do zbadania i przedłożenia wniosków. Gdy jednak ze strony c. k. Rządu żadna w tej mierze inicjatywa nie wyszła, a ściśle określenie charakteru i organizacja szkoły, którą Wysoki Sejm pragnąłby mieć w Tarnopolu założoną, musi poprzedzić rokowania, zmierzające do ustalenia kosztów utrzymania szkoły i współdziałania czynników miejscowych oraz funduszu krajowego w tych kosztach — owym więc badaniom nad ustrojem szkoły poświęcić musi Komisya przedewszystkiem swą uwagę, i spodziewa się wkrótce przedstawić Wys. Wydziałowi krajowemu swe w tej mierze wnioski.

III. Czynności, tyczące się ogólnych celów szkolnictwa przemysłowego.

/. Alleg. VIII. Dla popierania ogólnych spraw przemysłu ceramicznego w kraju istnieje od lat sześciu krajowa stacya ceramiczna przy c. k. szkole politechnicznej pod kierownictwem inżyniera Edmunda Krzena. Czynności tej stacyi rozwijają się prawidłowo ku pożytkowi przemysłu garncarskiego, wyrobu dachówek i kafli, który to przemysł w kraju coraz szersze przybiera rozmiary. Szczegółowe sprawozdanie z czynności stacyi przedkładamy w załączeniu /.

Inną stacyą doświadczalną, której potrzebę uznał już Wys. Sejm, wstawiając w ostatnim preliminarzu ratę 2500 zł. na jej założenie, jest doświadczalna stacya mechaniczno-technologiczna, mająca być założoną również przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie. W myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 24 stycznia 1889 upoważnionym został Wydział krajowy do rokowań z c. k. Rządem w sprawie założenia pomienionej stacyi na tej podstawie, iż kraj przeznaczy na ten cel 5000 zł., a taką samą kwotą przyczyni się także i skarbu państwa do jej urządzenia. Gdy jednakże bliższe rozpatrzenie tej sprawy przez c. k. szkołę politechniczną wykazało, że urządzenie stacyi mechaniczno-technologicznej wydatku co najmniej 9500 zł. wymagać będzie, a c. k. Rząd oświadczył, że jedynie 2000 zł. na ten cel ze skarbu państwa przeznaczyć może i zasiłek ten wstawił już do budżetu na r. 1892, okazała się potrzeba podniesienia zasiłku kraju. Skutkiem tego przedłożył Wydział krajowy Wys. Sejmowi pod d. 10. marca rb. do L. 4930 sprawozdanie z wnioskiem, ażeby Wys. Sejm zasiłek kraju na rzeczoną stacyę do kwoty 7500 zł. podnieść raczył i upoważnił Wydział krajowy do wstawienia na ten cel do budżetu krajowego trzeciej raty 2500 zł. jeszcze w r. 1894. Wniosek ten, nie załatwiony już w Sejmie, ponawia niniejszem Komisya i prosi o podniesienie do wysokości 7500 zł. kredytu na urządzenie doświadczalnej stacyi mechaniczno-technologicznej we Lwowie.

Przy rozda wnictwie stypendyów na cele przemysłowe trzymała się Komisya tych samych zasad, które nią dotąd w sprawie tej kierowały. Usiłuje równomiernie wspierać wszystkie rodzaje przemysłu i podtrzymywać frekwencyę szkół zawodowych przez wspomaganie uczniów, rekrutujących się zazwyczaj z uboższych warstw społeczeństwa.

Stypendyów takich rozdano w roku ubiegłym 185 wedle szczegółowego wykazu, który

/. Alleg. IX.

tu /.	dołączono. Co do rodzaju rękodzieł rozpadają się te stypendya jak następuje:	
1. Na przemysł drzewny (dla koszykarzy, kołodziejów, stolarzy, tokarzy i rzeźbiarzy)	dano stypendyów	74
2. na naukę tkactwa i sukiennictwa dano stypendyów		40

3. na przemysł metalowy	dano stypendyów	22
4. na garncarstwo	"	"	22
5. na kamieniarstwo	"	"	1
6. na koronkarstwo	"	"	11
7. do fachowych szkół przemysłu artystycznego			14
8. na naukę typografii, lania czcionek itp.			1
							Razem	185

Oprócz tego z kwoty przeznaczonej na stypendya otrzymali jednorazowe zasiłki:

1. Podkulski Michał, instruktor w szkole koszykarskiej w Jaśle, jednorazowo 70 zł. w celu wydoskonalenia się w swym zawodzie w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim w Wiedniu.

2. Wzorowy warsztat kołodziejski w Grybowie 324 zł. w. a. dla tamtejszych uczniów na zasiłki stypendyjne obok zasiłków ze źródeł miejscowych, i jako pomoc w utrzymaniu internatu dla uczniów.

3. Tyrowicz Jerzy i Romański Stanisław, ślusarze, jednorazowe zasiłki po 100 zł. na dalsze kształcenie się za granicą w zawodzie ślusarsko-mechanicznym.

4. Celewicz Aleksander, instruktor wzorowego warsztatu szewskiego w Uhnowie, jednorazowo 30 zł. na wyjazd do Wiednia, celem poznania urządzeń tamtejszych warsztatów szewskich.

5. Lewicki Władysław, nauczyciel ludowy z Witkowa, w celu nauczania się szewstwa w wzorowym warsztacie szewskim w Uhnowie, jednorazowo 60 zł.

6. Nowotarski Władysław, nauczyciel szkoły stolarskiej w Żywcu, jednorazowo 50 zł. na odbycie feryalnego kursu modelowania w Wiedniu.

7. Klebert Adam, uczeń c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie, na dalsze kształcenie się, jednorazowo 50 zł.

8. Krawiec Grzegorz, uczeń warsztatu tkackiego w Glinianach, jednorazowo 90 zł. na dalsze kształcenie się.

9. Dyrekcyja c. k. szkoły ślusarskiej w Świątnikach, jednorazowy zasiłek w kwocie 100 zł. z przeznaczeniem na zapomogi i przybory szkolne dla uczniów.

W kredycie 8000 zł. w. a., preliminowanym w budżecie r. 1891 na stypendya przemysłowe, mieściło się 2000 zł. przeznaczonych specjalnie na zasiłki dla nauczycieli, sposobiących się na pięciomiesięcznym kursie rysunkowym w c. k. państwowej szkole przemysłowej w Krakowie, na nauczycieli rysunków dla szkół przemysłowych uzupełniających. W budżecie r. 1892 kwota pomieniona nie była specjalizowaną, nie zamierzano bowiem w jesieni r. 1891 i w początkach r. 1892 kursu takiego urządzać. Gdy jednak c. k. Rząd okazał gotowość zarządzania, ażeby pomieniony kurs metodyczny, począwszy od września r. b. odbył się znowu w Krakowie, mniej więcej dla piętnastu nauczycieli szkół ludowych, pospieszyła Komisya z wskazaniem miejscowości, dla których dobrze przysposobieni nauczyciele rysunków byłiby pożądanymi i oświadczyła się z gotowością wsparcia ich zasiłkami w takiej wysokości, jakie w r. 1890 na cel ten były dawane. Do tego postanowienia odnosi się rozczłonkowanie stypendyjnej pozycyi 8000 zł. w. a. na dwa działy, jakie do preliminarza na r. 1893 wprowadzono.

Oprócz tej kwoty wprowadza Komisya dalszą pozycję 2000 zł. na stypendya dla młodzieży handlowej, a to w uwzględnieniu wniosku posła T. Merunowicza, wniesionego na posiedzeniu sejmowem z d. 24. marca r. b., który to wniosek, wraz z innymi spadłymi z porządku dziennego wnioskami, Wys. Wydziałowi kraj. i Komisji do załatwienia przekazany został. Poseł Merunowicz żądał, aby Wydział krajowy „przy rozdawnictwie stypendyów w interesie rozwoju przemysłu krajowego, uwzględniał także potrzebę fachowego kształcenia personelu handlowego dla przedsiębiorstw przemysłowych a w szczególności dla spółek ręko-

dzielniczych". Uznając tę potrzebę, ale nie mogąc dopuścić, ażeby w skutek tak rozszerzonego rozdawnictwa kwoty stypendyjnej, uszczuplić miano zasiłki już dziś uczniom przemysłowych szkół zawodowych rozdawane, wniosła Komisya o przyzwolenie dodatkowej kwoty 2000 zł. na cele przez posła Merunowicza wskazane, a uzyskawszy dla tego wniosku potwierdzenie Wys. Wydziału krajowego, wstawia pemienną kwotę do preliminarza na r. 1893 z tem zastrzeżeniem, iżby Wydziałowi krajowemu przy rozdawnictwie zasiłków stypendyjnych służyło prawo *virement* między obu pozycjami, na stypendya przemysłowe i handlowe wstawionymi.

Należy wkońcu w tym dziale budżetowym zwrócić uwagę na jeszcze jedną nową pozycję, a mianowicie na kwotę 1500 zł. wa., żadaną jako wydatek nadzwyczajny na sporządzenie normalnych druków administracyjnych, którymi zarządy szkół zawodowych miałyby być zaopatrzone. Ze względu na potrzebę łatwej a ścisłej kontroli, jaką Wysoki Wydział krajowy nad gospodarką szkół zawodowych wykonywać jest obowiązany, unifikacya rachunkowości, o ile się takowa przy różnorodności szkół zawodowych da przeprowadzić, staje się wymogiem niezbędnym, tam zaś, gdzie ze względu na odrębności fachowe oddzielny rodzaj zapisków i książek rachunkowych musi być zaprowadzony, staje się požądanem, ażeby i te zapiski odpowiadały zasadom rachunkowości. Uporządkowania takiego wszakże nie będzie można osiągnąć, jeżeli szkołom nie przepisze się odpowiednich instrukcyj rachunkowych i nie da do rąk gotowych już formularzy i ksiąg. Na zaprowadzenie podobnych druków jednolitych dla szkół przemysłowych uzupełniających i inne, wydano w roku 1891 1.423 zł 79 ct., nie powinna zatem kwota 1500 zł. wa. wydać się wygórowaną, jeśli idzie o to, ażeby rachunkową gospodarkę szkół zawodowych ująć w karby porządku.

IV. Pożyczki i zasiłki na cele przemysłowe.

W rozdawnictwie pożyczek i zasiłków na cele przemysłowe wypada zwrócić uwagę na dwie szczególniejsze pozycye.

Już w zeszłorocznem sprawozdaniu podała Komisya i uzasadniła swą uchwałę, zatwierdzoną przez Wys. Wydział krajowy, w myśl której postanowiono imieniem krajowego funduszu przemysłowego przystąpić do subskrypcyi 50 akcji 1000-guldenowych na rzecz galicyjskiego akcyjnego Towarzystwa handlowego. Krok ten spotkał się z krytyką w Izbie sejmowej, która wprawdzie w znacznej pozostała mniejszości, że jednak w wykonaniu rzeczonyj uchwały jeszcze druga rata 25.000 zł. z funduszu przemysłowego z początkiem roku 1893 przyjdzie do wypłaty, uznaje Komisya za potrzebne, na podstawie zaszłych tymczasowo faktów, jeszcze raz tej sprawy dotknąć. Rozstrzygającym dla Komisyi powodem do poparcia usiłowań gal. akc. Towarzystwa handlowego był ten ustęp jego programu, w którym zapowiadało „organizację handlu i otwarcie dróg zbytu w kraju i poza krajem dla przemysłu domowego i zakładanie w tym celu bazarów krajowych, jakoteż reprezentacyj na obcych placach“. Program wyraził dalej nadzieję, że organizacya taka „ułatwi w wysokim stopniu działalność tak krajowej Komisji przemysłowej, jak i licznych jednostek w różnych stronach kraju nad odrodzeniem przemysłu nie bez skutku pracujących“.

Szło o ziszczenie tej zapowiedzi i zaiste nie trzeba było na nie długo czekać. Galic. akcyjne Towarzystwo handlowe, wzięwszy się energicznie do dzieła, powołało do życia centralny Bazar krajowy we Lwowie, instytucję jednoczącą na szerokie rozmiary wszystkie te usiłowania produkcji przemysłowej, które powstają równolegle z zakładaniem szkół zawodowych w kraju, zapewniając pracę i lepszy zarobek tym rękodzielnikom, których szkoła wykształci. A dać warsztatom, spółkom i poszczególnym przedsiębiorstwom możliwość rychłego i pewnego zbytu wyrobów, bez więzienia kapitału obrotowego w długotrwałych kredytach —

puścić w kurs wiadomość o istnieniu wielu wybornych wyrobów krajowego przemysłu, zachęcić do nabywania ich, walczyć z konkurencyjnym towarem zagranicznym i wywalczać zwyczaj zaopatrywania się w wyroby swojskie — to zaiste tak dzielna pomoc, użyczona Komisji w jej zabiegach o dźwiganie krajowego przemysłu, iż nie może z nią iść w porównanie żadna korzyść, któraby się przez ulokowanie 50.000 zł. w jednym czy kilku poszczególnych przedsiębiorstwach przemysłowych osiągnęło. Pomoc tę oddaje pracom Komisji już dziś centralny Bazar krajowy, pomimo, iż liczy dopiero kilka miesięcy swego istnienia. Niespodziewany w danych warunkach towarowy obrót Bazaru ożywił działalność wszystkich szkół zawodowych, wlał w nie otuchę, że nie pracują na darmo, otworzył widoki wychowankom szkół, że nie będą potrzebowali uchodzić za granicę, aby znaleźć utrzymanie, odpowiadające ich wiedzy i pracy, sprawił, że nareszcie w samym kraju znajdą szanse powodzenia warsztaty i zakłady, dostarczające wyrobów przemysłu krajowego.

Sądząc po tych początkach, wolno przypuszczać, że pożyteczna działalność gal. akc. Towarzystwa handlowego będzie się w tym kierunku wzmagać, a zatem należy się spodziewać, że nie spadną na Komisję i Wydział kraj. zarzuty, iż postąpiły niewłaściwie, lokując część kraj. funduszu przemysłowego w akcyach rzeczonoego Towarzystwa.

Drugą sprawą, której tu bliższą uwagę poświęcić pragniemy, jest szczęśliwa próba, jaką się Komisji zrobić udało z subwencyonowaniem Pierwsz. galicyjskiego Towarzystwa dostaw dla armii we Lwowie. Na prośbę tego Towarzystwa, ażeby mu udzielono subwencji bezzwrotnej 2.000 zł. na zorganizowanie wyrobu obuwia dla armii, odpowiedziała Komisya uchwałą, iż gotowa jest usiłowania Towarzystwa poprzeć, w taki atoli sposób, że potrzebne do wyrobu maszyny sama zakupi i jako własność funduszu krajowego da je Towarzystwu do użytkowania. Po uzyskaniu zatwierdzenia tej uchwały ze strony Wysokiego Wydziału krajowego, przystąpiono do jej wykonania. Sprowadzono w obrębie kredytu 2.000 zł. z fabryki Keat'a z Frankfurtu maszyny do walcowania skóry, wycinania podeszew i płatków obcasowych, szycia wierzchów, skrawywania brzegów i t. p., jednym słowem wszystkie do prawidłowego sporządzenia obuwia wojskowego potrzebne maszyny pomocnicze, i oddano je Towarzystwu do użytku. Jakoż pokazało się, że dopiero przy pomocy tych maszyn dało się dokładny wyrób obuwia wojskowego zorganizować, a równocześnie dostarczyć nadspodziewanie dobrego zarobku około 50-ciu robotnikom, w znacznej części pozbawionym roboty majstrom szewskim.

W chwili, gdy to piszemy, wyrobiło Towarzystwo około 8000 par ciżem wojskowych, a wszystkie, które dotychczas odbiorczym komisym wojskowym oddano, zostały w zupełności przyjęte i za wyborny wyrób uznane, podczas gdy przy dawniejszych odstawach brakowano wiele butów i ciżem, które szewcy ze Lwowa i z prowincyi zarządowi armii dostarczali.

* * *

Zgodnie z wnioskami Komisji krajowej dla spraw przemysłowych udzielił Wydział krajowy w ciągu ostatniego roku następujące dalsze pożyczki z funduszu przemysłowego:

1. Towarzystwu powroźniczemu w Radymnie, 3% pożyczkę w kwocie 3.000 zł. spłacalną w 20 ratach kwartalnych, począwszy od 1. października 1892.

2. Adolfowi Meissnerowi, właścicielowi fabryki powozów w Krakowie, 3% pożyczkę w kwocie 3.000 zł. spłacalną w 20 ratach kwartalnych. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

3. Towarzystwu tkackiemu w Komarnie 3% pożyczkę w kwocie 2.000 zł. na weksel, płatny 30. lipca 1892. (Oprócz pożyczki z września 1891 w kwocie 2.000 zł. w. a.)

4. Reszta pożyczki 1.000 zł. Zakładowi blichu i apretury w Krośnie (p. St. Matkowskiemu) na podstawie promes Wydziału krajowego z roku 1888 na dwie pożyczki w łącznej kwocie 50.000 zł.

5. Janowi Baczyńskiemu, właścicielowi fabryki bulionu we Lwowie 3% pożyczkę w kwocie 1.000 zł., zwrótną w 20 ratach kwartalnych począwszy od 1. stycznia 1893.

6. Ignacemu Chylewskiemu, właścicielowi fabryki maszyn w Tarnowie, pożyczkę 15 000 zł. za oprocentowaniem po 4 od sta rocznie za ubezpieczeniem na budynkach fabrycznych.

7. Aleksandrowi Z. Gieszkowskiemu, właścicielowi fabryki wyrobów papierowych we Lwowie, 3% pożyczkę w kwocie 4 800 zł. spłacalną w 20 ratach kwartalnych począwszy od 1. stycznia 1893. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

8. Janowi Stankiewiczowi, właścicielowi zakładu ślusarskiego we Lwowie, 3% pożyczkę w kwocie 3.500 zł. spłacalną w 20 ratach kwartalnych począwszy od 1. stycznia 1893. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

9. Towarzystwu kowali w Sułkowicach 3% pożyczkę w kwocie 2.000 zł., zwrótną w 20 ratach kwartalnych począwszy od 1. stycznia 1893.

10. Towarzystwu koszykarskiemu w Jeziorzanach 3% pożyczkę w kwocie 1.200 zł. spłacalną w 20 ratach kwartalnych.

11. Baligrodzkiemu Antoniemu i Papiakowi Stanisławowi stolarzom z Jasła 3% pożyczkę w kwocie 8.000 zł., spłacalną w 40 ratach kwartalnych, począwszy od 1. stycznia 1893. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

12. Towarzystwu tkackiemu w Kosowie 3% pożyczkę w kwocie 1 500 zł., spłacalną w 20 ratach kwartalnych począwszy od 1. stycznia 1893. Pożyczkę zabezpieczono poręką osobistą członków Towarzystwa, przyjętych przez Bank krajowy.

13. Henrykowi Perierowi, właścicielowi zakładu kamieniarskiego we Lwowie, 3% pożyczkę w kwocie 3.000 zł., spłacalną w 20 ratach półrocznych, począwszy od 1. stycznia 1893. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

14. Spółce stolarzy w Krakowie pod firmę „Wystawa nieustająca wyrobów stolarskich, tapicerskich i tokarskich związku stolarzy krakowskich“ 3% pożyczkę w kwocie 4.800 zł. spłacalną w 20 ratach kwartalnych, począwszy od 1. stycznia 1893 za poręką członków spółki.

15. Pierwszemu gal. i W. Ks. krakowskiego Towarzystwu dostaw rękodzielniczych dla c. k. armii 3% pożyczkę w kwocie 10.000 zł. na weksel płatny w terminie 3 miesięcy od dnia podjęcia pożyczki, a najpóźniej dnia 31. października 1893.

16. Korporacji szewców w Krakowie 400 zł. na kaucję, wymaganą przez komisję mundurową w Bernie.

17. Korporacji szewców w Tarnowie 252 zł. 36 ct. jako kaucję na zabezpieczenie dostawy obuwia dla c. k. armii.

18. Stanisławowi Biechońskiemu z Żarnowca promesą na pożyczkę 3% w kwocie 4.000 zł. celem rozpowszechnienia wyrobów mebli z wikliny.

19. Ferdynandowi Knauerowi promesą na 3% pożyczkę w kwocie 10.000 zł. na rozszerzenie fabryki koców w Glinnej w powiecie lwowskim.

Bezzwrotne zasilki na cele przemysłowe, które w roku ubiegłym przyznano, są następujące:

1. Towarzystwo koszykarskie w Jeziorzanach, zasiłek 300 zł. na koszt założenia.
2. Towarzystwo tkaczy w Komarnie, zasiłek 300 zł. na spłacenie podatków.
3. Piątkiewicz Stanisław, 300 zł. na rozszerzenie zakładu snyceskiego w Rymanowie.
4. Płacheński Ignacy, stolarz w Świątnikach, 150 zł. na warsztat i urządzenie stolarskie.
5. Towarzystwo kuśnierzy i białoskórników w Tyśmienicy, 300 zł. na koszt założenia.
6. Towarzystwo garbarzy w Uhnowie, 300 zł. na ten sam cel.
7. Gruszka Antoni, tkacz z Jaryczowa, jednorazowy zasiłek 30 zł. na kupno materiału.

8. Pększyce Franciszek w Sokalu, 150 zł. na urządzenie warsztatu stolarskiego i kupno tokarni.

Zasiłki z wrotne bezprocentowe otrzymali:

9. Uhnów, warsztat szewski, 500 zł. na kupno materiału.

10. Zakopane, szkoła koronkarska, 400 zł. na kapitał obrotowy.

Zauważa się przytem, że o niektórych wymienionych tu pożyczkach i zasiłkach jest już mowa w sprawozdaniu Wydziału kraj. z d. 19. lutego 1892, gdyż z powodu opóźnionej sesji sejmowej objęto już owem sprawozdaniem i takie uchwały, które po sierpniu r 1891 zapadły.

* * *

Rachunek krajowego funduszu przemysłowego po dzień 30. czerwca b. r. przedstawia się jak następuje:

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za I. półrocze 1892.

P r z y c h ó d.

Spłatę pożyczek	27.049 zł. 38 ct.
Pobrane odsetki	3.990 „ 50 „
Pobrane odsetki zwłoki	85 „ 09 „
Dotacya z funduszu krajowego na rok 1892	60.000 „ — „
Razem	91.124 zł. 97 ct.

R o z c h ó d.

Pożyczki wydane

Towarzystwu powroźniczemu w Radymnie	3000 zł.
Adolfowi Meissnerowi	3000 „
Towarzystwu tkaczy w Komarnie	4000 „
Stanisławowi Matkowskiemu	1000 „
Janowi Baczyńskiemu	1000 „
Ignacemu Chylewskiemu	15000 „
Aleksandrowi Gieszkowskiemu	4800 „
Janowi Stankiewiczowi	3500 „
Towarzystwu kowali w Sułkowicach	2000 „
„ koszykarskiemu w Jeziorzanach	1200 „
Baligrodzkiemu i Papciakowi	8000 „
Towarzystwu tkackiemu w Kosowie	1500 „

48.000 „ — „

Odpisy

Towarzystwu handlu skór w Sanoku	1000 zł. — ct.
„ „ „ Przemysłu	1948 „ 10 „

2.948 „ 10 „

Koszta ogólne	36 „ 87 „
Spłata Banku krajowego	5.375 „ — „
Udział w gal. akc. Towarzystwie handlowem	25.000 „ — „
Stan lokacyi w kasie Banku krajowego po 30. czerwca 1892	9.765 „ — „
Razem	91.124 zł. 97 ct.

B.

Bilans

stałego funduszu przemysłowego z dniem 30. czerwca 1892.

Stan czynny.

Kapitał z pożyczek udzielonych			
przemysłowi tkackiemu	29	zł. 70.795.—	
„ skórnemu	22	„ 94.156·04	
„ drzewnemu	13	„ 37.272·59	
„ metalowemu	14	„ 61.210—	
„ ceramicznemu	5	„ 43.845·97	
innym gałęziom przemysłu	14	„ 20.598·91	
pożyczek	97		zł. 327.878·51
Udział w gal. akcyj. Towarzystwie handlowem			„ 25.000—
Stan netto rachunku bieżącego w Banku krajowym			„ 9.765—
Koszta ogólne			„ 36·87
			razem zł. 362.680·38

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego			
z dniem 1. stycznia 1888		zł. 111.410·08	
mniej odpisów z polecenia Wy-			
działu krajowego	„	15.515·90	zł. 95.894·18
Dotacya, 6 rat z funduszu krajowego na rok 1887, 1888, 1889,			
1890, 1891, 1892			„ 240.000—
Przyrost do dnia 30. czerwca 1892			„ 26.786·20
			Razem zł. 362.680·38

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień
30. czerwca 1892.

Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1891		zł. 306.927·89
Wydane pożyczki w I. półroczu 1892		„ 48.000—
		Razem zł. 354.927·89

Za potrąceniem:

Spląt pożyczek w I. półroczu 1892	zł. 24.101·28	
Odpisów	„ 2.948·10	„ 27.049·38
Stan pożyczek po 30. czerwca 1892		zł. 327.878·51

Pomiędzy wnioskami, o których przedłożenie Wysokiemu Sejmowi Komisya uprasza, znajduje się także wniosek o podniesienie wynagrodzenia dla Sekretarza Komisji — uzasadniony z jednej strony rozwojem spraw i czynności Komisji, z drugiej zaś gorliwą i skuteczną pracą Sekretarza.

W początkach istnienia Komisji można było obowiązki jej Sekretarza uważać jako dodatkowe zajęcie obok innego, stanowiącego główne źródło utrzymania. Obecnie czynności Komisji tak wzrosły, że Sekretarz musi im cały swój czas poświęcić. Gdy w r. 1888 było szkół przemysłowych uzupełniających 14, a szkół zawodowych i warsztatów naukowych 20, obecnie liczba pierwszych urosła do 28, drugich do 25, nie licząc zakładów subwencyonowanych ze skarbu krajowego. Gdy w r. 1888 liczba aktów, wpływających do Komisji, wynosiła 566, to w r. 1891. było ich 852 — obecnie zaś, do dnia 8. września 1892, jest ich już 678.

Musiał też skutkiem tego ustać dawny zwyczaj, iż członkowie Komisji wiele spraw sami załatwiali, nietylko wnosząc pisemne referaty, ale i wypracowując ekspedycje. Obecnie przy wielkim wzroście czynności, jest to niemożliwe — opracowania wszelkich ekspedycji na podstawie gremialnych narad Komisji i sekcji musi dokonać Sekretarz.

Wobec tego wynagrodzenie Sekretarza, wynoszące 1000 zł. — a więc mniej nawet niż adjunkta conceptowego w Wydziale krajowym, jest oczywiście za niskie, zwłaszcza, że nie otwiera ono pola do awansu, nie daje prawa do pięcioleci ani do emerytury. Że zaś p. Juliusz Starkel spełnia swe obowiązki z całą gorliwością i ku zupełnemu zadowoleniu Komisji, a przy swej wysokiej inteligencji mógłby pracami literackimi znacznie większy zapewnić sobie dochód, aniżeli obecna płaca jego wynosi — przeto Komisya sądzi, że roczna płaca 1800 zł. byłaby tylko sprawiedliwą i słuszną miarą wynagrodzenia za tę jego skuteczną pracę.

* * *

Sprawozdanie niniejsze kończy Komisya kraj. dla spraw przemysłowych przedłożeniem
Aleg. X. preliminarza $\frac{1}{2}$ zaopatrzonego preliminarzami poszczególnych zakładów, a wykazującego na rok 1893 wydatki funduszu krajowego na cele popierania przemysłu w kraju w łącznej kwocie 166.133 zł. tj. o 12.197 zł. niższej niż za rok 1892 i wnosi:

Wysoki Wydział krajowy raczy:

I. Włączyć przedłożony tu preliminarz do preliminarza krajowego na rok 1893 i przedłożyć go Wys. Sejmowi do uchwalenia.

II. Przedstawić Wys. Sejmowi, ażeby raczył wezwać c. k. Rząd do wydania polecenia władzom politycznym pierwszej instancji, ażeby jako władze przemysłowe przynaglały majstrów do posyłania terminatorów na naukę przemysłową uzupełniającą.

III. Przedstawić Wys. Sejmowi, ażeby raczył zezwolić na wypłacanie gminie m. Krosna, w zamian za oddanie całego, przez nią dla kraj. szkoły tkackiej wystawionego budynku, wraz z pomieszkaniem dla kierownika i instruktora szkoły, 500 zł. w. a. tytułem czynszu rocznego i przyznał jej zasiłek jednorazowy bezzwrotny w kwocie 5.000 zł. w. a.

IV. Przedstawić Wys. Sejmowi potrzebę podniesienia kredytu na urządzenie mecha-

niczno-technologicznej stacyi doświadczalnej przy c. k Szkole politechnicznej we Lwowie do 7.500 zł., spłacalnych w trzech ratach rocznych, z których ostatnia do preliminarza krajowego na r. 1894 ma być wstawioną.

V. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek o podwyższenie wynagrodzenie dla Sekretarza Komisji od 1. stycznia 1893 począwszy na 1800 zł. i wstawienie tej kwoty do budżetu.

Lwów d. 8. września 1892

Przewodniczący Komisji kraj. dla spraw przemysłowych

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

I. Statystyka szkół przemysłowych uzupełniających z funduszu krajowego subwencyonowanych za rok szkolny 1891/92.

Liczba bieżąca	Siedziba szkoły	Liczba oddziałów	Liczba klas	Liczba uczniów zapisanych	Liczba uczniów klasyfikowanych	Procent uczniów klasyfikowanych	Postęp uczniów			Wiek uczniów		Wyznanie uczniów			Liczba nauczycieli		Uwagi	
							celujący	dobry i dostateczny	niedostateczny	do lat 18	wyżej lat 18	rz. kat.	gr. kat.	innych wyznań chrześc.	możeszowego	szkół ludowych		szkół średnich i innych
1	Biała	3	3	227	145	64	24	71	50	64	163	64	205	11	11	7	7	
2	Bochnia	2	3	90	71	81	6	45	20	30	60	30	82		8	5	2	7
3	Brody																	
4	Brzeżany	2	4	171	116	67,88	2	71	43	15	156	15	57		58	8	2	10
5	Drohobycz	2	4	189	114	60,02	17	59	38	5	184	5	88		54	8	3	11
6	Gorlice	2	4	199	158	80,5	25	102	31	31	168	31	112		87	6	6	6
7	Jarosław	2	4	129	101	78,3	5	46	50	10	119	10	95		14	2	7	9
8	Jasło	2	3	92	74	81	5	35	34	1	91	1	74		17	3	3	6
9	Kołomyja z kursem handl.	5	5	215	143	66	5	83	55	28	187	28	75		100	5	12	17
10	Kraków na Kleparzu	2	5	238	161	70	11	71	78	63	175	63	233		4	1	10	10
11	" w Ogrodzie angielsk.	2	2	216	190	88	20	100	70	77	139	77	214		2	10	10	10
12	" na Smoleńsku	2	2	224	160	71,42	19	83	58	149	149	75	223		1	8	8	8
13	" na Kaźmierzu	2	7	376	333	88,5	14	217	102	362	362	14			376	17	17	17
14	Lwów (Bernsteina)	2	3	121	92	76	6	58	28	103	103	18			121	6	3	9
15	Nowy Sącz	2	4	226	144	63,7		113	31	169	169	57	167		7	49	7	8
16	Nowy Targ																	
17	Przemysł	4	4	321	227	70	19	140	68	255	255	66	228		1	28	7	13
18	Podgórze	2	2	129	103	78,84	7	48	48	127	127	2	98		1	30	7	7
19	Rzeszów	3	3	147	107	72	7	57	43	87	87	60	147			6	3	9
20	Sambor	3	2	93	56	60	3	40	13	85	85	8	66		13	3	6	9
21	Stanisławów z kursem handl.	3	6	146	129	88	3	98	28	130	130	16	67		3	57	5	10
22	Stary Sącz	4	4	182	142	78	9	91	42	153	153	29	170		2	10	6	6
23	Stryj																	
24	Tarnów	2	4	190	116	62	16	61	39	151	151	39	147			43	8	12
25	Tarnopol	1	2	62	50	82	2	31	18	51	51	11	22			26	1	8
26	Wadowice	2	2	91	72	79,1		44	28	70	70	21	77			14	4	9
27	Wieliczka	3	3	66	46	69,6	3	35	8	66	66		60			6	7	7
28	Żółkiew	3	3	91	69	75	11	41	17	68	68	23	30			25	7	8
	Razem	62	88	4231	3119	73,7	239	1840	1040	3468	763	2737	299	45	1150	162	71	233

II. Statystyka uczniów szkół przemysłowych uzupełniających za rok szkolny 1891/2 według ich zawodów.

Liczba bieżąca	Siedziba szkoły		Rok założenia	Zawody																														Razem			
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				
1	Biała	.	1891	37	23	21	25	11	.	3	9	6	2	14	8	1	1	.	.	8	2	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	44	227
2	Bochnia	.	1890	27	10	7	18	2	.	3	2	2	.	3	1	.	1	.	.	2	1	4	90
3	Brody	.	1892	45	6	26	15	.	.	7	2	4	.	3	2	2	2	5	.	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	171	
4	Brzeźany	.	1885	54	6	33	17	5	.	1	1	4	.	4	2	2	2	5	.	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	39	189	
5	Drohobycz	.	1882	42	10	33	8	26	.	2	1	3	.	2	1	1	1	5	.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	199	
6	Gorlice	.	1890	42	10	6	8	8	26	14	10	8	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	7	129	
7	Jarosław	.	1881	14	10	6	8	8	2	26	4	2	2	4	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	92		
8	Jasło	.	1890	26	4	4	7	2	.	2	1	2	2	5	1	1	3	1	.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22	215		
9	Kołomyja z kurs. handl.	.	1884	10	20	12	17	71	.	13	9	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	215		
10	Kraków na Kleparzu	.	1884	36	56	23	30	30	71	3	6	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	37	238		
11	„ w Ogr angielskim	.	1884	37	30	21	22	.	.	2	2	2	18	3	1	.	1	.	.	5	5	2	4	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	32	216		
12	„ na Smoleńsku	.	1884	35	40	31	23	.	.	8	2	8	9	.	1	2	2	5	.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	21	224		
13	„ na Kazimierzu	.	1884	33	1	5	4	87	.	1	1	1	9	3	1	10	22	3	.	2	4	5	5	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	47	376		
14	Lwów (Bernsteina)	.	1862	3	8	10	8	22	.	5	5	5	3	1	1	7	8	1	1	2	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	121		
15	Nowy Sącz	.	1885	34	33	28	21	15	.	2	2	2	5	10	9	4	1	2	.	6	1	35	226		
16	Nowy Targ	.	1892	37	73	13	29	2	.	31	7	3	3	13	4	7	1	1	.	3	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	321			
17	Przemysł	.	1880	21	17	6	11	1	.	3	6	4	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	39	129		
18	Podgórze	.	1891	24	15	6	33	1	.	17	3	3	4	11	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	147		
19	Rzeszów	.	1881	20	11	8	3	4	.	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	15	93		
20	Sambor	.	1890	16	27	12	25	11	.	8	3	8	10	2	3	4	.	.	.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	146		
21	Stanisławów z kurs. handl.	.	1883	60	.	2	13	11	.	27	.	2	.	9	.	4	.	.	1	.	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	182		
22	Stary Sącz	.	1889	32	28	40	19	.	.	3	4	2	2	4	1	3	.	.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	16	190		
23	Suryj	.	1892	32	13	7	7	.	.	3	4	2	2	4	1	3	.	.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7	62		
24	Tarnów	.	1881	12	13	2	6	7	.	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	91		
25	Tarnopol	.	1891	31	7	2	6	7	.	3	3	3	4	11	5	1	4	.	.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	29	66	
26	Wadowice	.	1889	3	3	4	1	4	.	4	4	4	4	2	2	1	4	.	.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5	91	
27	Wieliczka	.	1891	11	11	4	1	7	4	7	7	7	7	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	29	66	
28	Zółkiew	.	1887	11	3	3	13	4	.	7	5	4	4	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	91	
Razem				700	462	416	383	280	170	176	99	93	57	110	52	59	48	29	77	33	38	53	35	35	36	29	22	26	23	33	41	19	75	557	4231		

W Y K Ł A Z

kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających w roku 1891/2.

Liczba porządkowa	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe										Subwencye						Razem	U w a g a						
		Gminy		Fundacye		Kasy oszczęd.		Towarz. zalicz.		Opłaty szkolne		Inne fundusze miejsc.		Rad powiatow.		Izb przem. handl.				Funduszu krajowego		Funduszu państwa			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Biała	200	.	.	.	200	30	.	.	200	.	200	.	550	.	550	.	1930	Subwencya kraj. i rząd. wedle pre-eliminacji na r. 1893. jak poz. 1. Subwenc. rząd. w r. 1892 nie było jak poz. 1. jak poz. 14. Z subwencji rząd. Wyplac. w r. 1892 9530 zł. Prelim. na r. 1893 2050 zł.	
2	Bochnia	500	100	.	500	.	360	.	360	.	1220		
3	Brody	300	150	.	.	.	500	.	500	.	1900		
4	Brzeżany	150	50	150	.	.	.	360	.	360	.	1020		
5	Drohobycz	400	.	.	.	200	200	.	.	.	485	.	485	.	1570		
6	Gorlice	200	100	.	.	.	400	.	400	.	1400		
7	Jarosław	200	100	.	.	.	600	.	600	.	1500		
8	Jasło	375	.	.	.	300	.	.	80	100	.	.	.	418	.	420	.	1213		
9	Kołomyja z k. hand.	600	330	464	.	465	.	2339		
10	Kraków na Kleparzu	921	38	11	37	400	.	400	.	1732	75		
11	" w Ogr. angielsk.	921	38	11	37	400	.	400	.	1732	75		
12	" na Smoleńsk.	921	38	11	37	400	.	400	.	1732	75		
13	" na Kaźmierz.	921	38	11	37	400	.	400	.	1732	75		
14	Lwów (Bernsteina)	.	.	1530	100	370	.	370	.	2000	.		
15	Nowy Sącz	350	.	.	.	200	300	.	200	.	580	.	580	.	2210		.
16	Nowy Targ	100	72	.	.	.	50	.	.	.	200	.	.	500	.	500	.	1422	.		
17	Przemysł	500	.	.	.	100	300	.	.	600	.	600	.	2100	.		
18	Podgórze	715	500	.	500	.	1215	.		
19	Rzeszów	200	.	270	100	.	.	405	.	405	.	1685	.		
20	Sambor	400	.	.	.	100	.	.	50	.	80	.	.	.	150	.	.	500	.	500	.	1400	.		
21	Stanisławów	250	480	.	480	.	1810	.		
22	Stary Sącz	480	500	.	500	.	1440	.		
23	Stryj	300	100	.	.	600	.	600	.	1400	.		
24	Tarnów	400	.	.	.	100	150	.	.	600	.	600	.	1850	.		
25	Tarnopol	400	500	.	500	.	900	.		
26	Wadowice	400	.	.	.	200	234	.	.	.	100	.	.	280	.	280	.	1494	.		
27	Wieliczka	400	360	.	360	.	1120	.		
28	Żółkiew	300	20	200	.	.	340	.	340	.	1200	.		
Razem		11.805	52	1845	48	1400	.	422	150	.	824	.	2500	.	900	.	12.842	.	11.580	.	44.269	.			

Allegat IV. do sprawozdania z czynności Komisji kraj. dla spraw przemysłowych.

L. 824.

O d e z w a

do Najprzewielebniejszych Ordynaryatów obu obrządków katolickich.

Liczba szkół przemysłowych uzupełniających, przeznaczona dla terminatorów rzemieślniczych, a będąca pod zarządem Wydziału krajowego i działającej z jego ramienia Komisji kraj. dla spraw przem., zwiększyła się znacznie w ostatnich czasach. Obecnie liczymy 24 szkół tego rodzaju, a mianowicie: w Białej, Bochni, Brzażanach, Drohobyczu, Gorlicach, Jarosławiu, Jaśle, Kołomyi, Krakowie (cztery szkoły), Nowym Sączu, Podgórzu, Przemyśle, Rzeszowie, Samborze, Stanisławowie, Starym Sączu, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach, Wieliczce i Żółkwi. Już około 4000 uczniów uczęszcza do tych szkół, a spodziewać się należy, iż liczba owa z każdym rokiem będzie się wzmagala. Jak szkoły te są zorganizowane, poweźmie Najprzewielebniejszy Ordynaryat z załączonych tu „Zasad organizacyi“. W planie nauki, ograniczonej do najniezbędniejszej ilości godzin, mieści się i religia, nadzwyczaj ważna, ze względu na potrzebę umoralnienia młodzieży rzemieślniczej, narażonej na tysiączne wpływy, które podkopują jej religijność.

Liczba godzin tej nauki przy stosownem ściągnięciu oddziałów szkolnych, wynosić może 30 godzin na kurs ośmiomiesięczny. Największa to ilość godzin, jaka w ogóle przy wymaganiach fachowego kształcenia, a skromnym wymiarze czasu, jaki u terminatorów poza pracą ich warsztatową jest do rozporządzenia, dała się wynaleźć. Aby jednakże czas ten na naukę religii przeznaczony, jak najlepiej był wyzyskany, okazuje się potrzebną instrukcyę, wedle której duchowni przedmiotu tego udzielaćby mieli. Komisya krajowa dla spraw przemysłowych uprasza przeto aby Najprzewielebniejszy Ordynaryat w należącym do niego zakresie działania instrukcyę rzeczoną wydał i Komisji do wiadomości udzielić raczył.

Nadto uprasza Komisya o łaskawe rozważenie, czy nie byłoby wskazaniem, ażeby uczniowie szkół przemysłowych uzupełniających schodzili się co niedziela w odpowiedniej godzinie porannej na egzortę i żeby do egzorty tej duchowny, udzielający nauki religii, był obowiązany. Odpowiednio ułożone egzorty, mające na oku wiek, stopień wykształcenia, przywary młodzieży rękodzielniczej i zakres jej obowiązków, mogłyby wpływać niepomiernie na wzmacnianie ducha religijnego i poprawę obyczajów w stanie rzemieślniczym, tj. w tym kierunku, który przodować powinien w wychowaniu młodzieży rękodzielniczej, będącem celem szkół przemysłowych uzupełniających.

We Lwowie dnia 8. stycznia 1892.

Instrukcja dla katechetów

udzielających naukę religii w szkołach przemysłowych uzupełniających w Drohobyczu, Gorlicach, Jarosławiu, Jaśle, Przemyśle, Rzeszowie, Samborze, ułożona przez Konsystorz biskupi o. ł. w Przemyśle, wskutek reskryptu Komisji krajowej dla spraw przemysłowych z dnia 8. stycznia 1892 L. 824.

(Do tej instrukcji zastosować się mają i katecheci, którzy na kursach nauki dopełniającej religii udzielają)

I. Cel nauki religii, metoda, środki.

Zadaniem nauki religii w szkołach przemysłowych jest powtórzenie i rozszerzenie wiedzy religijnej, nabytej w szkole ludowej, utwierdzenie młodzieży w wierze, miłości Boga i wierności kościołowi katolickiemu, wdrożenie i przyzwyczajenie do wiernego spełnienia obowiązków chrześcijańskich i zawodowych.

Zgodnie z tym celem katecheta udzielając młodzieży nauki religii, doloży starania, żeby młodzież nietylko dokładniej zaznajomiła się z zasadami religii św., ale także żeby niemi się przejęła i życiem całym stwierdzała. W szczególności zachęcać będzie młodzież do zachowywania zwyczajów i obrzędów kościoła św., do święcenia ścisłego świąt i uroczystości kościelnych, słuchania w każdą niedzielę i święto Mszy św., do udziału w Bractwach kościelnych, do odmawiania wspólnie modlitw rannych i wieczornych, przed obiadem i po obiedzie.

A przestrzegając przed nałogami, jak lenistwem, rozrzutnością, życiem nad stan, pogardą swego zawodu i t. d., które często wśród ludu rzemieślniczego się trafiają, zagrzewać będzie ją do cnót każdemu rzemieślnikowi potrzebnych, jak bojaźni Bożej i rzetelnej pobożności, pracowitości, zamiłowania stanu swego, rzetelności i sumienności w pracach powierzonych, akuratałości, wierności w dotrzymaniu danego zobowiązania, oszczędności, i t. d. do cnót zatem, bez których o podniesieniu stanu mieszczańskiego mowy być nie może.

Sposób nauczania powinien być zastosowany do wieku, usposobienia, stopnia wiedzy, wykształcenia i stosunków miejscowych, wśród których młodzież przebywa, a od których jej sposób myślenia, zapatrywania, cnoty i nałogi zawisły. Formą zbliżyć się powinien więcej do wykładu ciągłego, środek trzymając między katechizacją w szkole ludowej, a nauką katechizmową w kościele; dlatego nauka celem utrzymania uwagi powinna być przeplatana pytaniami, ożywioną przykładami z historii biblijnej, żywotów św., historii kościelnej a wygłoszoną, z życiem i ciepłem dla rozbudzenia uczuć religijnych i zachęcenia do życia chrześcijańskiego.

Środkiem do osiągnięcia tego celu będzie oprócz nauki religii, zgodne, na porozumieniu obopólnem oparte, postępowanie z katechetą grona nauczycielskiego i pryncypałów, przy-

pominanie okolicznościowe młodzieży obowiązków religijnych i zawodowych, uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego i jego zakończenie nabożeństwem w kościele, uczęszczanie wspólne do Sakramentów św., czytanie książek treści religijnej i moralnej, uroczyste obchodzenie Patrona św., Bractwa rzemieślnicze z cechą religijną, w celu pielęgnowania zwyczajów religijnych i cnót rzemieślniczych; zamiłowanie rzemiosła i dalszego w niem kształcenia się w celu wzajemnego wspierania się; wreszcie posłużą do tego celu exhorty, miewane przynajmniej na początku roku szkolnego i na jego zakończenie, w uroczystość św. Józefa i ile razy przystępywać będzie młodzież do Sakramentów św.

W exhortcie uwzględnić ma katecheta potrzeby duchowe młodzieży rzemieślniczej, jej obowiązki i cnoty, przywary i nałogi.

Patronem młodzieży rzemieślniczej jest Józef św., którego uroczystość obchodzi się dnia 19. marca. W dniu tym odprawioną być ma dla młodzieży uroczysta Msza św., z wystawieniem Najśw. Sakramentu i stosowna dla młodzieży exhorta. W czasie Mszy św. asystują Bractwa rzemieślnicze z chorągwiami brackimi i światłem; zaproszeni też mają być pryncypałowic i starsi stowarzyszeń rzemieślniczych istniejących w miejscu.

II. Plan dla nauki religii.

1. Uwagi ogólne.

a) Na wstępie roku szkolnego, tak na roku przygotowawczym jak i na pierwszym i drugim roku przemysłowym lub handlowym, przypomni katecheta młodzieży obowiązki religijne i zawodowe, pouczy o obowiązkach odprawiania modlitwy rannej i wieczornej, rachunku sumienia, obowiązku święcenia niedzieli i świąt, słuchania Mszy św. w te dni, przepisze jej porządek dzienny, którego się w zatrudnieniach codziennych trzymać ma, poleci jej stosowne książki do modlenia.

b) Nauka szkolna ma się rozpoczynać pieśnią i modlitwą. Modlitwy mają być używane te, które w katechizmie są polecane, a które każdy chrześcijanin umieć powinien. Dlatego obowiązkiem będzie katechety, zaznajomić młodzież szkolną z używanymi modlitwami kościelnymi i pieśniami.

c) Przed uroczystościami ważniejszymi opisz katecheta młodzieży dotyczące obrzędy i zwyczaje, ich znaczenie wyjaśni i do zachowywania zwyczajów religijnych zachęci. Zwyczaj ubierania jasełek, obnoszenia szopki, trzymania dyalogów religijnych w czasie Bożego Narodzenia starać się będzie katecheta wziąć pod swoją opiekę i kontrolę.

2. Zakres nauki.

a) Rok przygotowawczy.

Pierwsza część katechizmu: nauka o wierze, osnuta na tle składu apostołskiego, a ożywiona opowiadaniem z historii biblijnej i żywotów św. Szczegółowiej rozbierze katecheta naukę o własnościach Boskich, o opatrności Boskiej, o Chrystusie Panu, o Jego narodzeniu w ubóstwie, życiu w niedostatku i cierpieniu, o śmierci na krzyżu, zaznajomi młodzież z nabożeństwem drogi krzyżowej, podniesie ważniejsze nauki Chrystusa Pana w zastosowaniu do stanu rzemieślniczego, (Błogosławieni ubodzy duchem, Błogosławieni cisi.... Podobieństwo o ubogim Łazarzu i bogaczem i t. d.), wyłoży dokładniej naukę o kościele św., o prymacie.

b) Pierwszy rok kursu przemysłowego.

Treściwe powtórzenie nauki o wierze na podstawie tajemnic Rożańca św. Druga część katechizmu: nauka o przykazaniach Boskich i kościelnych, o grzechach i cnotach, oży-

wiona przykładami z życia, z biblijnej historii, z żywotów Świętych. Najstaranniej opracuje katecheta z młodzieżą trzecie, czwarte, piąte, siódme i ósme przykazanie, nacisk kładąc na obowiązek święcenia niedzieli, szanowania starszych i przełożonych, utrzymania między sobą zgody, wystrzegania się złorzeczenia, przekleństwa, nienawiści i zazdrości, na obowiązek szanowania cudzej własności, przestrzegania rzetelności w rzemiośle, prawdomowności, dotrzymania danych zobowiązań i t. d.

c) Drugi rok kursu przemysłowego.

Trzecia część katechizmu: o środkach zbawienia, o modlitwie i Sakramentach św. — Katecheta wskaże młodzieży pożytek i potrzebę nabożeństwa do Najśw. Panny Maryi i tegoż rozmaite sposoby, jak odprawiania godzinek, Rożańca św. Ze Sakramentów św. szczegółowiej wyłoży naukę o Sakramencie Pokuty, o Sakramencie Bierzmowania, o Sakramencie Ołtarza i sposobach uczczenia tegoż, jak częstsze odwiedzanie Najświętszego Sakramentu, komunია duchowna.

3. Uwagi końcowe.

Pożądaną niezawodnie byłoby rzeczą, żeby młodzież rzemieślnicza dokładnie i gruntownie poznała religię św. na podstawie katechizmu, żeby przejąwszy się nią znaleźć w niej mogła otuchę i pociechę w nieszczęściach i zawodach życia, tarczę przeciwko licznym pokusom i złym wpływom, które coraz bardziej zaczynają się rozwielać także wśród naszego społeczeństwa.

Dla tem pewniejszego osiągnięcia tego celu, rozłożonym został materiał naukowy katechizmu w tym planie na trzy lata.

Gdyby jednak katecheta, już to z powodu małej ilości godzin, przeznaczonych dla nauki religii, już to, że młodzież nie jest należycie rozwinięta i przygotowana, przewidywał, że materiału planem wskazanego wyczerpnąć nie może, to powinien z części przeznaczonej to przedewszystkiem uwzględnić, co uważa, że dla młodzieży jest najpotrzebniejszem i tę część obszerniej i gruntownie wyłożyć, ograniczając się na zwięzłym powtórzeniu części pominiętych.

Jeżeliby katecheta na pierwszym i drugim roku kursu przemysłowego nie mógł udzielać nauki religii w osobnych na to wyznaczonych każdego tygodnia godzinach, to połączy obydwie kursy i wspólnie obydwom na tej samej godzinie będzie udzielał nauki religii, jednakże tak, żeby pierwszego roku szkolnego wyłożył naukę o wierze i przykazaniach, w drugim roku o modlitwie i Sakramentach świętych.

Dla łatwiejszego osiągnięcia celu nauczania religijnego może katecheta oprócz katechizacyę na perykopie ewangelicznej, która wypada na niedzielę następującą. W tym razie katecheta przeczytawszy perykopę i podawszy młodzieży niezbędne wyjaśnienia liturgiczne, wytłumaczy krótko perykopę, nawiąże do niej katechizacyę o tej prawdzie, która z kolei w katechizmie wypada, a zakończy zastępcowaniem do życia młodzieży prawdy udzielonej.

Czuwać także powinien katecheta w porozumieniu z gronem nauczycielskiem, ażeby książki treści niemoralnej, czasopisma, broszury treści antyspołecznej, drogą antykwarni lub kolportażu nie dostawały się do rąk młodzieży.

Przy nauczaniu religii posługiwać się będzie tymczasowo katechizmem Deharba, przetłómaczonym przez ks. Morawskiego.

Instrukcja dla katechetów

udzielających naukę religii w szkołach przemysłowych uzupełniających w Bochni, Nowym Sączu, Starym Sączu i Tarnowie, ułożona przez Konsystorz biskupi obrz. łącz. w Tarnowie, wskutek reskryptu Komisji krajowej dla spraw przemysłowych z 8. stycznia 1892 L 824.

(Do tej instrukcji zastosować się mają i katecheci, którzy na kursach nauki dopełniającej religii udzielają).

I. Cel nauki religii, metoda i środki.

Zadaniem nauki religii w szkołach przemysłowych jest powtórzenie i rozszerzenie wiedzy religijnej, nabytej w szkole ludowej, utwierdzenie młodzieży w wierze, miłości Boga i wierności kościołowi katolickiemu, wdrożenie i przyzwyczajenie do wiernego spełniania obowiązków chrześcijańskich i zawodowych.

Zgodnie z tym celem katecheta, udzielający młodzieży nauki religii, dołoży starania żeby młodzież, nie tylko dokładniej zaznajomiła się z zasadami religii św., ale także żeby nimi się przejęła i życiem całym stwierdziła. W szczególności zachęcać będzie młodzież do zachowywania zwyczajów i obrzędów kościoła św., do święcenia ścisłego świąt i uroczystości kościelnych, słuchania w każdą niedzielę i święto Mszy św., przystępowania częstego do Sakramentów św., do udziału w Bractwach kościelnych, do odmawiania wspólnie modlitw rannych i wieczornych, przed obiadem i po obiedzie.

A przestrzegając przed nałogami, jak lenistwem, rozrzutnością, życiem nad stan, pogardą swego zawodu i t. d., które często wśród ludu rzemieślniczego się trafiają, zagrzewać będzie do cnót każdemu rzemieślnikowi potrzebnych, jak bojaźni Bożej i rzetelnej pobożności i sumiennosci w pracach powierzonych, akuratanosci, wierności w dotrzymaniu danego zobowiązania, oszczędności i t. d. do cnot zatem, bez których o podniesieniu stanu mieszczańskiego mowy być nie może.

Sposób nauczania powinien być zastosowany do wieku, usposobienia, wiedzy, wykształcenia i stosunków miejscowych, wśród których młodzież przebywa, a od których jej sposób myślenia, zapatrywania, cnoty i nałogi zawisły. Formą więcej zbliżyć się powinien do wykładu ciągłego, środek trzymając między katechizacją w szkole ludowej a nauką katechizmową w kościele; dlatego nauka, celem utrzymania uwagi, powinna być przeplatana pytaniami, ożywioną przykładami z historii biblijnej, żywotów św., historii kościelnej a wygłoszona z życiem i ciepłem dla rozbudzenia uczuć religijnych i zachęcenia do życia chrześcijańskiego.

Środkiem do osiągnięcia tego celu będzie oprócz nauki religii zgodne, na porozumieniu obopólnem oparte, postępowanie z katechetą grona nauczycielskiego i pryncypałów, przypomnienie okolicznościowe młodzieży obowiązków religijnych i zawodowych, uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego i jego zakończenie z nabożeństwem w kościele, uczęszczanie wspólne do Sakramentów św., czytanie ksiązek treści religijnej i moralnej, uroczyste obchodzenie Patrona św. Bractwa rzemieślniczego z cechą religijną w celu pielęgnowania zwyczajów religijnych i cnót

rzemieślniczych, zamiłowanie rzemiosła i dalszego w niem kształcenia się, w celu wzajemnego wspierania się; wreszcie posłużą do tego celu exhorty, miewane przynajmniej na początku roku szkolnego i na jego zakończenie, w uroczystość św. Józefa i ile razy przystępywać będą uczniowie do św. Sakramentów.

W exhortie uwzględnić ma katecheta potrzeby duchowne młodzieży rzemieślniczej, jej obowiązki i cnoty, przywary i nałogi.

Patronem młodzieży rzemieślniczej jest św. Józef, którego uroczystość obchodzi się dnia 19. marca. W dniu tym odprawioną być ma dla młodzieży Msza św. uroczysta z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i stosowna dla młodzieży exhorta.

W czasie Mszy św. asystują Bractwa rzemieślnicze z chorągwiami brackimi i światłem; zaproszeni też być mają pryncypałowie i starsi stowarzyszeń rzemieślniczych istniejących w miejscu.

II. Plan dla nauki religii.

1. Uwagi ogólne.

a) Na wstępie roku szkolnego, tak na roku przygotowawczym jak na pierwszym i drugim roku przemysłowym lub handlowym, przypomni katecheta młodzieży obowiązki religijne i zawodowe, pouczy o obowiązkach odprawiania modlitwy rannej i wieczornej, rachunku sumienia, obowiązku święcenia niedzieli i świąt, słuchania Mszy św. w te dni, przepisze jej porządek dzienny, którego się w zatrudnieniach codziennych trzymać ma, poleci im stosowne książki do modlenia.

b) Nauka szkolna ma się rozpoczynać modlitwą, a kończyć się pieśnią. Modlitwy mają być używane te, które w katechizmie są polecane, a które każdy chrześcjanin umieć powinien. Dlatego obowiązkiem będzie katechety, zaznajomić młodzież szkolną z używanymi modlitwami kościelnymi i pieśniami.

c) Przed uroczystościami ważniejszymi opisz katecheta młodzieży dotyczące obrzędy i zwyczaje, ich znaczenie wyjaśni i do zachowywania zwyczajów religijnych zachęci. Zwyczaj ubierania jasełek, obnoszenia szopki, trzymania dyalogów religijnych w czasie Bożego Narodzenia, starać się będzie katecheta wziąć pod swoją opiekę i kontrolę.

2. Zakres nauki.

a) Rok przygotowawczy.

Pierwsza część katechizmu: nauka o wierze, osnuta na tle składu apostołskiego, a ożywiona opowiadaniem z historii biblijnej i żywotów św. Szczegółowiej rozbierze katecheta naukę o własnościach Boskich, o opatrności Boskiej, o Chrystusie Panu, o Jego narodzeniu w ubóstwie, życiu w niedostatku i cierpieniu, o śmierci na krzyżu, zaznajomi młodzież z nabożeństwem drogi krzyżowej, podniesie ważniejsze nauki Chrystusa Pana w zastosowaniu do stanu rzemieślniczego (Błogosławieni ubodzy duchem, Podobieństwo o ubogim Łazarzu i bogaczu i t. d.), wyłoży dokładniej naukę o kościele św., o prymacie.

b) Pierwszy rok kursu przemysłowego.

Treściwe powtórzenie nauki o wierze na podstawie tajemnic Różańca św. Druga część katechizmu, nauka o przykazaniach Boskich i kościelnych, o grzechach i cnotach, oży-

wiona przykładami z życia, z biblijnej historii, z żywotów św. Najstaranniej opracuje katecheta z młodzieżą III, IV., V., VII. i VIII. przykazanie, nacisk kładąc na obowiązek święcenia niedzieli, szanowania starszych i przełożonych, utrzymania między sobą zgody, wystrzegania się złorzeczenia, przekleństwa, nienawiści i zazdrości, na obowiązek szanowania cudzej własności, przestrzegania rzetelności w rzemiośle, prawdomowności, dotrzymywania zobowiązań danych i t. d.

c) Drugi rok kursu przemysłowego.

Trzecia część katechizmu: o środkach zbawienia, o modlitwie i Sakramentach św. Katecheta wskaże młodzieży pożytek i potrzebę nabożeństwa do N. P. Maryi i tegoż rozmaite sposoby, jak odprawiania godzinek, Różańca św. ze Sakramentów św., szczegółowiej wyłoży naukę o Sakramencie Pokuty, Bierzmowania, Sakramencie Ołtarza i o sposobach uczczenia tegoż, jak częstsze odwiedzanie Najświętszego Sakramentu, komunია duchowna.

III. Uwagi końcowe.

Pożądaną niezawodnie byłoby rzeczą, żeby młodzież rzemieślnicza dokładnie i gruntownie poznała religię św. na podstawie katechizmu, żeby przejąwszy się nią, znaleźć w niej mogła otuchę i pociechę w nieszczęściach i zawodach życia, tarczę przeciwko licznym pokusom i złym wpływom, które coraz bardziej zaczynają się rozwielać także wśród naszego społeczeństwa.

Dla tem pewniejszego osiągnięcia tego celu rozłożonym został materiał naukowy katechizmu w tym planie na trzy lata.

Gdyby jednak katecheta jużto z powodu małej ilości godzin przeznaczonych dla nauki religii, jużto że młodzież nie jest należycie rozwinięta i przygotowana, przewidywał, że materiału planem wskazanego wyczerpnąć nie może, to powinien z części przeznaczonej to przede wszystkim uwzględnić, co uważa że dla młodzieży jest najpotrzebniejszym, i tę część obszerniej i gruntowniej wyłożyć, ograniczając się na zwięzłym powtórzeniu treści pominiętych.

Jeżeliby katecheta na pierwszym i drugim roku kursu przemysłowego nie mógł udzielać nauki religii w osobnych na to wyznaczonych każdego tygodnia godzinach, to połączy obydwie kursy i wspólne obydwom na tej samej godzinie będzie udzielał nauki religii, jednakże tak, żeby pierwszego roku szkolnego wyłożył naukę o wierze i przykazaniach, w drugim roku o modlitwie i Sakramentach św.

Czuwać także winien katecheta w porozumieniu z gronem nauczycielskim, ażeby książki treści niemoralnej, czasopisma, broszury treści antyspołecznej, drogą antykwarni lub kolportażu nie dostawały się do rąk młodzieży.

Przy nauczaniu religii posługiwać się będzie tymczasowo katechizmem Deharba, przetłómaczonym przez ks. Morawskiego.

Frekwencya szkół przemysłowych zawodowych w r. 1891|2.

Liczba porz.	Nazwa Zakładu	Liczba uczniów (uczennic)					Pracuje razem uczniów (uczennic)	Ukończyło naukę z dobrym postępem		
		zwyczajnych na kursie				nadzwyczajnych			Razem	
		I	II	III	IV					
Dla wyrobów z drzewa i łożyny										
1	Czerwona Wola szkoła koszykarska	28	10	.	.	2	40	w koszykarstwie	6	
2	Jasło " "	4	6	.	.	.	10		50	
3	Grybów warsztat kołodziejski	8	8	.	.	1	17		8	
4	Kamionka strum. szkoła kołodziejska	16	6	11	3	1	37	kołodziejstwie	24	
5	Touste warsztat kołodziejski	9	3	7	.	.	19		73	
6	Stanisławów warsztat stolarski	11	3	.	.	13	27	stolarstwie	2	
7	Żywiec " "	9	4	4	.	.	17	tokarstwie	4	
8	Zakopane c. k. szkoła przem. drzew.	35	40	28	.	27	130	rzeźbiarstwie	174	
Dla wyrobów garncarskich.										
9	Kołomyja krajowa szkoła garncarska	9	6	4	.	2	21		21	
10	Poremba wzorowy warsztat garncarski	2	2	8	.	4	16	garncarstwie	8	
11	Touste " " "	4	2	2	.	.	8		45	
Dla wyrobów ślusarskich.										
12	Świątniki c. k. szkoła ślusarska	10	5	14	.	4	33	ślusarstwie	33	
Dla wyrobów ze skóry.										
13	Uhnów wzorowy warsztat szewski	26	.	.	.	10	36	szewstwie	36	
Dla wyrobów tkackich.										
14	Krosno krajowa szkoła tkacka	24	15	13	.	3	55		8	
15	Błażowa wzorowy warsztat tkacki	5	7	.	.	.	12		6	
16	Gliniany " " "	17	18	.	.	5	40		.	
17	Korczynna wzorowy warsztat tkacki	5	3	3	.	.	11		9	
18	Kosów " " "	11	4	4	.	.	19	w tkactwie	2	
19	Łańcut " " "	7	8	5	.	1	21		2	
20	Rychwałd " " "	12	12		.	
21	Wilamowice " " "	5	2	4	.	10*	21		191	
Dla wyrobów koronkarskich.										
22	Kańczuga szkoła koronkarska	21	22	13	.	.	56		56	
23	Muszyna " "	15	12	4	.	2	33		10	
24	Zakopane " "	30	17	12	.	31	90	koronkarstwie	25	
25	Przeworsk**) " "		179	
Zakłady dla nauki robót kobiecych.										
26	Kraków szkoła im. św. Scholastyki	78	39	39	34	.	190	w robotach	107	
27	Lwów " Tow. pracy kobiet	28	49	1	.	6	84	kobiecych	26	
28	Przemyśl " w klaszt. PP. Benedykt.	25	14	12	.	.	51		325	
29	Lwów stacya doświadczalna keramiczna	
Razem		454	305	188	37	122	1.106		1106	527

*) Jako uczennice nadzwyczajne pracują dziewczęta.

**) Szkołka klasztorna pobierająca subwencję nie wykazała liczby uczennic.

Sprawozdanie

z czynności krajowej ceramicznej Stacji doświadczalnej za czas od 15. czerwca 1891 do 1. sierpnia 1892.

I. Stacja jako zakład naukowy praktyczny.

a) Na skutek prośby Magistratu miasta Mikołajowa, przychylnie przez Wysoki Wydział krajowy załatwionej, odbyli od 19. stycznia 1892 począwszy 3 majstrowie mikołajowscy praktykę zawodową w stacji ceramicznej. Wyrażeni majstrowie otrzymali na pobyt w stacji ceramicznej zasiłki pieniężne po 45 zł. z Wys. Wydziału krajowego. — Względ na fundusz krajowy, jak niemniej okoliczność, że wszyscy trzej są ojcami rodzin powodowały, by odbyć z nimi naukę zamierzoną w jak najkrótszym czasie, co też uczyniono bez uszczerbku dla sprawy w 6-ciu tygodniach.

Po zbadaniu materyałów mikołajowskich, sporządziła stacja dla garncarstwa tamtejszego: masę nową tańszą na wyrób naczyń do gotowania i wyroby użytkowe, dalej nową pobiałkę białą i kilkanaście barwnych pobiałek i farb dla majoliki marmurkowej, nowe szkliwo, polewę zieloną i brunatną i t. d. Na wyrażone wyroby otrzymali praktykanci majstrowie mikołajowscy dotyczące recepty do ich sporządzania fabrycznego.

Przed załatwieniem prośby o przyjęcie majstrów na praktykę do stacji, zbadalem wspólnie z sekretarzem komisji Wnym Juliuszem Starklem stan garncarstwa mikołajowskiego. Tutaj jak i gdzieindziej garncarstwo jako przemysł domowy podupada. By mu przyjść z pomocą, uważam urządzenie takich kursów praktycznych w stacji lub w szkole kołomyjskiej (na oddziale majsterskim) jako najwłaściwszy i najtańszy do celu wiodący środek, obok środków jak zakładanie Spółek do zakupywania hurtownego: drzewa, gliny, glejty, barwników i w ogóle surowych materyałów, — do udzielania zaliczek na gotowe dobre wyroby garncarskie i na stawianie pieców piętrowych do wypalania wyrobów.

b) Od 19. stycznia aż do 15. lipca 1892 odbywał w Stacji praktykę zawodową technik Jan Lesiecki, którego ojciec posiada fabrykę do wyrobu cegieł ogniotrwałych i kamionkowych w Dąbrowie górniczej. Oprócz cegieł ogniotrwałych nie wyrabia jednak fabryka dąbrowska innych wyrobów. Niema bowiem przepisów do fabrykacji wyrobów kamionkowych i brak jej zawodowo wykształconego technika-keramika. Materyały tamtejszej fabryki, jak badania stacji wykazały, nadają się oprócz do cegieł i do wyrobu naczyń kamionkowego, rur kominiowych, wychodkowych, wodociągowych, płytek szamotowych i majoliki kamionkowej wykwentnej.

Praktykant p. Jan Lesiecki otrzymywał przeto naukę zawodową w stacji przy użyciu materyałów dąbrowskiej fabryki i posiada przepisy stacji do fabrykacji powyżej wymienionych wyrobów kamionkowych i szamotowych.

c) Docent Szkoły politechnicznej tutejszej, p. Roman Załoziecki, celem rozszerzenia swej wiedzy technologicznej odbywał również praktykę w stacji ceramicznej od 15. marca do 15. lipca 1892.

d) Słuchacze ostatniego roku Wydziału technologii chemicznej tutejszej c. k. Szkoły politechnicznej odbywali przez 6 tygodni praktykę laboratoryjną z ceramiki, w myśl układu Wysokiego Wydziału krajowego z Wysokiem Ministerstwem w krajowej keram. stacyi doświadczalnej pod kierownictwem mojem.

II. Stacya jako zakład do badania materyałów surowych, wydawania technicznych orzeczeń i udzielania praktycznych przepisów do fabrykacyi.

a) Oprócz fachowych przepisów różnych ceramicznych, udzielonych szkołom garncarskim krajowym w Kołomyi, w Porembie i Toustem, dostarczyła stacya plan normalny na budowę pieca piętrowego w szkole garncarskiej w Kołomyi i Toustem. — Budowa tych pieców już ukończona, a konstrukcyja racjonalna umożliwia w stosunku do zwykłego pieca przeszło 40% oszczędności w paliwie.

b) Sporządziła dla fabryki wyrobów kamionkowych ks. Adama Sapięhy w Rawie ruskiej nową masę na wyroby kamionkowe li z materyałów miejscowych z ominięciem potrzeby dodawania gliny porembskiej.

c) Sporządziła dla fabryki pieców kaflowych i majolik na „Kastelówce“ 146·207 kg. emalii i farb.

d) Sporządziła dla tej fabryki kilka nowych przepisów na polewy emaliowe.

Zbadała zaś Stacya i stronom orzeczenie fachowe wydała:

1) Że z obszaru dworskiego w Kozłowie (koło Milatyna) 1. gatunek gliny nadaje się do wyrobu cegieł a 2 gatunki nie mają wartości ceramicznej.

2) Że z obszaru dworskiego w Gorlicach 2 gatunki gliny nadają się do wyrobu cegieł, a 1 gatunek do wyrobu dren, dachówek i wyrobów garncarskich.

3) Że 2 gatunki gliny z pow. kołomyjskiego, dostarczone przez inżyniera melioracyi p. Blautha, nadają się do wyrobu rurek drenowych.

4) Że piasek z muliku w Brodłach pod Porembą nadaje się do wyrobów kamionkowych. — Polecono go przeto szkole porembskiej odtąd używać zamiast piasku drogiego z Rudawy, którego cena, z przyczyny dalekiego transportu, przewyższała cenę gliny ogniotrwałej porembskiej.

5) Że z obszaru dworskiego „Niwki“ 2 gliny nadają się do wyrobu cegieł.

6) Że z obszaru dworskiego „Nowe sioło“ 1 glina nadaje się do wyrobu cegieł, jedna zaś po odmuleniu do wyrobu „karpiówek“.

7) Że 1 glina dostarczona przez p. Zdzisława Obertyńskiego nie nadaje się w stanie kopalnym do wyrobu dren.

8) Że 2 gliny z Mikołajowa i 1 mulik nadają się do wyrobów garncarskich zwykłych.

9) Że z obszaru dworskiego „Bieżdziatka“ 2 gatunki gliny są do wyrobu dachówek falcowanych przydatne.

10) Że z 6 gatunków gliny, dostarczonej przez inżyniera melioracyi p. Blautha, 2 gatunki nadają się po odmuleniu do wyrobu dren.

11) Że z obszaru dworskiego „Wierzeźnia polna“ 2 gatunki gliny i mulik nadają się do wyrobu rurek drenowych a 2 gatunki są to gliny przydatne do wyrobu cegieł.

12) Że 1 glina z „Kąt“ w Toustem nadaje się do wyrobu fajansu włoskiego.

13) Że 6 gatunków gliny i piasek fabryki w Dąbrowie górniczej są materyałami ogniotrwałymi a siódma glina zwykła garncarska.

14) Że 8 gatunków gliny z obszaru dworskiego „Kamionka wielka“ nadają się po odmuleniu do wyrobu rurek drenowych.

Również był kierownik stacyi czynny w Bieździatce celem wydania orzeczenia, o ile tamtejsza fabryka dachówek falcowanych ma warunki rozwoju i użyteczności publicznej. — Przy przebudowie zaś lokalu stacyi utrzymywałem nadzór techniczny budowy. — W wykonaniu nadzoru fachowego nad szkołami garncarskimi krajowymi odbyłem z Członkiem Komisji dla spraw przemysłowych profesorem Julianem Zacharjewiczem inspekcją szkoły garncarskiej w Kołomyi i Toustem. Na skutek inspekcji w Toustem sporządziłem zgodnie z Wnym Julianem Zacharjewiczem statut, plan nauki i t. d. zmierzające do reorganizacji szkoły tousteckiej.

Tak z powyższego sprawozdania jak i z wybitnego stanowiska, jakie zajęły wyroby ceramiczne krajowe na odbywającej się „Wystawie przemysłu budowlanego we Lwowie“, jest widocznym stały rozwój przemysłu ceramicznego. — O ile w tem stacya czynną była, wykazują roczne jej sprawozdania.

Taksy od stron za badania materyałów, udzielenie przepisów technicznych, dostarczone emalie, farby i w ogóle za czynności w interesie stron wykonane, wynoszą kwotę 1009 zł. 76 ct. a zatem znacznie wyższą po nad preliminarz.

Alegat IX. do sprawozdania z czynności Komisji kraj. dla spraw przemysłowych.

Liczba bieżące	Liczba Komisyi krajowej dla spraw przemysłow.	Liczba Wydziału krajowego	Imię i nazwisko stypendysty (stypendystki)	Cel zasiłku, ewentualnie zakład w którym stypendysta się kształcił	Wysokość zasiłku
1	555	36691	Adamowski Stanisław	Zakopane c. k. szkoła snycerska	po 6 zł. miesięcznie.
2	825	56056	Anczyz Stanisław	Wiedeń Muzeum technologiczne	po 80 zł. mies. 50 zł. na podróż i 20 zł. na takse szkoln.
3	489	33524	Balla Józef	Wiedeń Muzeum dla sztuki i przem.	po 35 zł. miesięcznie.
4	697	46206	Bala Paweł	Świątyni c. k. szkoła ślusarska	po 4 zł. "
5	368	33742	Bartoń Piotr	Krosno szkoła tkacka	45 zł. jednorazowo.
6	565	36691	Biarowski Piotr	jak poz. 1.	po 6 zł. miesięcznie.
7	566	38534	Beres Franciszek	" " 1.	po 6 zł. "
8	311	43106	Biteński Jan	" " 2.	po 35 zł. "
9	526	35326	Bobak Stanisław	Poremba warsztat garncarski	po 4 zł. "
10	697	46206	Bodoz Piotr	jak poz. 4.	po 12 zł. "
11	781	49024	Bohusówna Ida	Lwów c. k. szkoła przemysłowa	po 12 zł. "
12	555	36691	Borowiec Teofil	jak poz. 1.	po 8 zł. "
13	"	"	Baras Michał	" " 1.	po 6 zł. "
14	480	36862	Chachuła Andrzej	Gliniany warsztat tkacki	po 5 zł. "
15	359	19307	Chwalibóg Tadeusz	jak poz. 1.	po 8 zł. "
16	480	36862	Czajkowski Jan	" " 14.	po 5 zł. "
17	731	49461	Celewicz Xenofont	" " 1.	po 6 zł. "
18	659	42944	Chęciński Józef	Paryż szkoła L'Ecole Estienne	1000 franków na r. szk. 1891/2.
19	555	36691	Chmiel Wojciech	jak poz. 1.	po 3 zł. miesięcznie.
20	566	42645	Czerna Franciszek	Wilamowice warsztat tkacki	po 8 zł. "
21	661	41320	Cisłak Jakób	jak poz. 1.	po 6 zł. "
22	697	46206	Cholewa Stanisław	" " 4	po 4 zł. "
23	566	38202	Chorubski Stanisław	Żywiec warsztat stolarski	po 8 zł. "
24	555	36691	Chudoba Ignacy	jak poz. 1.	po 8 zł. "
25	414	9245	Czubernat Jakób	" " 1.	po 6 zł. "
26	11	58295	Dank Kazimierz	" " 20.	po 5 zł. "
27	93	61113	Dzbański Zygmunt	Lwów, ceramiczn. stacya doświad.	po 25 zł. "
28	502	41531	Denk Dezydery	Komotau c. k. szkoła ślusarstwa	po 35 zł. "
29	26	6741	Döller Wincenty	Bergreichenstein przemysł drzewny	po 10 zł. "
30	697	46206	Dziestwoński Jan	jak poz. 4.	po 5 zł. "
31	35	39503	Dziestl Józef	" " 5.	po 12 zł. "
32	697	46206	Dudek Zygmunt	" " 4.	po 5 zł. "
33	555	36691	Dutkiewicz Tomasz	" " 1.	po 5 zł. "
34	"	"	Druciak Władysław	" " 1.	po 6 zł. "
35	"	"	Dziubiński Atanazy	" " 1.	po 8 zł. "

Liczba Liczba Liczba	Liczba Komi- syi krajowej dla spraw przemysłow.	Liczba Wydziału krajowego	Imię i nazwisko stypendysty (stypendystki)	Cel zasilku, ewentualnie zakład w którym stypendysta się kształci	Wysokość zasilku
36	82	ex 1892	Dylski Zygmunt	Kolomyja szkoła garncarska	25 zł. na r. szkolny 1891/92.
37	555	" 1891	Drozdowski Piotr	" " "	50 " " " "
38	480	" 1892	Fedoreczak Szymon	jak poz. 1.	" " " " "
39	753	" 1891	Fedyszyn Hryń	" " 14.	po 8 zł. miesięcznie.
40	383	" 1892	Ferka Mieczysław	" " 20.	" " " " "
41	649	" 1891	Foksówna Anna	" " 20.	po 5 zł. " " "
42	471	" " "	Foks Jan	" " 20.	po 5 zł. " " "
43	697	" " "	Fuk Andrzej	" " 1.	po 12 zł. " " "
44	85	" " "	Gabryś Jan	" " 4.	po 4 zł. " " "
45	566	" " "	Gajerski Antoni	" " " "	po 12 zł. " " "
46	535	" 1892	Gałka Stanisław	Kamionka szkoła kolodziejska	40 zł. na r. szkolny 1891/92.
47	470	" 1891	Gąsiorek Wincenty	jak poz. 1.	po 5 zł. miesięcznie.
48	420	" " "	Gąsiorowski Józef	Rychwałd warsztat tkacki	po 6 zł. " " "
49	555	" " "	Gawron Antoni	jak poz. 1.	po 8 zł. " " "
50	171	" " "	Geisler Chaskel	" " 23.	po 8 zł. " " "
51	262	" " "	Gieleżyńska Marya	" " 1.	po 6 zł. " " "
52	669	" " "	Gemserówna Anna	Zakopane szkoła koronkarska	po 3 zł. " " "
53	639	" " "	Głodek Władysław	" " " "	po 8 zł. " " "
54	555	" 1891	Godła Władysław	Grybów warsztat kolodziejski	po 5 zł. " " "
55	359	" 1892	Goliński Jan	jak poz. 9.	po 6 zł. " " "
56	561	" " "	Gromosiak Aleksy	" " 1.	po 6 zł. " " "
57	697	" " "	Goraś Jędrzej	" " 1.	po 8 zł. " " "
58	733	" " "	Haja Władysław	" " 4.	po 8 zł. " " "
59	480	" 1892	Horwarth Józef	" " " "	100 zł. jednorazowo.
60	555	" 1891	Hupałowski Michał	Berlin szkoła przemysłowa	po 5 zł. miesięcznie.
61	82	" 1892	Hutnik Antoni	jak poz. 14.	po 6 zł. " " "
62	365	" 1891	Imiecki Jan	" " 1.	50 zł. na r. szkolny 1891/92.
63	579	" 1890	Iwanienio Iwan	" " 36.	po 6 zł. " " "
64	480	" 1892	Jablonski Tadeusz	" " i.	po 6 zł. miesięcznie.
65	82	" 1892	Janiński Stanisław	Koeningraetz szkoła ślusarska	po 30 zł. " " "
66	555	" " "	Jędrzejowski Gustaw	jak poz. 14.	po 5 zł. " " "
67	526	" " "	Juricz Jozafat	" " 36.	25 zł. na r. szkolny 1891/92.
68	313	" " "	Kadłuczko Bartłomiej	" " 1.	po 8 zł. miesięcznie.
69	555	" " "	Kamień Antonina	" " 9	po 5 zł. " " "
70	82	" " "	Keklak Szymon	" " 51.	po 6 zł. " " "
71	10420	" " "	Kieczak Michał	" " 1.	po 8 zł. " " "
		" 1892		" " 36.	25 zł. na r. szkolny 1891/92.

72	71	ex	1892	71	ex	1892	Kilar Wojciech	jak poz.	27	55 zł. jednorazowo.
73	697	"	1891	"	"	1891	Kolas Karol	"	4.	po 4 zł. miesięcznie.
74	82	"	1892	"	"	1892	Korzeniowski Kazimierz	"	36.	25 zł. na r. szkolny 1891/92.
75	535	"	"	"	"	1891	Kostelik Jędrzej	"	47.	po 5 zł. miesięcznie.
76	566	"	1891	"	"	1891	Koszykiewicz Roman	"	23.	po 8 zł.
77	697	"	"	"	"	"	Kotarba Stanisław	"	4.	po 5 zł.
78	"	"	"	"	"	"	Kotarba Jan	"	4.	po 4 zł.
79	566	"	"	"	"	"	Kotlarczyk Ludwik	"	20.	po 8 zł.
80	512	"	1892	"	"	1892	Kowalski Franciszek	"	5.	po 10 zł.
81	610	"	1891	"	"	1891	Król Antoni	"	5.	po 8 zł.
82	383	"	1892	"	"	1892	Kubica Wojciech	"	20.	po 5 zł.
83	643	"	1891	"	"	1891	Kubik Bogumił	"	3.	po 15 zł.
84	482	"	"	"	"	"	Kudelski Karol	"	8.	po 35 zł.
85	555	"	"	"	"	"	Kula Jakób	"	1.	po 3 zł.
86	697	"	"	"	"	"	Kurieto Piotr	"	4	po 4 zł.
87	610	"	"	"	"	"	Kurylas Andrzej	"	5.	po 6 zł.
88	364	"	"	"	"	"	Kuźniewicz Hryc	"	"	po 25 zł.
89	627	"	"	"	"	"	Kruczyński Adam	"	"	po 6 zł.
90	297	"	1892	"	"	1892	Kruszyński Zygmunt	"	23.	po 8 zł.
91	518	"	1891	"	"	1891	Krupski Julian	"	3.	po 35 zł.
92	383	"	1892	"	"	1892	Krzyżowski Franciszek	"	20.	po 5 zł.
93	697	"	1891	"	"	1891	Lenczowski Jan	"	4.	po 4 zł.
94	471	"	"	"	"	"	Lignar Karol	"	"	po 15 zł.
95	633	"	"	"	"	"	Linhard Roman	"	1.	po 8 zł.
96	781	"	"	"	"	"	Łuszczzyńska Zofia	"	11.	po 12 zł.
97	551	"	1892	"	"	1892	Maciołowski Józef	"	1.	po 8 zł.
98	82	"	"	"	"	1892	Maculak Józef	"	36.	25 zł. na r. szkolny 1891/92.
99	555	"	1891	"	"	1891	Magdziak Aleksander	"	1.	po 3 zł. miesięcznie.
100	180	"	1892	"	"	1892	Malik Teofil	"	1.	po 8 zł.
101	804	"	1890	"	"	"	Mamej Błazej	"	"	po 8 zł.
102	760	"	1891	"	"	1891	Mandziuch Antoni	"	"	45 zł. jednorazowo.
103	"	"	"	"	"	"	Mandziuch Grzegorz	"	27.	45 zł.
104	535	"	1892	"	"	1892	Marszałek Wincenty	"	47.	po 5 zł. miesięcznie.
105	781	"	1891	"	"	1891	Matecka Zofia	"	11.	po 10 zł.
106	535	"	1892	"	"	1892	Mazek Wojciech	"	47.	po 5 zł.
107	816	"	1891	"	"	1891	Mazurski Józef	"	14.	po 6 zł.
108	383	"	1892	"	"	1892	Mądrala Wojciech	"	20.	po 5 zł.
109	555	"	1891	"	"	1891	Mierzwiński Tadeusz	"	1.	po 5 zł.
110	383	"	1892	"	"	1892	Mieczko Edmund	"	20.	po 5 zł.
111	555	"	1891	"	"	1891	Migacz Wojciech	"	1.	po 8 zł.
112	383	"	1892	"	"	1892	Mikówna Anna	"	20.	po 5 zł.

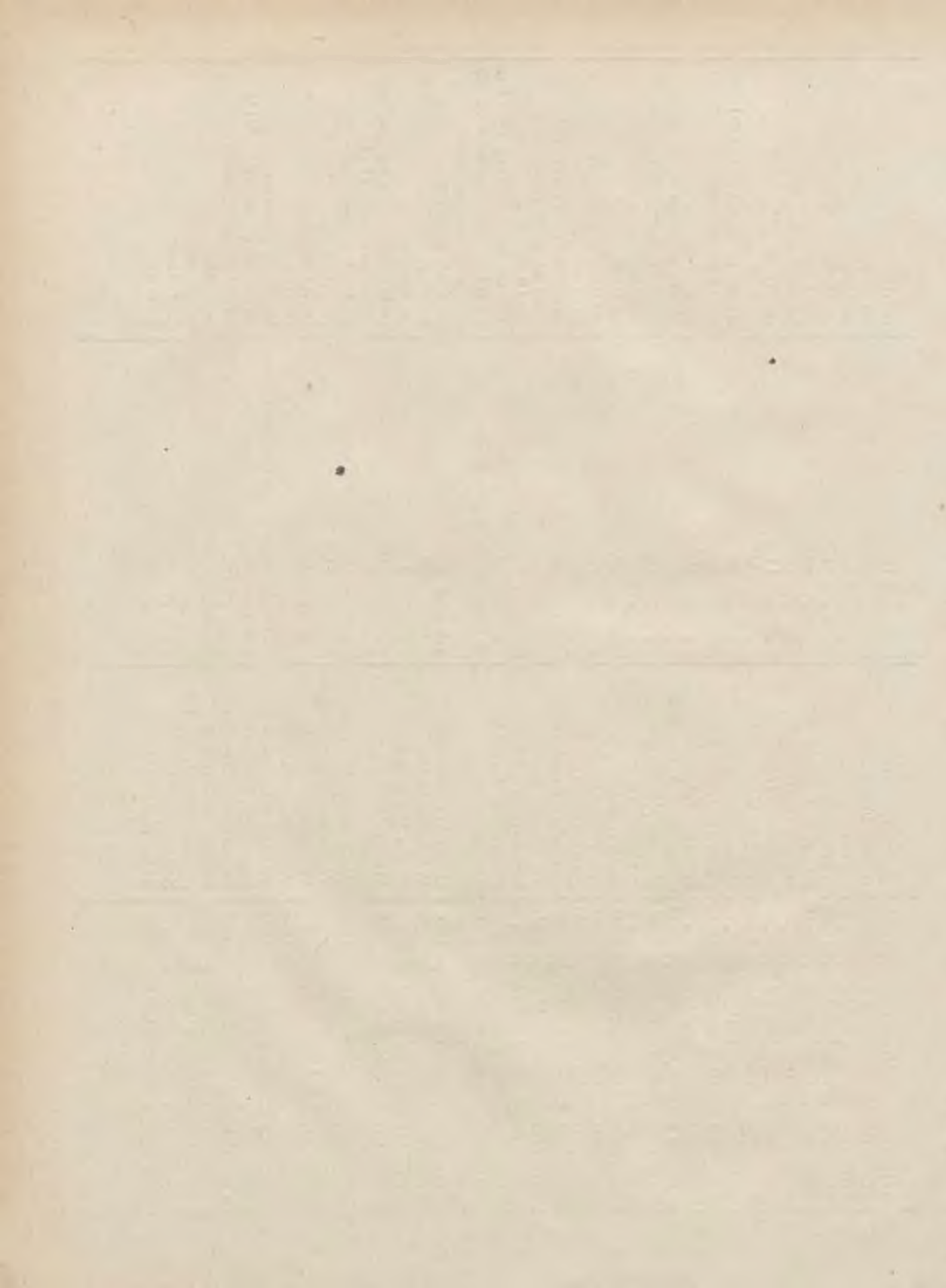
Kraków państwowa szkoła przem.

Lwów, Markowski kamieniarz

Jarosław szkoła koszykarska

Liczba przegras	Liczba Komisji krajowej dla spraw przemysłow.	Liczba Wydziału krajowego	Imię i nazwisko stypendysty (stypendystki)	Cel zasiłku, ewentualnie zakład w którym stypendysta się kształci	Wysokość zasiłku
113	497 ex 1890	46190 ex 1891	Mizewicz Kazimierz	jak poz. 3.	po 35 zł. miesięcznie
114	444 " 1891	33743 " 1892	Momocki Maryan	" " 4.	po 15 zł. " "
115	535 " 1892	32603 " 1891	Mrozek Antoni	" " 47.	po 5 zł. " "
116	555 " 1891	36691 " 1891	Mróz Władysław	" " 1.	po 6 zł. " "
117	555 " 1891	36691 " 1891	Niton Maryan	" " 1.	po 6 zł. miesięcznie.
118	222 " 1890	43106 " "	Niemczynowski Władysław	" " 2.	po 35 zł. " "
119	760 " 1891	55818 " "	Niewolański Józef	" " 27.	45 zł. jednorazowo.
120	383 " 1892	7548 " 1892	Nowak Anna	" " 20.	po 5 zł. miesięcznie.
121	633 " 1891	38879 " 1891	Noworyta Józef	" " 1.	po 5 zł. " "
122	222 " "	45373 " "	Olejak Marcei	" " 3.	po 35 zł. " "
123	767 " "	47135 " "	Oleksuk Włodzimierz	" " 5.	po 8 zł. " "
124	309 " 1892	21403 " 1892	Orłowski Alfons	Trzebiec odlewnia żelaza	100 zł. jednorazowo.
125	12 " "	5532 " "	Pelczarski Bronisław	jak poz. 1.	50 zł. " "
126	627 " 1891	41026 " 1891	Pilch Józef	" " 23.	po 6 zł. miesięcznie.
127	555 " "	36691 " "	Piela Michał	" " 1.	po 6 zł. " "
128	82 " 1892	10420 " 1892	Piskozub Benedykt	" " 36.	30 zł. na r. szkolny 1891/92.
129	781 " 1891	49024 " 1891	Piotrowska Stefania	" " 11.	po 12 zł. miesięcznie.
130	416 " 1890	39598 " 1891	Podgórski Edward	" " 3.	po 35 zł. " "
131	555 " 1891	36691 " "	Popiel Jan	" " 1.	po 12 zł. " "
132	697 " "	46206 " "	Popiel Zygmunt	" " 4.	po 4 zł. " "
133	555 " "	36691 " "	Poynar Emil	" " 1.	po 4 zł. " "
134	732 " "	49471 " "	Prydatkiewicz Paweł	" " 2.	po 35 zł. " "
135	555 " "	36691 " "	Przybicki Józef	" " 1.	po 6 zł. " "
136	610 " "	39921 " "	Przybicki Andrzej	" " 5.	po 5 zł. " "
137	516 " "	58207 " "	Pyré Karolina	" " 51.	po 15 zł. " "
138	535 " 1892	32603 " 1892	Pyrgies Józef	" " 47.	po 5 zł. " "
139	82 " "	10420 " "	Racka Antoni	" " 36.	po 5 zł. " "
140	394 " 1891	39594 " 1891	Rączka Stanisław	" " 1.	30 zł. na r. szkolny 1891/92.
141	125 " 1892	9443 " 1892	Rafalon Władysław	" " 5.	po 6 zł. miesięcznie.
142	480 " "	36862 " "	Ratuszyński Michał	" " 14.	po 8 zł. " do 1/11 1891.
143	517 " "	31547 " "	Romak Piotr	" " 101.	po 5 zł. miesięcznie.
144	555 " 1891	36691 " 1891	Romański Wiktoryn	" " 1.	po 8 zł. " "
145	535 " 1892	32603 " 1892	Rusin Michał	" " 47.	po 5 zł. " "
146	555 " 1891	36691 " 1891	Rusiniak Konstanty	" " 1.	po 5 zł. " "
147	698 " "	56208 " "	Ruszkiewicz Józef	" " 4.	po 10 zł. " "
148	431 " "	27869 " "	Rychwicki Jan	" " 14.	po 6 zł. " "

149	555	1891	36691	1891	Rys Konstanty	1	"	po 6 zł.	"
150	566	"	38202	"	Sapeta Ferdynand	23.	"	po 8 zł.	"
151	555	"	36691	"	Saroma Karol	1.	"	po 6 zł.	"
152	480	"	36862	1892	Szafranski Jan	14.	"	po 5 zł.	"
153	566	"	38202	1891	Szlagóra Tomasz	23.	"	po 8 zł.	"
154	555	"	36691	"	Schneider Rudolf	1.	"	po 6 zł.	"
155	781	"	49024	"	Schebesta Józef	11.	"	po 10 zł.	"
156	383	"	7548	1892	Skęczka Franciszek	20.	"	po 5 zł.	"
157	82	"	10420	"	Stetkiewicz Michał	36.	"	25 zł. na r. szkolny 1891/92.	
158	313	"	43338	1891	Stempfle Leopold	5.	"	po 12 zł. miesięcznie.	
159	735	"	46475	"	Seyfried Edward	101.	"	po 8 zł.	"
160	71	"	21425	1892	Sokołowski Franciszek	27.	"	55 zł. jednorazowo.	
161	555	"	36691	1891	Sopiarz Franciszek	1.	"	po 3 zł. miesięcznie.	
162	"	"	"	"	Stoklasa Adolf	1.	"	po 6 zł.	"
163	383	"	7548	1892	Suchoń Karol	20.	"	po 5 zł.	"
164	633	"	38879	1891	Surówka Augustyn	1.	"	po 6 zł.	"
165	256	"	7358	1890	Spytkowski Ludwik	9.	"	po 8 zł.	"
166	82	"	10420	1892	Szydako Władysław	36.	"	25 zł. na r. szkolny 1891/92.	
167	555	"	36691	1891	Tereszczuk Piotr	1.	"	po 8 zł. miesięcznie.	
168	444	"	33743	"	Tintz Józef	4.	"	po 15 zł.	"
169	z fundacyi s.p.	"	Jana Towarnickiego	"	Towarnicki Ludwik	45.	"	150 zł. na r. szkolny 1891/92.	
170	516 ex	1892	31125 ex	1892	Troynar Jan	Bielsk szkoła przemysłowa	"	po 30 zł. miesięcznie i 50 zł. na środki naukowe.	
171	555	"	36691	1891	Uscki Włodzimierz	jak poz.	1.	po 8 zł. miesięcznie.	
172	720	"	48740	"	Wajdeczka Józef	23.	"	po 8 zł.	"
173	697	"	46206	"	Walaś Stanisław	4.	"	po 5 zł.	"
174	516	"	31225	1892	Wiech Józef	170.	"	po 30 zł. miesięcznie i na środki naukowe 50 zł.	
175	555	"	36691	1891	Wielkiewicz Wojciech	"	1.	po 6 zł. miesięcznie.	
176	781	"	49024	"	Wrzesniowska Eufrozyna	11.	"	po 10 zł	"
177	548	"	45474	"	Wszetecka Rudolf	2.	"	po 35 zł.	"
178	75	"	6992	1892	Wojtarowicz Karol	4.	"	po 8 zł.	"
179	541	"	33747	1891	Woloszyska Zuzanna	Wiedeh centralny kurs koronkarski	"	50 zł. jednorazowo.	
180	82	"	10420	1892	Zadembki Sbanisław	jak poz.	36.	25 zł. na r. szkolny 1891/92.	
181	721	"	48808	1891	Zajdzikowski Maksymilian	"	38.	po 10 zł. miesięcznie.	
182	555	"	36691	"	Zarosty Władysław	"	1.	po 6 zł.	"
183	503	"	41310	"	Ziembowski Mieczysław	"	3.	po 35 zł.	"
184	555	"	36691	1891	Ziobor Wojciech	"	1.	po 6 zł.	"
186	433	"	1596	1888	Ziobron Zygmunt	"	45.	po 8 zł.	"

PRELIMINARZ

wydatków funduszu krajowego

na cele popierania przemysłu w kraju

na rok 1893.

(Rubryka XVI. budżetu krajowego)

zestawiony przez

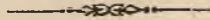
Komisję krajową dla spraw przemysłowych.

Część I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1. Biała. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku	Wniosek na rok 1893.		Razem	Uzasadnienie:
	1892	Zwy-	Nadzw-		
	prelimino-	czajne	yczajne	Razem	
	wano	zł.	zł.	zł.	
	zł.			zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	—	200	—	200	
b) z kasy oszczęd. w Białej	—	200	—	200	
c) od cechu sukienniczego .	—	30	—	30	
d) z Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie . .	—	200	—	200	
e) z Rady powiatowej . . .	—	200	—	200	
f) od Rządu	—	550	—	550	
g) z funduszu krajowego . .	—	550	—	550	
Razem	—	1.930	—	1.930	

Rozchód.

1. Płace:					
a) za kierownictwo	—	300	—	300	
b) nauka	—	1.264	—	1.264	
2. Środki naukowe	—	120	—	120	
3. Wydatki administracyjne .	—	100	—	100	
4. Pokrycie niedoboru z r. 1892 .	—	—	146	146	
Razem	—	1.784	146	1.930	

2. Bochnia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	500	500	—	500	
b) od Rządu	360	360	—	360	
c) z funduszu krajowego . .	360	360	—	360	
Razem	1.220	1.220	—	1.220	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	150	200	—	200	
b) nauka	890	890	—	890	
2. Środki naukowe	120	80	—	80	
3. Wydatki administracyjne .	60	50	—	50	
Razem	1.220	1.220	—	1.220	

3. Brody. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1891.		Wniosek na rok 1893.		Uzasadnienie:
	preliminowano zł.	Zwy- czne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Preliminarz szczegółowy jeszcze nie uchwalony.					
Wstawia się zasilek:					
z funduszków krajowych	—	500	—	500	
i ze skarbu państwa	—	500	—	500	
Razem	—	1.000	—	1.000	

4. Brzeżany. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.				
Subwencye:				
a) od gminy	150	200	—	200
b) od Rady powiatowej	150	150	—	150
c) od Rządu	360	438	—	438
d) z funduszu krajowego	360	438	—	438
Razem	1.020	1.226	—	1.226

Rozchód.

1. Płace:				
a) kierownictwo	170	170	—	170
b) nauka	770	902	—	902
2. Środki naukowe	80	90	—	90
3. Wydatki administracyjne	65	64	—	64
Razem	1.085	1.226	—	1.226

Więcej z powodu większej ilości godzin.

5. Drohobycz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:				
a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rady powiatowej	150	150	—	150
c) od Towarz. zaliczkowego	50	50	—	50
d) od Rządu	485	570	—	570
e) z funduszu krajowego	485	570	—	570
Razem	1.570	1.740	—	1.740

Rozchód.

1. Płace:				
a) kierownictwo	150	200	—	200
b) nauka	1.300	1.420	—	1.420
2. Środki naukowe	50	50	—	50
3. Wydatki administracyjne	70	70	—	70
Razem	1.570	1.740	—	1.740

Więcej z powodu większej ilości godzin

6. Gorlice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1892. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	500	200	—	200	
c) od Tow. zaliczkowego	200	200	—	200	
d) od Rządu	400	540	—	540	
f) z funduszu krajowego	400	540	—	540	
Razem	1.570	1.680	—	1.680	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	150	150	—	150	
b) nauka	1.100	1.400	—	1.400	Więcej z powodu większej ilości godzin.
2. Środki naukowe	100	50	—	50	
3. Wydatki administracyjne	50	80	—	80	
Razem	1.400	1.680	—	1.680	

7. Jarosław. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.				
Subwencye:				
a) od gminy	200	200	—	200
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100
c) od Rządu	600	600	—	600
d) z funduszu krajowego	600	600	—	600
Razem	1.500	1.500	—	1.500
Rozchód.				
Niedobór z r. 1892	—	50	—	50
1. Płace:				
a) kierownictwo	200	200	—	200
b) nauka	1.220	1.170	—	1.170
2. Środki naukowe	55	55	—	55
3. Wydatki administracyjne	25	25	—	25
Razem	1.500	1.500	—	1.500

8. Jasło. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1892. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	375	375	—	375	
b) od Rządu	418	418	—	418	
c) z funduszu krajowego	418	418	—	418	
Razem	1.211	1.211	—	1.211	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	150	150	—	150	
b) nauka	941	941	—	941	
2. Środki naukowe	55	55	—	55	
3. Wydatki administracyjne	65	65	—	65	
Razem	1.211	1.211	—	1.211	

9. Kołomyja. Szkoła uzupełniająca przemysłowo-handlowa.

Przychód.

Subwencye:					
a) z funduszu rzemieślniczego	330	330	—	330	
b) od gminy	600	600	—	600	
c) od Rady powiatowej	100	150	—	150	
d) od Kasy oszczędności	300	300	—	300	
e) od Rządu	464	515	—	515	
f) z funduszu krajowego	464	515	—	515	
Oplaty uczniów	80	80	—	80	
Razem	2.338	2.338	—	2.490	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	250	300	—	300	
b) nauka	1.898	2.000	—	2.000	Więcej z powodu większej ilości godzin.
2. Środki naukowe	150	150	—	150	
3. Wydatki administracyjne	40	40	—	40	
Razem	2.208	2.490	—	2.490	

10. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kleparzu.

Przychód.	W roku 1892. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	1,260	1,260	—	1,260	
b) z funduszu Dietla	11	11	—	11	
c) od rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	2,071	2,071	—	2,071	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	1,572	1,572	—	1,572	
2. Środki naukowe	50	50	—	50	
3. Wydatki administracyjne	269	269	—	269	
Razem	2,071	2,071	—	2,071	

11. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupeł. w Ogrodzie angielskim.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	785	785	—	785	
b) z funduszu Dr. Dietla	11	11	—	11	
c) od rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	1,596	1,596	—	1,596	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	1,216	1,216	—	1,216	
2. Środki naukowe	—	—	—	—	
3. Wydatki administracyjne	200	200	—	200	
Razem	1,596	1,596	—	1,596	

12. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Smoleńsku.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892 prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	868	868	—	868	
b) z funduszu Dr. Dietla	11	11	—	11	
c) od Rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	1.679	1.679	—	1.679	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	1.216	1.216	—	1.216	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	183	183	—	183	
Razem	1.679	1.679	—	1.679	

13. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kazimierzu.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.853	1.853	—	1.853	
b) z funduszu Dr. Dietla	11	11	—	11	
c) od Rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	2.664	2.664	—	2.664	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	2.128	2.128	—	2.128	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	256	256	—	256	
Razem	2.664	2.664	—	2.664	

14. Lwów. Izr. szkoła przemysłowa uzupeł. im. M. Bernsteina.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	prelimino-	czajne	czajne		
	wano	zł.	zł.	zł.	
	zł.			zł.	
Subwencye:					
a) z fundacyi Marka Bernsteina	1530	1530	—	1530	
b) od Zboru izraelickiego	100	100	—	100	
c) od Rządu	370	426	—	426	Więcej z powodu konieczności pokrycia niedoboru z roku zeszłego.
d) z funduszu krajowego	370	526	—	426	
Razem	2 200	2.482	—	2.482	

Rozchód.

Niedobór z r. 1892	—	298	—	298
1. Płace:				
a) kierownictwo	300	300	—	300
b) nauka	1.300	1.264	—	1.264
2. Lokal i opał	200	360	—	360
3. Usługa	60	60	—	60
4. Środki naukowe	100	100	—	100
5. Wydatki administracyjne	120	100	—	100
Razem	2.080	2.482	—	2.482

15. Nowy Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:				
a) od gminy	350	350	—	350
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300
c) od Kasy oszczędności	200	200	—	200
d) od Izby handlowej w Krakowie	200	—	—	—
e) od Rządu	580	600	—	600
f) z funduszu krajowego	580	600	—	600
g) Fundacya bar. Hirscha	—	200	—	200
Razem	2.210	2.250	—	2.250

Rozchód.

1 Płace:					
a) kierownictwo	200	200	—	200	
b) nauka	1.760	1.800	—	1.800	Więcej z powodu większej ilości godzin.
2. Środki naukowe	150	150	—	150	
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
Razem	2.210	2.250	—	2.250	

16. Nowy Targ. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1892.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	—	100	—	100	
b) od Rady powiatowej . .	—	200	—	200	
c) od Stow. przem. i rękodz.	—	50	—	50	
d) od Towarz. zaliczkow. .	—	72	—	72	
e) od c. k. Rządu	—	500	—	500	
f) od funduszu krajowego .	—	500	—	500	
Razem	—	1.422	—	1.422	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	—	100	—	100	
b) nauka	—	862	—	862	
2. Środki naukowe	—	80	—	80	
3. Potrzeby kancelaryjne i pre- mie dla uczniów	—	65	—	65	
4. Pierwsze zaopatrzenie szkoły w przybory naukowe	—	—	315	315	
Razem	—	1.107	315	1.422	

17. Podgórze. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	715	720	—	720	
b) z funduszu krajowego . .	500	365	—	365	Mniej z powodu podniesienia zasiłku ze skarbu państwa.
c) od Rządu	300	365	—	365	
Razem	1.515	1.450	—	1.450	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	150	150	—	150	
b) nauka	1.140	1.100	—	1.100	
2. Środki naukowe	145	120	—	120	
3. Wydatki administracyjne . .	80	80	—	80	
Razem	1 515	1.450	—	1.450	

18. Przemysł. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	preliminowa- no zł.	czajne zł.	czajne zł.	zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
c) od Kasy oszczędności	100	200	—	200	
d) od Rządu	600	600	—	600	
e) z funduszu krajowego	600	600	—	600	
Razem	2.100	2.200	—	2.200	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	250	250	—	250	
b) nauka	1.680	1.780	—	1.780	Więcej z powodu zwiększenia się ilości godzin.
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	70	70	—	70	
Razem	2 100	2.200	—	2.200	

19. Rzeszów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.					
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Kasy oszczędności	200	200	—	200	
d) z funduszu Towarnickiego	270	200	—	200	
e) od Rządu	405	440	—	440	
f) z funduszu krajowego	405	440	—	440	
Razem	1.580	1.580	—	1.580	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	250	250	—	250	
b) nauka	1.030	1.080	—	1.080	Więcej z powodu zwiększenia się ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	150	—	150	
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
Razem	1.580	1.580	—	1.580	

20. Sambor. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1892	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rządu	500	500	—	500	
c) z funduszu krajowego	500	500	—	500	
Razem	1.400	1.400	—	1.400	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	250	260	—	260	
b) nauka	990	990	—	990	
2. Środki naukowe	100	90	—	90	
3. Wydatki administracyjne	60	60	—	60	
Razem	1.400	1.400	—	1.400	

21. Stanisławów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	250	250	—	250	
b) od Rady powiatowej	150	150	—	150	
c) od Kasy oszczędności	100	70	—	70	
d) od instytucyj miejscowych	80	80	—	80	
e) od Rządu	590	590	—	590	
f) z funduszu krajowego	590	590	—	590	
Z opłat uczniów	50	—	—	—	
Razem	1.810	1.730	—	1.730	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	250	250	—	250	
b) nauka	1.442	1.382	—	1.382	
2. Środki naukowe	70	50	—	50	
3. Wydatki administracyjne	48	48	—	48	
Razem	1.810	1.730	—	1.730	

22. Stary Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	prelimino-	czajne	czajne		
	wano	zł.	zł.	zł.	
	zł.			zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	480	480	—	480	
b) od Rządu	480	480	—	480	
c) z funduszu krajowego	480	480	—	480	
Razem	1.440	1.440	—	1.440	

Rozchód.

1. Płace:				
a) kierownictwo	125	150	—	150
b) nauka	1.155	1.155	—	1.155
2. Środki naukowe	75	75	—	75
4. Wydatki administracyjne	60	60	—	60
Razem	1.440	1.440	—	1.440

23. Stryj. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Preliminarz szczegółowy jeszcze nie uchwalony.

Wstawia się zasiłek:

z funduszy krajowych	—	500	—	500
i ze skarbu państwa	—	500	—	500
Razem	—	1.000	—	1.000

24. Tarnopol. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:				
a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rady powiatowej	—	50	—	50
c) od Rządu	400	550	—	550
d) z funduszu krajowego	500	550	—	550
Razem	1.300	1.550	—	1.550

Rozchód.

1 Płace:				
a) kierownictwo	150	200	—	200
b) nauka	850	1.150	—	1.150
2. Środki naukowe	180	120	—	120
3. Wydatki administracyjne	120	80	—	80
Razem	1.300	1.550	—	1.550

Więcej ze względu na zwiększenie się ilości godzin.

25. Tarnów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1892.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej	150	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności	100	100	—	100	
d) od Rządu	600	600	—	600	
e) z funduszu krajowego	600	600	—	600	
Razem	1.850	1.900	—	1.900	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	240	240	—	240	
b) nauka	1.450	1.500	—	1.500	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	60	60	—	60	
Razem	1.850	1.900	—	1.900	

26. Wadowice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Pozostałość z r. 1892.	234	—	364	364	
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Kasy oszczędności	200	200	—	200	
d) od Rządu	280	218	—	218	
e) z funduszu krajowego	280	218	—	218	
Razem	1.494	1.136	364	1.500	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	150	150	—	150	
b) nauka	1.155	1.160	—	1.160	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	89	90	—	90	
Razem	1.494	1.500	—	1.500	

27. Wieliczka. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1892. prelimino- wano- zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rządu	360	360	—	360	
c) z funduszu krajowego	360	360	—	360	
Razem	1.120	1.120	—	1.120	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	120	120	—	120	
b) nauka	870	870	—	870	
2. Środki naukowe	80	80	—	80	
3. Wydatki administracyjne	50	50	—	50	
Razem	1.120	1.120	—	1.120	

28. Żółkiew. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	300	300	—	300	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Rządu	340	380	—	380	
d) z funduszu krajowego	340	380	—	380	
Z opłat uczniów	20	—	—	—	
Razem	1.200	1.260	—	1.260	

Rozchód.

Niedobór	—	60	—	60	
1. Płace:					
a) kierownictwo	125	125	—	125	
b) nauka	924	925	—	925	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	51	50	—	50	
Razem	1.200	1.260	—	1.260	

II. Szkoły fachowe i warsztaty naukowe.

A) Szkoły dla wyrobów z drzewa i łożyny.

29. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska

(dawniej w Jarosławiu).

Przychód.	W roku 1892 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
b) z funduszu krajowego	840	890	—	890	
c) od c. k. Rządu	500	600	—	600	
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	2.500	2 500	—	2.500	
Razem	4 040	4.190	—	4.190	

Rozchód.

1. Płace:					
a) nauczyciela	400	400	—	400	
b) pomocnika	80	80	—	80	
2. Koszta nadzoru	150	200	—	200	<i>ad 2.</i> Kwota w roku ubiegłym prelimi- nowana nie obejmowała całego roku.
3. Wydatki kancelaryjne	50	50	—	50	
4. Opał i światło	140	140	—	140	<i>ad 4.</i> Lokal daje bezpłatnie J. O. ks. Jerzy Czartoryski.
5. Materiał surowy	700	800	—	800	
6. Farba, trzcina, gwoździe etc.	200	200	—	200	
7. Robotnikom wynagrodzenie	2.000	2.000	—	2.000	
8. Sprzęty i inne	220	220	—	220	
9. Rozmaite inne wydatki	100	100	—	100	
Razem	4.040	4.190	—	4.190	

30. Jasło. Szkoła koszykarska.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892	Zwy-	Nadzw- yczajne	Razem	
	prelimino- wano zł.	czajne zł.	zł.	zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.000	1.150	—	1.150	ad 1. Preliminuje się więcej na podstawie większego dochodu ze sprzedaży w roku zeszłym.
2. S u b w e n c y e :					
a) od Rady powiatowej . . .	100	100	—	100	
b) od c. k. Rządu	200	200	—	200	
c) z funduszu krajowego . . .	400	400	—	400	
Razem	1.700	1 850	—	1 850	

Rozchód.

1. P ł a c e :					
a) kierownictwo	250	250	—	250	
b) wypłata za robotę	440	440	—	440	
c) utrzymanie (wikt) chłopców	300	300	—	300	
2. Wynajem lokalu	120	120	—	120	
3. Opał i oświetlenie	80	60	—	60	ad 3. Na podstawie rozchodu z r. 1892.
4. Materiał	460	500	—	500	
5. Maszyna do darcia łożyny . . .	—	—	120	120	
6. Rozmaite inne wydatki	50	60	—	60	
Razem	1 700	1 730	120	1 850	

31. Grybów. Warsztat wzorowy kołodziejstwa.

Przychód.

1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	50	150	—	150	
2. S u b w e n c y e :					ad 2. a). Lokalu dla szkoły wraz z opalem, oświetleniem i usługą wartości 300 zł. dostarcza gmina bezpłatnie. Wartość tę opuszcza się w preliminarzu i w przychodzie i w rozchodzie.
a) od gminy.	300	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu	—	700	800	1.500	
d) z funduszu krajowego	1.200	1.200	1.520	2.720	
Razem	1.850	2 350	2 320	4 670	

Rozchód.

1 P ł a c e :					
a) kierownik	600	600	—	600	
b) przodownik warsztatowy . . .	—	300	—	300	ad 1. b). Przodownik niezbędny z powodu rozszerzenia warsztatu.
c) administrator	300	300	—	300	
d) nauczyciel religii	50	50	—	50	
e) za naukę powtarzania	250	250	—	250	
2. Lokal, opał, oświetlenie i usługa	300	—	—	—	ad 2. Dostarcza gmina w naturze.
3. Materiał	—	400	—	400	
4. Środki naukowe	80	120	—	120	ad 4. i 5. Więcej z powodu większej liczby uczniów.
5. Zakupno narzędzi i sprzętów	120	—	500	500	
6. Dostawa materiału	30	30	—	30	
7. Budowa kuźni	—	—	800	800	ad 7. 8. 9. Dalsze rozszerzenie warsztatu przez dodanie kuźni w myśl programu nauki.
8. Narzędzia i urządzenie kuźni	—	—	500	500	
9. Budowa wozowni	—	—	700	700	
10. Rozmaite wydatki	120	120	—	120	
Razem	1.850	2.170	2.500	4.670	

32. Touste. Wzorowy warsztat kołodziejstwa (przeniesiony z jesienią r. 1892 do Grzymałowa).

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.700	2.000	—	2.000	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	350	350	—	350	
b) na stypendya dla uczniów	120	—	—	—	<i>ad 2. b) Kwoty na stypendya nie wstawa się, gdyż i w preliminarzach innych szkół nie są podobne kwoty wstawiane.</i>
c) od c. k. Rządu	—	700	500	1.200	
d) z funduszu krajowego . . .	1.320	1.320	1.400	2.720	
Razem	3.490	4.370	1.900	6.270	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik i nauczyciel ry- sunków	—	700	—	700	
b) pomocnik administracyjny	240	240	—	240	
c) majster kołodziejski . . .	480	480	—	480	
d) podmajstrzy	180	180	—	180	
e) majster kowalski	480	480	—	480	
f) stypendya dla uczniów . .	120	—	—	—	
2. Wynajem lokalu.	—	—	1.500	1.500	<i>ad 2. Lokalu dostarcza w Grzymałowie Rada powiatowa. Kwota wstawiona służyć ma na adaptację i wewnętrzne urządzenie tegoż.</i>
3. Opał	20	20	—	20	
4. Oświetlenie	60	60	—	60	
5. Materiał:					
a) drzewo	500	600	—	600	
b) żelazo	900	900	—	900	
c) koks	250	250	—	250	
6 Środki naukowe i narzędzia . .	100	100	400	500	
7. Rozmaite inne wydatki	160	160	—	160	
8. Wynagrodzenie uczniów za robotę	—	200	—	200	<i>ad 8. Uczniowie starsi muszą otrzymywać pewne drobne wynagrodzenia za robotę, celem podniecenia ich pilności i wprawy w szybkiej robocie.</i>
Razem	3 490	4.370	1.900	6.270	

33. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa.

Przychód	Wniosek na rok 1893.				Uzasadnienie:
	W roku 1892 prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych:					
a) kołodziejskich	1.500	1.550	—	1.550	
b) bednarskich	300	300	—	300	
2. Subwencje:					
a) od Rady powiatowej	1.000	—	—	—	<i>ad 2/a.</i> Rada powiatowa daje 1.000 zł. na stypendya dla uczniów. Pozycyę tę opuszcza się z preliminarza szkoły, gdyż i w innych wydatki na stypen- dya nie są zamieszczane.
b) od c. k. Rządu	—	700	—	700	
c) z fund. kraj. (zwyczajna).	3.546	3.011	—	3.011	
Razem	6.346	5.561	—	5.561	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownikowi	1.000	1.000	—	1.000	
b) katechecie gr. k.	50	50	—	50	
c) katechecie rz. k.	50	50	—	50	
d) nauczycielowi szkoły lu- dowej	120	120	—	120	
e) majstrowi kołodziejowi	480	480	—	480	
f) majstrowi bednarzowi	450	450	—	450	
g) majstrowi kowalowi	600	600	—	600	
h) czeladnikowi kołodziejowi	180	180	—	180	
i) czeladnikowi kowalowi	144	144	—	144	
2. Utrzymanie lokalu i aseku- racya budynków	80	330	—	330	<i>ad 2.</i> Więcej z powodu podwyższenia czynszu najmu.
3. Opał wraz z dostawą	40	40	—	40	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	72	72	—	72	
6. Zakupno materiału drzewnego	250	250	—	250	
7. Przybory do pisania i rysun- ków	130	130	—	130	
8. Wydatki administracyjne jako to: za prowadzenie ksiąg ra- chunkowych i rozmaite inne wydatki	148	148	—	148	
9. Zakupno żelaza	700	700	—	700	
10. „ węgla	130	120	—	120	
11. „ narzędzi i naprawa	50	25	—	25	
12. Dostawa materiałów żela- znych i drzewnych	60	60	—	60	
13. Wydatki kancelaryjne	20	12	—	12	
14. Uczniom 4 roku za wyroby kołodziejskie i bednarskie	250	250	—	250	
15. Za wyplatanie, lakierowanie i wybijanie wózków wraz z materiałem	300	300	—	300	
16. Stypendya dla uczniów	1.000	—	—	—	
Razem	6.346	5.561	—	5.561	

34. Stanisławów. Krajowy warsztat zawodowy dla stolarstwa i tokarstwa.

Przychód.	W roku 1892 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	500	400	—	400	<i>ad 1.</i> Na podstawie wyników zeszło- rocznych.
2. Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej	200	100	—	100	<i>ad 2/b.</i> Tyle Rada powiatowa uchwaliła.
c) z kasy oszczędności	200	200	—	200	
d) od c. k. Rządu	—	700	—	700	
e) z funduszu krajowego	1.500	1.160	—	1.160	
Razem	3.200	3.360	—	3.360	
Rozchod.					
1. Płace:					
a) nauczyciel stolarstwa i kierownik	800	800	—	800	
b) nauczyciel snycerstwa	360	420	—	420	<i>ad 1/b i c.</i> Podniesienie płac niezbędne, gdyż inaczej nie można pozyskać sił odpowiednich.
c) nauczyciele stylistyki i ra- chunków	200	240	—	240	
d) administracja	150	150	—	150	
2. Wynajem lokalu	800	800	—	800	
3. Opał	100	100	—	100	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	120	120	—	120	
6. Materiał	300	200	—	200	<i>ad 6.</i> Z powodu obniżenia dochodów z wyrobów, mniej na materiał.
7. Środki naukowe	150	150	—	150	
8. Rozmaite inne wydatki	70	70	—	70	
9. Wynagrodzenia za robotę uczniom	100	200	—	200	<i>ad 9 i 10.</i> Niezbędne podwyższenie dla zachęcenia uczniów i pomnożenia ich liczby.
10. Przybory do rysunków dla ubogich uczniów	—	60	—	60	
Razem	3.200	3.360	—	3.360	

35. Żywiec. Krajowy warsztat wzorowy dla stolarstwa i wyrobu zabawek.

Przychód.	W roku 1892	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	600	600	—	600	Z robót które zakład ma w zamówieniu i których się spodziewa.
2. Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszu krajowego	1.235	800	—	800	
3. Materiał miękki i bukowy od gminy	300	300	—	300	
Razem	2.435	3.000	—	3.000	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownika	800	800	—	800	
b) instruktora fachowego	600	600	—	600	
c) nauczyciela geometryi i rysunków	150	150	—	150	
d) nauczyciela języka pol- skiego i korespondencyi	100	150	—	150	<i>ad 1/d e.</i> Wstawia się więcej z powodu rozszerzenia nauki do lat czterech i podniesienia liczby godzin nauki.
e) nauczyciela języka nie- mieckiego	100	150	—	150	
f) nauczyciela rachunków i rachunkowości	150	150	—	150	
2. Wynajem lokalu, opał, oświe- tlenie i usługa	—	—	—	—	<i>ad 2.</i> Dostarcza bezpłatnie gmina.
3. Materiał	—	300	—	300	
4. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów	35	100	—	100	
5. Wypłaty dla uczniów za ro- boty	350	400	—	400	
6. Rozmaite wydatki.	150	200	—	200	
Razem	2.435	3.000	—	3.000	

B) Szkoły garncarskie.

36. Kołomyja Krajowa szkoła garncarstwa.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892 prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	1.300	1.400	—	1.400	
2. Subwencye:					<i>ad 2/a.</i> Wartości 1.000 zł. jaką repre- zentują lokal, opał i światło dostar- czane szkole bezpłatnie przez gminę nie wprowadza się do preliminarza; jedynie gotówkowy dodatek 48 zł. na siróża.
a) od gminy	528	48	—	48	
b) od Rady powiatowej . . .	—	50	—	50	
c) od c. k. Rządu.	1.800	2.330	300	2.630	
d) z funduszu krajowego. . .	2.700	1.700	1.000	2.700	
Razem	6.328	5.528	1.300	6.828	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownika	1.000	1.000	—	1.000	
b) nauczyciela rysunków. . .	800	800	—	800	
c) przodownika do nauki to- czenia i formowania naczyń	480	480	—	480	
d) werkmistrza do nauki wy- palania naczyń i kaflar- stwa	650	650	—	650	
e) przodownik do modelowa- nia	—	480	—	480	<i>ad 1/e.</i> Z powodu rozwoju nauki i po- stępu robót niezbędnym jest przodo- wnik do modelowania.
2. Lokal, opał i oświetlenie . .	528	—	—	—	<i>ad 2.</i> Dostarcza bezpłatnie gmina.
3. Usługa	300	348	—	348	
4. Materiał	600	600	—	600	
5. Środki naukowe i inwentarz.	170	170	300	470	<i>ad 5.</i> Dalszy wydatek na toczydła i inne narzędzia i sprzęty inwentaryalne w nowym budynku.
6. Rozmaite inne wydatki . . .	200	200	—	200	
7. Wynagrodzenie uczniów . . .	400	400	—	400	
8. " robotników dzien- nych do grubszych zajęć . . .	200	200	—	200	
9. Wynagrodzenie praktykantów, czeladzi i majstrów	—	200	—	200	<i>ad 9.</i> Z powodu rozszerzenia robót i co do ich ilości i różnorodności.
10. 3. rata zasiłku na budynek . .	1.000	—	1.000	1.000	
Razem	6.328	5.528	1.300	6.828	

37. Poremba. Wzorowy warsztat garncarski.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892. preliminowa- no zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	500	600	—	600	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	50	50	—	50	
b) od c. k. Rządu	1.800	1 800	—	1.800	
c) z funduszu krajowego	1.544	1.036	—	1.036	
3. Od hr. J. Szembeka	150	50	—	50	
Razem	4.044	3.536	—	3 536	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik warsztatu	900	900	—	900	
b) werkmistrz warsztatu	600	600	—	600	
c) pomieszkanie dla kiero- wnika	120	120	—	120	
d) pomieszkanie werkmistrza	84	84	—	84	
2. Wynajem lokalu	240	240	—	240	
3. Opał	80	80	—	80	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	120	132	—	132	ad 5, 9 i 10. Wstawia się nieco więcej z powodu wzmożenia się ilości wyrobu i wyżej preliminowanego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
6. Materyały	100	100	—	100	
7. Środki naukowe	150	150	—	150	
8. Rozmaite inne wydatki	50	50	—	50	
9. Opał pieców technicznych	250	280	—	280	
10. Tantyemy dla uczniów	250	300	—	300	
11. Tantyemy dla nauczycieli	150	150	—	150	
12. Na wybudowanie pieca	600	—	—	—	
13. Na kurs dla majstrów i star- szej czeladzi	300	300	—	300	
Razem	4.044	3.536	—	3.536	

38. Touste. Wzorowy warsztat garncarski.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892	Zwy-	Nadzw- yczajne	Razem	
	prelimino- wano zł.	czajne zł.	czajne zł.	zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	539	600	—	600	
2. Subwencje:					
a) od c. k. Rządu.	—	1.300	—	1.300	
b) z funduszu krajowego. . .	900	900	—	900	
3. Pokrycie niedoboru przez WP. Władysława Federowicza . .	300	300	—	300	
Razem	1.739	3.100	—	3.100	

Rozchód.

1. Pła ce:					<i>ad 1/a i f. Z powodu dokonanej reor- ganizacji szkoły i rozszerzenia jej zakresu.</i>
a) kierownik i nauczyciel ry- sunków	—	900	—	900	
b) majster garncarski	600	600	—	600	
c) administrator	100	100	—	100	
d) podmajstry	200	200	—	200	
e) przodownicy	214	240	—	240	
f) nauczyciel przedmiotów pomocniczych	—	150	—	150	
2. Wynajem lokalu	—	—	—	—	<i>ad 2. Lokalu na szkołę dostarcza bez- płatnie WP. W. Federowicz.</i>
3. Opał	180	200	—	200	<i>ad 3. 4. Więcej z powodu rozszerzenia ubikacji na szkołę przeznaczoną.</i>
4. Oświetlenie	25	30	—	30	
5. Usługa	80	80	—	80	
6. Materiał	240	300	—	300	<i>ad 6. 7. 8. Więcej z powodu reorgani- zacji szkoły.</i>
7. Środki naukowe	50	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki . . .	50	100	—	100	
9. Sprawienie 2 warsztatów. . .	30	—	—	—	
Razem	1.739	3.100	—	3.100	

C) Szkoły dla wyrobów ze skóry.

39. Uhnów. Wzorowy warsztat szewski.

Przychód.	W roku 1892. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	100	650	—	650	<i>ad 1.</i> Więcej z powodu znacznego rozszerzenia się prac w warsztacie.
2. Subwencye:					
a) od gminy	100	100	—	100	
b) od Rady powiatowej	—	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	—	420	—	420	
d) z funduszu krajowego	800	600	—	600	
Razem	1.000	1.970	—	1.970	

Rozchód.

1. Płace:					<i>ad 1.</i> Wyższe płace z powodu znacznie większej pracy skutkiem szybkiego i bardzo pożytecznego rozwoju warsztatu.
a) kierownika	200	300	—	300	
b) instruktora fachowego	480	600	—	600	
2. Wynajem lokalu, opał, oświetlenie i usługa	100	420	—	420	<i>ad 2.</i> Również skutkiem rozszerzenia warsztatu i znacznego wzmożenia się się liczby uczniów.
3. Materiał	—	—	—	—	<i>ad 3.</i> Na materiał otrzymał zakład ze skarbu krajowego zaliczkę, z której rachunek oddzielnie się prowadzi.
4. Uzupełnienie inwentarza i środki naukowe	100	80	50	130	
5. Wynagrodzenie uczniów	—	400	—	400	
6. Rozmaite inne wydatki	20	20	—	20	
7. Spłata zaliczki na materiał	100	100	—	100	
Razem	1.000	1.920	50	1.970	

D) Szkoły tkackie.

40. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

a) Szkoła.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	preliminowa- no zł.	czajne zł.	czajne zł.	zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie prelinuje się dochodu z tego tytułu, ponieważ zakład robi na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych.
2. Subwencye:					<i>ad 2. a).</i> Gmina m. Krosna daje budynek dla szkoły i nauczycieli w wartości 2 900 zł. rocznego czynszu. — Wartość tę opuszcza się w przychodzie i rozchodzie jako nie będącą przychodem i rozchodem gotówkowym.
a) od gminy	2.900	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	2.800	3.500	—	3 500	
d) z funduszu krajowego	3.716	3.798	1.000	4.798	
Razem	9.616	7.498	1.000	8.498	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownika i równocze- śnie fachowego nau- czyciela	1.500	1.500	—	1.500	
b) nauczyciela fachowego drugiego	960	960	—	960	
c) nauczyciela rysunków	960	960	—	960	
d) pierwszego przodownika	720	720	—	720	
e) drugiego przodownika	420	420	—	420	
f) remun. za naukę przed- miotów teoretycznych	576	576	—	576	
g) pisarz pomocniczy w biu- rze kierownika	—	300	—	300	<i>ad 1. g).</i> W skutek wzmożenia się urzędowych czynności kierownika, jest pomocnik biurowy i rachunkowy niezbędnym, jeżeli się nie ma kierownika ze szkodą dla nauki czynnościami biurowymi obarczać.
2. Wartość lokalu	2.400	—	—	—	
Do przeniesienia	7.536	5.436	—	5.436	

Rozchód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Z przeniesienia	7.536	5.436	—	5.436	<i>ad 2.</i> Dostarcza gmina m. Krosna, o- bacz „Uzasadnienie“ przychodu ^a do poz. 2. a).
3. Opał	} 500	420	—	420	<i>ad 3. 4.</i> Na podstawie dotychczasowe- go wydatku.
4. Oświetlenie		130	—	130	
5. Pomocnik (sługa szkolny)	180	192	—	192	<i>ad 5.</i> Małe podwyższenie płacy w sku- tek zwiększonej czynności.
6. Materiał	100	100	—	100	<i>ad 6.</i> Materiał potrzebny dla nauki uczniów i do wyrobu tkanin dostar- cza spółka tkacka, kierownik i nau- czyciele muszą jednak na osobnych na ten cel przeznaczonych warszta- tach każdą nową tkaninę, każdy no- wy wzór wprzódy na próbę wykonać, ażeby oznaczyć sposób prowadzenia osnowy, wątku i t. p. i w tym celu wstawia się powyższy wydatek.
7. Środki naukowe urządzenie za- kładu i uzupełnienie in- wentarza	100	100	500	600	<i>ad 7.</i> Na dalsze pomnożenie środków naukowych, urządzenie zakładu w no- wym budynku i uzupełnienie inwen- tarza.
8. Wydatki kancelaryjne	200	200	—	200	
9. Zasiłek dla gminy na budowę gmachu szkolnego III rata	1.000	—	1.000	1.000	<i>ad 9.</i> W myśl uchwały Wys. Sejmu o- trzymać ma gmina jako zasiłek do budowy nowego gmachu dla szkoły 5.000 zł. w pięciu po sobie następu- jących rocznych ratach.
Razem	9.616	6 578	1 500	8.078	

b) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.

Przychód.

Dotacja ze skarbu krajowego	300	300	—	300	Pracownia zaopatrzona jest w potrze- bne maszyny i przyrządy do wybi- jania kartonów potrzebnych przy krosnach, zaopatrzonych w nicielnice i przyrządy Jacquarda i używanych do wyrobów wzorzystych adamaszko- wych i t. p.
---------------------------------------	-----	-----	---	-----	---

Rozchód.

1. Płace:					Pracownia dostarcza kartonów dla szko- ły tkackiej w Krośnie i zaopatruje we wzory i kartony wszystkie war- stwy wzorowe, utrzymywane z fun- duszów krajowych, a także na żąda- nie za zwrotem kosztów pojedynczych tkaczy. Wyposażenie stanowią tektu- ry służące do wyrabiania kartonów, oraz fundusz na naprawę przyrzą- dów i narzędzi znajdujących się obe- nie w zakładzie.
a) wynagrodzenie kierownika	120	120	—	120	
b) wynagrodzenie pomocnika	60	60	—	60	
2. Wyposażenie pracowni	120	120	—	120	
Razem	300	300	—	300	

c) Pracownia do wyrabiania krosien tkackich.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893:			Uzasadnienie:
	1892	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	prelimino-	czajne	czajne		
	wano	zł.	zł.	zł.	
	zł.				
Dotacya ze skarbu krajowego	120	120	—	120	Wyrabiają się tam wszystkie krosna i przyrządy, o ile przedmioty te w kraju wykonać się dadzą, w celu urządzenia i zaopatrzenia warsztatów wzorowych tkackich utrzymywanych z funduszu krajowego. Tylko te części składowe kupuje się poza krajem, które na miejscu wyrobić się nie dadzą.
Rozchód.					
Wydatek na opędzenie kosztów, zakupno materiałów, naprawę narzędzi i t. p.	120	120	—	120	Funduszu potrzebnego na sporządzenie tych krosien dostarcza każdy warsztat wzorowy w miarę przyzwołonego budżetu. Szkoła dostarcza wszystkich przyrządów bez doliczania jakiegokolwiek zysku.

Zestawienie rozchodu:

a) szkoła	9.616	6 578	1.500	8,078
b) kartoniarka	300	300	—	300
c) pracownia	120	120	—	120
Razem	10.036	6.998	1.500	8.498

41. Błażowa. Warsztat wzorowy tkacki.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	prelimino-	czajne	czajne		
	wano	zł.	zł.	zł.	
	zł.			zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie prelininuje się, bo zakład wyrabia tkaniny na rachunek Towarzystwa tkaczy, które dostarcza przędzy.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	60	60	—	60	
b) od c. k. Rządu	—	250	—	250	
c) z funduszu krajowego	1.190	1.190	—	1.190	
Razem	1.250	1.500	—	1.500	
Rozchód.					
1. Płaca instruktora	600	600	—	600	<i>ad 6.</i> Potrzeba jest powiększyć ilość krosien i maszyn szczególnie do robót lepszych.
2. Wynajem lokalu	240	240	—	240	
3. Opał	80	80	—	80	
4. Oświetlenie	20	20	—	20	
5. Usługa	60	60	—	60	
6. Środki naukowe	200	200	250	450	
7. Rozmaite inne wydatki	50	50	—	50	
Razem	1 250	1 250	250	1 500	

42. Gliniany. Warsztat wzorowy tkacki.

Przychód.					
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie prelininuje się nie z tego powodu, że szkoła wyrabia wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy.
2. Pozostałość kasowa z końcem r. 1892	—	—	160	160	
3. Subwencye:					<i>ad 3/a.</i> Gmina dostarcza pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi w wartości 120.
a) od gminy m. Gliniany	120	120	—	120	
b) z fundacyi bar. Hirscha	—	200	—	200	
c) od Rady powiat. w Przemyslanach	50	50	—	50	
d) od c. k. Rządu	—	550	250	800	
e) z funduszy krajowych	970	550	250	800	
Razem	1.140	1.470	660	2.130	
Rozchód.					
1. Płace:					<i>ad 1 a. b.</i> Wzmoczenie się czynności instruktora i przodownika pociągają za sobą polepszenie ich płacy.
a) instruktora fachowego	500	700	—	700	
b) przodownika	200	360	—	360	
c) nauczyciel dla przedmiotów pomocniczych	—	150	—	150	
2. Wynajem lokalu, opał, oświetlenie	120	120	—	120	<i>ad 2.</i> Dostarcza Tow. zaliczkowe w Glinianach w myśl ugody zawartej aktem notaryalnym w Glinianach z dnia 17. kwietnia 1890. L. 12,810 przy pomocy 120 zł. ze strony gminy.
3. Usługa	40	20	—	20	
4. Środki naukowe i dalsze urządzenie zakładu	250	250	500	750	<i>ad 7.</i> Szybki rozwój warsztatu i wzmoczenie się liczby uczniów wymagają także pomnożenia liczby krosien i innych przyborów.
5. Rozmaite inne wydatki	30	30	—	30	
Razem	1.140	1.630	500	2.130	

43. **Korzyna.** Warsztat wzorowy tkacki.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892.	Zwy-	Nadzw- czajne	Razem	
	prelimino- wano- zł.	czajne zł.	czajne zł.	zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie wstawia się z powodu, że zakład wyrabia tkaniny na rachunek Towarzystwa tkackiego.
2. Subwencye:					<i>ad 2.</i> Kwota ta przedstawia częściowy równoważnik wartości dostarczanego przez Towarzystwo i przez gminę bezpłatnie lokalu, opału i oświetlenia, więc się ją opuszcza w przychodzie i rozchodzie. Cała wartość tych świadczeń wynosi około 840 zł.
a) od Towarzystwa tkaczy	320	—	—	—	
b) od c. k. Rządu	—	250	600	850	
c) z funduszu krajowego	970	1.040	100	1.190	
Razem	1.290	1.290	—	1.990	
Rozchód.					
1. Płaca instruktora tkactwa	720	720	—	720	
2. Płaca przodownika	—	300	—	300	<i>ad 2.</i> Wzmoczenie się czynności wymaga ustanowienia przodownika do pomocy instruktora.
3. Lokal, opał, oświetlenie i sługa	320	—	—	—	<i>ad 3.</i> Towarzystwo tkaczy i gmina w Korzynie dostarcza odpowiedniego pomieszczenia, oraz opału, światła i usługi.
4. Środki naukowe	230	230	400	630	<i>ad 4.</i> Wydatek potrzebny na utrzymanie i uzupełnienie inwentarza, zakupno wzorów, kartonów i innych przyborów, przy nowo zbudować się mającej powiększonej szkole.
5. Rozmaite inne wydatki	20	40	—	40	<i>ad 5.</i> Wydatki kancelaryjne i t. p.
6. Urządzenie sali wykładowej i kancelaryi instruktora	—	—	300	300	
Razem	1.290	1.290	700	1.990	

44. **Kosów.** Warsztat wzorowy tkacki.

Przychód.					
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie wstawia się z powodu jak <i>sub 43.</i>
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
b) od Towarzystwa tkaczy	240	—	—	—	
c) od c. k. Rządu	—	540	—	540	
d) od funduszu krajowego	850	650	—	650	
Razem	1.190	1.290	—	1.290	
Rozchód.					
1 Płace:					
a) płaca instruktora }	460	500	—	500	
b) płaca przodownika }	—	300	—	300	
2. Lokal, opał i oświetlenie	390	—	—	—	<i>ad 2.</i> Jako dostarczane przez Towarzystwo tkackie w naturze opuszcza się z preliminarza.
3. Usługa	80	80	—	80	
4. Środki naukowe	260	260	—	260	
5. Wydatki administracyjne	—	50	—	50	
6. Zasiłki dla początkujących uczniów	—	—	—	—	
Razem	1.190	1.290	—	1.190	

45. Łańcut. Warsztat wzorowy tkactwa i sukiennictwa im. Franciszka Józefa.

Przychód.	W rok 1892.		Wniosek na rok 1893.		Uzasadnienie:
	prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie preliminuje się z tego powodu, że warsztat wyrabia towary na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które dostarcza bezpłatnie potrzebnych materiałów surowych i płaci uczniom za robotę.
2. Subwencye:					
a) od gminy	550	250	—	250	<i>ad 2/a.</i> 300 zł. jako wartość pomieszczenia szkoły opuszcza się w przychodzie i rozchodzie.
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu	—	250	—	250	
d) z funduszu krajowego	1.476	1.290	300	1.590	
Razem	2.326	2.090	300	2.390	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktora	600	600	—	600	
b) pomocnika	400	400	—	400	
2. a) lokal	300	—	—	—	<i>ad 2/a.</i> Dostarcza gmina ¹ bezpłatnie w wartości 300 zł.
b) donajęcie lokalu	240	240	—	240	
3. Opał	150	200	—	200	<i>ad 3.</i> Więcej z powodu rozszerzenia zakładu.
4. Oświetlenie	36	50	—	50	
5. Usługa	180	180	—	180	
6. Środki naukowe	200	200	300	500	<i>ad 6.</i> Na uzupełnienie inwentarza, tj. na dalsze krosna i maszynkę do wybijania kartonów.
7. Rozmaite inne wydatki	40	40	—	40	
8. Pomieszkanie instruktora	180	180	—	180	<i>ad 8.</i> Wydatek wyższy jak w roku zeszłym z powodu braku pomieszkań.
Razem	2.326	2.090	300	2.390	

46. Rychwałd. Warsztat wzorowy tkacki.

Przychód.

1. Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Towarzystwo tkackie dostarcza przędzy, zamawia roboty i wynagradza uczniów za pracę.
2. Subwencye:					<i>ad 2/a.</i> Gmina dostarcza bezpłatnie lokal, światło, opał i usługę w wartości 392 zł.
a) od gminy	392	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	—	300	—	300	
d) z funduszu krajowego	850	700	—	700	
Razem	1.442	1.200	—	1.200	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor fachowy	500	500	—	500	
b) nauczyciel czytania, pisa- nia i rachunków	300	300	—	300	
c) prowadzący księgi	—	100	—	100	
2. Lokal, opał, oświetlenie i usługa	392	—	—	—	<i>ad 2.</i> Gmina Rychwałd dostarcza w naturze.
3. Środki naukowe	150	200	—	200	<i>ad 3.</i> Więcej z powodu wzmożenia się liczby uczniów.
4. Rozmaite inne wydatki	100	100	—	100	
Razem	1.442	1.200	—	1.200	

47. Wilamowice. Warsztat wzorowy tkacki.

Przychód.	Wniosek na rok 1893.				Uzasadnienie:
	W roku 1892. preliminowano zł.	Zwyczajne zł.	Nadzwyczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Towarzystwo tkackie dostarcza przędzę, zamawia wyroby i sprzedaje na swój rachunek. Płaci wynagrodzenie za pracę uczniów.
2. Subwencye:					<i>ad 2/a.</i> Na mocy uchwały Rady gminnej: 200 zł. gotówką, 430 zł. w naturze jako wartość lokalu bezpłatnego dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
a) od gminy	630	200	—	200	
b) od Rady powiatowej . .	50	50	—	50	
c) od Rządu	—	250	—	250	
d) z funduszu krajowego .	900	650	—	650	<i>ad 2/d.</i> Na mocy uchwały z d. 17. kwietnia 1891 pod L. p. 1. b) L. p. 7.
Razem	1 580	1.150	—	1 150	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	600	600	—	600	
b) przodownik	300	300	—	300	
2. Lokal, opał, oświetlenie i usługa	430	—	—	—	<i>ad 2.</i> Dostarcza gmina w naturze
3. Środki naukowe i powiększenie inwentarza	200	200	—	200	
4. Rozmaite inne wydatki . .	30	30	—	30	
5. Na zabezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego .	20	20	—	20	
Razem	1.580	1.150	—	1.150	

E) Szkoły koronkarskie.

48. Kańczuga. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	preliminowano zł.	czajne zł.	czajne zł.	zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.500	1.500	—	1.500	<i>ad 1.</i> Na zasadzie sprzedaży w I. kwartale roku bieżącego.
2. Subwencye:					<i>ad 2/c.</i> W budżecie na rok 1891. wstawioną jest subwencya 200 zł. z funduszów państwowych; taką samą subwencję prelininuje się na rok 1893.
a) od gminy	24	24	—	24	<i>ad 2/d.</i> Preliminuje się mniej o 300 zł., albowiem szkoła posiada w tej wysokości zaliczkę niewyrachowaną z subwencji krajowych, udzielonych w latach ubiegłych.
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Rządu	—	410	—	410	
d) z funduszu krajowego	763	763	—	763	
Razem	2.587	2.797	—	2.797	

Rozchód.

1. Płace:					<i>ad 1/a, b, c.</i> C. k. Ministerjum wypłaca subwencję pod warunkiem, że użyta zostanie jako remuneracya dla kierowniczk i dwóch pomocnic w wysokości tu wykazanej.
a) kierowniczk i	700	700	—	700	
b) nauczycielce pomocnicy I.	180	240	—	240	
c) nauczycielce pomocnicy II.	80	180	—	180	
d) remuneracya dla kierowniczk i	160	160	—	160	
e) remuneracya dla nauczycielki pomocnicy I.	20	20	—	20	
f) remuneracya dla nauczycielki pomocnicy II.	20	20	—	20	
2. Lokal	—	—	—	—	<i>ad 2.</i> Kwota przyznana kierowniczkce szkoły, pani Br. Czechowiczowej, mieści w sobie zarazem wynagrodzenie za to, że w jej domu odbywa się nauka. W zastępstwie czynników miejscowych dostarcza zatem pani Br. Czechowiczowa lokalu.
3. Opał	60	60	—	60	
4. Oświetlenie	20	20	—	20	
5. Usługa	97	97	—	97	
6. Materyał	100	150	—	150	
7. Środki naukowe	20	20	—	20	
8. Rozmaite inne wydatki	30	30	—	30	
9. Zapłata uczniic za robotę koronek	1.100	1.100	—	1.100	
Razem	2.587	2.797	—	2.797	

49. Muszyna. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	prelimino-	czajne	czajne		
	wano	zł.	zł.	zł.	
	zł.				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol-					
nych	560	600	—	600	<i>ad 1.</i> Więcej z uwagi na wzmagającą się frekwencją, a względnie większy wyrób koronek.
2. Subwencje:					
a) od gminy	—	—	—	—	<i>ad 2/a.</i> Gmina dostarcza lokal w naturze.
b) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu	—	200	—	200	
d) z funduszków krajowych .	858	688	—	688	
Razem	1.798	1.788	—	1.788	

Rozchód.

1. Płace:					
a) nauczycielka koronek . .	360	360	—	360	
b) pomocnica koronkarska .	180	180	—	180	
c) katecheta	48	48	—	48	
d) remuneracja za naukę rysunków	120	120	—	120	
e) nauczycielka przedmiotów szkolnych	180	180	—	180	
2. Utrzymanie lokalu	60	60	—	60	<i>ad 2.</i> Lokalu dostarcza bezpłatnie gmina Muszyna.
3. Opał i oświetlenie	40	40	—	40	
4. Usługa	40	40	—	40	
5. Materiał	100	100	—	100	<i>ad 5.</i> Wynagrodzenie uczenie równa się przychodowi do poz. 1., z czego ściąga się wartość zużytego do roboty materiału i ustanowiony % na rzecz szkoły.
6. Środki naukowe	60	60	—	60	
7. Rozmaite inne wydatki . .	50	50	—	50	
8. Utrzymanie względnie uzupełnienie inwentarza	100	50	—	50	
9. Wynagrodzenie uczenie za roboty	460	500	—	500	<i>ad 9.</i> Więcej ze względu na preliminowany większy dochód.
Razem	1.798	1.788	—	1.788	

50. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	500	500	—	500	<i>ad 1.</i> Dochód po odtrąceniu zarobku uczennic.
2. Subwencje:					
a) od c. k. Rządu	—	550	—	550	
b) z funduszu krajowego	3.500	2.040	—	2.040	
Razem	4.000	3.090	—	3.090	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierowniczkę szkoły	840	920	—	920	<i>ad 1/a.</i> Więcej z powodu należącego się nauczycielce dodatku pięcioletniego do płacy.
b) pomocnicy pierwszej	360	360	—	360	<i>ad 1/b.</i> Pomocnica pierwsza zajęta cd otwarcia szkoły o 60 zł. więcej z po- wodu nadzwyczajnej pilności tej po- mocnicy.
c) pomocnicy drugiej	180	180	—	180	
d) pomocnicy trzeciej	180	180	—	180	
e) nauczyciela rysunków	240	240	—	240	
f) nauczyciela czytania, pi- sania i rachunków	120	120	—	120	
g) katechety	30	30	—	30	
2. Wynajem lokalu	400	400	—	400	
3. Opał	100	100	—	100	
4. Oświetlenie	50	60	—	60	
5. Usługa	100	100	—	100	
6. Materiał	100	100	—	100	
7. Środki naukowe	60	60	—	60	
8. Rozmaite inne wydatki	240	240	—	240	
9. Na nowy budynek dla szkoły	1.000	—	—	—	
Razem	4.000	3.090	—	3.090	

F) Zakłady subwencyonowane.

51. Kraków. Kursa robót i kurs handlowy przy szkole wydziałowej żeńskiej imienia św. Scholastyki.

Przychód.	Wniosek na rok 1893.				Uzasadnienie:
	W roku 1892. preliminowano zł.	Zwyczajne zł.	Nadzwyczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu	800	800	—	800	ad 1. Z opłat szkolnych i wpisowego.
2. Subwencye:					
a) od gminy	8.159	7.565	—	7.565	
b) od c. k. Rządu	—	700	—	700	
c) z funduszu krajowego	500	500	—	500	
Razem	9.459	9.565	—	9.565	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) Antoni Gettlich, dyrektor	400	400	—	400	
b) Marya Mayerberg	900	900	—	900	
c) Marya Buczkowska	700	700	—	700	
d) Helena Jaworska	700	700	—	700	
e) Ksawera Chlebowska	700	700	—	700	
f) Władysława Mühlner	700	700	—	700	
g) Kornelia Mayerberg	700	700	—	700	
h) Stanisław Barabasz	700	700	—	700	
i) Lekcje w kursie handlowym	1.000	1.000	—	1.000	
2 Wynajem lokalu	2.185	2.185	—	2.185	
3. Opał	200	200	—	200	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	200	230	—	230	
6. Środki naukowe	124	200	—	200	
7. Rozmaite inne wydatki	200	200	—	200	
Razem	9.459	9.565	—	9.565	

52. Lwów. Szkoła robót, utrzymywana przez Towarzystwo pracy kobiet.

Przychód.	W roku 1892. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu:					
a) procent od kapitału . . .	50	45	—	45	
b) wpłaty uczennic . . .	545	360	—	360	<i>ad 1. b)</i> Mniej na podstawie wyników z roku ubiegłego i potrzeby uwalniania od opłaty ubogich uczennic
c) prowizye biura wywiad. . .	4	4	—	4	
d) wkładki członków . . .	288	365	—	365	
2. Subwencye:					
a) od gal Kasy oszczędności	300	300	—	300	
b) od c. k. Rządu . . .	500	500	—	500	
c) z funduszków krajowych . .	700	700	—	700	
3. Wpływy przygodne z wieczor- ków, loteryj fantowych i tp.					
	453	—	526	526	
Razem . . .	2.840	2.274	526	2.800	

Rozchód.

1. Płace:					
a) administratorka . . .	400	400	—	400	
b) nauczycielka szycia . . .	300	300	—	300	
c) pomocnica . . .	180	180	—	180	
d) nauka przedmiotów teore- tycznych i rysunków . . .	330	330	—	330	
2. Wynajem lokalu . . .	900	1.000	—	1.000	
3. Opał . . .	120	120	—	120	
4. Oświetlenie . . .	30	40	—	40	
5. Usługa . . .	130	130	—	130	
6. Materiał . . .	150	150	—	150	
7. Środki naukowe . . .	200	50	—	50	
8. Podatki i stemple . . .	30	30	—	30	
9. Druki, książki rachunkowe, po- trzeby kancelaryjne . . .	70	70	—	70	
Razem . . .	2.840	2.800	—	2.800	

53. Przemysł. Szkoła robót kobiecych.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
	1892 prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Z opłat uczenie	200	200	—	200	
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	100	180	—	180	
3. Subwencye:					
a) od gminy	660	660	—	660	
b) od Rady powiatowej . . .	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu	—	250	—	250	
d) z funduszu krajowego. . .	640	420	—	420	
Razem	1.700	1.810	—	1.810	
Rozchód.					
1. Płace:					
a) naucz. krawieczyzny . . .	460	500	—	500	
b) nauczycielka haftów . . .	460	500	—	500	
c) pomocnica krawieczyzny . .	150	100	—	100	
d) pomocnica haftów	100	100	—	100	
2. Wynajem lokalu i opał	—	—	—	—	<i>ad 2.</i> Klasztor daje lokal bezpłatnie, a szkoła robót korzysta z opału przez miasto dla szkoły wydziałowej dostarczanego.
3. Oświetlenie	20	20	—	20	
4. Usługa	60	60	—	60	
5. Materiał	100	180	—	180	<i>ad 6.</i> Więcej z powodu podniesienia spodziewanego przychodu z wyrobów.
6. Środki naukowe	150	200	—	200	
7. Rozmaite inne wydatki	100	100	—	100	
8. Powiększenie inwentarza . . .	100	50	—	50	
Razem	1.700	1.810	—	1.810	

54. Lwów. Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Przychód	W roku 1892. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1893.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne:					
a) opłata za badania mate- ryałów na ich przydat- ność przemysłową, nie- mniej opłaty od przemy- słowców, fabryk i w ogó- le od stron za czynności w ich interesie przez sta- cyą wykonane	500	500	—	500	
b) dochód ze sprzedaży ty- powych wyrobów stacyi, jak wzorów zastosowania szkliw, polew, farb, emalii i nowych technik stacyi	100	100	—	100	
c) opłaty od praktykantów, pobierających naukę w stacyi	30	30	—	30	
2. Dotacya z funduszu krajowego	3 890	3.390	—	3.390	<i>ad 2. mniej o 500 zł., które były prze- szłego roku na niezbędne adaptacye lokalu przyzwolone.</i>
Razem	4.520	4.020	—	4.020	

Rozchód.

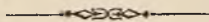
1. Płaca dyrektora stacyi 2000 zł. dodatek aktywalny 360 zł. dodatek za pięciolecie 200 zł. razem	2.560	2.560	—	2.560
2. Płaca laboranta po 45 zł. mie- sięcznie	540	540	—	540
3. Usługa po 20 zł. miesięcznie	240	240	—	240
4. Uzupełnienie ingrediencyj ceramicznych	100	100	—	100
5. Opał lokalu stacyi	150	150	—	150
6. Opał do pieców technicznych.	120	120	—	120
7. Gaz do oświetlenia i do ce- łów technicznych	100	100	—	100
8. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	80	80	—	80
9. Biblioteka i czasopisma	80	80	—	80
10. Wydatki nieprzewidziane	50	50	—	50
11. Lokal stacyi, przerobienie	500	—	—	—
Razem	4.520	4.020	—	4.020

Cześć II.

PRELIMINARZ OGÓLNY
WYDATKÓW

funduszu krajowego na cele popierania
przemysłu w kraju

na r. 1893.

(Rubr. XVI. budżetu krajowego.)

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
I.			Na cele przemysłu.		
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
1		W Białej	550		550
2		„ Bochni	360		360
3		„ Brodach	500		500
4		„ Brzeżanach	438		438
5		„ Drohobyczu	570		570
6		„ Gorlicach	540		540
7		„ Jarosławiu	600		600
8		„ Jaśle	418		418
9		„ Kołomyi	515		515
10		„ Krakowie (cztery szkoły: na Kleparzu, w Ogrodzie angielskim, na Smoleńsku i na Kaźmierzu po 400 zł.)	1.600		1 600
11		„ Lwowie (izraelska im. Marka Bernsteina)	426		426
12		„ Nowym Sączu	600		600
13		„ Nowym Targu	500		500
14		„ Podgórzu	365		365
15		„ Przemyślu	600		600
16		„ Rzeszowie	440		440
17		„ Samborze	500		500
18		„ Stanisławowie	590		590
19		„ Starym Sączu	480		480
20		„ Stryju	500		500
21		„ Tarnopolu	550		550
Do przeniesienia			11.642	—	11.642

Wy- nikłość z roku 1890.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.	W y j a ś n i e n i a
—	—	Szkoła weszła w życie w jesieni roku 1891. i była w ubiegłym roku z ryczałtu na nowe szkoły zasilaną.
200	360	Jak na rok 1892.
—	—	Szkoła ma wejść w życie dopiero w jesieni roku 1892. i w ciągu tegoż roku będzie z ryczałtu na nowe szkoły zasilaną
336	360	Preliminuje się więcej o 78 zł. z powodu większej ilości godzin nauki.
363	485	" " " " 85 " " " " " "
137	400	" " " " 140 " " " " " "
600	600	} Jak na rok 1892.
—	418	
500	464	Preliminuje się więcej o 51 zł. z powodu większej ilości godzin nauki.
1.600	1.600	Jak na rok 1892.
296	370	Preliminuje się więcej o 56 zł. z powodu konieczności pokrycia niedoboru z roku przeszłego.
595	580	Preliminuje się więcej o 20 zł. z powodu zwiększonej ilości godzin nauki.
—	—	Jak pod poz. 226.
—	500	Preliminuje się mniej o 135 zł. z powodu podwyższenia zasiłku ze skarbu państwa.
594	600	Jak na rok 1892.
570	405	Preliminuje się więcej o 35 zł. z powodu zmniejszenia się dochodu ze źródeł miejscowych.
—	500	} Jak na rok 1892.
590	590	
400	480	} Jak pod poz. 226.
—	—	
—	500	Preliminuje się więcej o 50 zł. ze względu na zwiększone potrzeby nauki.
6.781	9.212	

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycyi		Złote austriackie		
I.		Z przeniesienia	11.642	—	11.642
	22	W Tarnowie	600	—	600
	23	„ Wadowicach	218	—	218
	24	„ Wieliczce	360	—	360
	25	„ Żółkwi	380	—	380
	26	Na nowe szkoły, które mają w roku 1893 wejść w życie	—	2.000	2.000
		Razem	13.200	2.000	15.200
II.		II. Szkoły przemysłowe zawodowe, połączone z warsztatami wzorowymi.			
		A) Dla wyrobów z drzewa i łożyny.			
	27	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli (dawniej w Jarosławiu)	890	—	890
	28	Szkoła koszykarska w Jasle	400	—	400
	29	Wzorowy warsztat kołodziejski w Grybowie	1.200	1.520	2.720
	30	„ „ „ „ Grzymałowie (Toustem)	1.320	1.400	2.720
	31	Krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa w połączeniu z kuźnią w Kamionce strumiłowej	3.011	—	3.011
	32	Wzorowy warsztat stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie	1.160	—	1.160
	33	„ „ stolarski i wyrobu zabawek dzieciennych w Żywcu	800	—	800
	34	Zasiłek dla warsztatu wyrobów drewnianych, utrzymywanych przez Spółkę huculską w Kołomyi	1.300	—	1.300
		Razem	10.081	2.920	13.001
		Do przeniesienia	23.281	4.920	28.201

Wy- nikłość z roku 1890.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.	W y j a ś n i e n i a
6.781	9.212	
595	600	Jak na rok 1892.
160	280	Preliminuje się mniej o 62 zł. z powodu zaoszczędzeń z lat przeszłych.
—	360	Jak na rok 1892.
400	340	Preliminuje się więcej o 40 zł. z powodu konieczności pokrycia niedoboru z roku 1891,2.
782	3.000	Analogicznie z pozycją 296. budżetu na rok 1892. wstawia się i tę kwotę w kolumnę wydatków nadzwyczajnych, obniża się ją zaś ze względu na wstawienie już wymogów trzech nowych szkół powyżej.
8.718	13.792	
1.000	840	Preliminuje się więcej o 50 zł. z powodu zwiększonego kredytu na materiały.
300	400	Jak na rok 1892.
1.412	1.200	Preliminuje się więcej o nadzwyczajną kwotę 1 520 zł. z powodu przypadającego na ten rok wydatku na budowę kuźni i wozowni, wskutek dalszego rozwoju programu nauki.
1.320	1 320	Preliminuje się więcej o nadzwyczajną kwotę 1.400 zł. z powodu rozszerzenia szkoły po przeniesieniu jej do Grzymałowa i uzupełnienia urządzeń warsztatowych.
3.822	3.546	
800	1.500	Preliminuje się mniej z powodu udzielenia tym szkołom subwencji rządowej.
1.450	1.235	
—	1.300	Jak na rok 1892.
10.104	11.341	
18.822	25.133	

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
II.		Z przeniesienia	23.281	4.920	28.201
B) Dla wyrobów garncarskich.					
35		Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi	1.700	—	1.700
36		Zasilek na rozszerzenie budynku szkolnego w Kołomyi (III. rata)	—	1.000	1.000
37		Wzorowy warsztat garncarski w Porembie	1.036	—	1.036
38		" " " w Toustem	900	—	900
Razem			3.636	1.000	4.636
C) Dla wyrobów ze skóry.					
39		Wzorowy warsztat szewski w Uhnowie	600	—	600
D) Dla wyrobów tkackich.					
40		Krajowa szkoła tkacka w Krośnie	3.798	—	3.798
41		Zasilek na budowę nowego budynku szkolnego w Krośnie (III. rata)	—	1.000	1.000
42		Wzorowy warsztat tkacki w Błażowej	1.190	—	1.190
43		" " " " Glinianach	550	250	800
44		" " " " Korczynie	1.040	100	1.140
45		" " " " Kossowie	650	—	650
46		" " " " Łańcucie	1.290	300	1.590
47		" " " " Rychwałdzie	700	—	700
48		" " " " Wilamowicach	650	—	650
49		Szkoła sukiennicza w Rakszawie	5.000	—	5.000
Razem			14.868	1.650	16 518
Do przeniesienia			42.385	7.570	49.955

Wy- nikłość z roku 1890.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.	W y j a s n i e n i a
18.822	25.133	
2.550 — 2.400 900	1.700 1.000 1.544 900	<p>Jak na rok 1892. W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 18. Listopada 1890. Preliminuje się mniej o 508 zł. z powodu uzyskanej subwencji rządowej. Jak na rok 1892.</p>
5.850	5.144	
—	800	Preliminuje się mniej o 200 zł. z powodu uzyskanej subwencji rządowej.
3.920 —	3.136 1.000	<p>Preliminuje się więcej o 662 zł. z powodu większych wydatków na umieszczenie szkoły w nowym budynku. W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. Listopada 1890.</p>
1.100	1.190	Jak na rok 1892.
900	970	Wydatek zwyczajny preliminuje się mniejszy, z powodu uzyskania subwencji rządowej, nadzwyczajny zaś preliminuje się na uzupełnienie inwentarza szkolnego.
970	970	Preliminuje się wydatek zwyczajny większy z powodu przybrania przodownika, nadzwyczajny zaś na uzupełnienie urządzeń inwentaryalnych.
960	850	Preliminuje się mniej o 200 zł. z powodu uzyskania subwencji rządowej.
—	1.476	Jak poz. 268.
925	850	} Preliminuje się mniej z powodu uzyskanej subwencji rządowej.
800	900	
—	11.500	Preliminuje się 5.000 zł. na urządzenie szkoły i utrzymanie jej w ostatnim kwartale 1893.
9.575	22.842	Sumę wyników z roku 1890 podano od rzeczywistej (9.875 zł.) mniejszą o 300 zł. po wyłączeniu wydatku na sprawienie zapasu wzorów, nie mającego żadnego związku z niniejszem preliminarzem.
34.247	53.919	

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zyci		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	42 395	7.570	49.955
II.		E) Dla wyrobów koronkarskich.			
	50	Szkoła koronkarska w Kańczudze	763	—	763
	51	Krajowa szkoła koronkarska w Muszynie	688	—	688
	52	„ „ „ „ Zakopanem	2 040	—	2.040
	53	Szkoła koronkarska u SS. Miłosierdzia w Przeworsku	300	—	300
		Razem	3.791	—	3.791
		F) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.			
	54	Szkoła wydziałowa im. św. Scholastyki w Krakowie	500	—	500
	55	„ robót, utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet we Lwowie“	700	—	700
	56	Szkoła specjalna robót kobiecych u pp. Benedyktyn w Przemysłu	420	—	420
		Razem	1.620	—	1 620
		G) C. k. szkoły przemysłowe zawodowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.			
	57	C. k. szkoła zawodowa przemysłu drzewnego w Zakopanem	1 650	—	1.650
	58	„ „ „ w Świątnikach	667	—	667
	59	Zasilek na zapomogi dla majstrów, kształcących się w c. k. szkole ślusarskiej w Świątnikach	500	—	500
	60	Reszta kredytu na wystawienie budynku dla szkoły ślusarskiej w Świątnikach	—	10.000	10.000
	—	Zasilek jednorazowy na wystawienie budynku dla wzorowego warsztatu kowalskiego w Sułkowicach	—	—	—
		Razem	2.817	10.000	12.817
		Do przeniesienia	50.613	17.570	68.183

Wy- nikłość z roku 1890.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.	W y j a ś n i e n i a
34 247	53.919	
1.163 722 2.200	763 858 3.500	<p>Jak na rok 1892. Preliminuje się mniej o 170 zł. z powodu uzyskania subwencji rządowej. Preliminuje się mniej o 1.460 zł. z powodu, iż odpadł dodatek nadzwyczajny, przyzwolony zeszłego roku na zabezpieczenie budynku szkolnego. Jak na rok 1892.</p>
—	300	
4.085	5.421	
500	500	} Jak na rok 1892.
700	700	
500	640	Preliminuje się mniej o 220 zł. z powodu uzyskania subwencji rządowej.
1.700	1.840	
1.400	2.033	Preliminuje się mniej z powodu wyłączenia uchwalonej w zeszłym roku pozycji nadzwyczajnej, więcej zaś w ordinarium z powodu podniesienia czynszu ubikacyi, z funduszu krajowego opłacanej.
1.423	667	} Jak na rok 1892. W razie, gdyby wymogi miały być jeszcze w ciągu roku 1893. z powodu nowego budynku zwiększone, nastąpi w roku 1894 wniosek o pokrycie niedoboru.
—	500	
—	9.000	Z kosztorysu budowy w sumie 35.000 zł przypada na gminę 6.000 zł. Fundusz krajowy pokrył budżetem na rok 1891: 10.000 zł., roku 1892: 9.000 zł., obecnie zaś preliminuje się resztę 10.000 zł.
—	10.000	Nie preliminuje się na budowę nic, ponieważ zasiłek na rok 1892 uchwalony był jednorazowo.
		Wrazie otwarcia warstata już w jesieni roku 1893, pokrytoby przypadające na kraj wydatki z funduszków lokalnych, na ten cel zarezerwowanych.
2.823	22.200	
42.855	83.380	

Liczba		Poszczególne	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycy		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	50.613	17.570	68.183
III.		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.			
	61	Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.390	—	3.390
	62	Na założenie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, II. rata	—	2.500	2.500
	63	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000	—	2.000
	64	" " " we Lwowie	2.000	—	2.000
	65	Na " wydawnictwo wzorów rysunkowych (dalsza rata)	1.500	—	1.500
	66	Na stypendya przemysłowe :			
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających	2.000	—	2.000
		b) Na inne stypendya przemysłowe	6.000	—	6.000
	67	Na nowe warsztaty powstać mające w roku 1893	—	2.500	2.500
	68	Druki rachunkowe dla szkół zawodowych	—	1.500	1 500
	69	Dyety i koszta podróży inspektorów szkół przemysłowych	1.600	—	1.600
		Razem	18.490	6.500	24.990
IV.		IV. Wydatki Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.			
	70	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	200	—	200
	71	Biuro komisji krajowej dla spraw przemysłowych :			
		a) koszta podróży i dyety 1.400 zł.			
		b) Płaca sekretarza 1.000 "			
		c) " pomocnika biurowego 360 "	2.760	—	2.760
		Razem	2.960	—	2.960
V.		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.			
	72	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	7.000	—	7.000
	73	Dotacya krajowego funduszu przemysłowego (rata 9. i 10.)	60.000	—	60.000
		Razem	67.000	—	67.000
VI.		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.			
	74	Szkoła handlowa w Krakowie	1.000	—	1.000
	75	Na stypendya dla młodzieży handlowej	2.000	—	2.000
			3.000	—	3.000
		Suma rubryki XVI.	142.063	24.070	166.133

Wy- nikłość z roku 1890.	Kwota uchwa- lona na r. 1892.	W y j a ś n i e n i a
42.855	83.380	
3.266	3.890	Preliminuje się mniej o 500 zł. t. j. o pozycję nadzwyczajną, uchwaloną w roku zeszłym na rekonstrukcję w lokalnościach stacyi.
—	2.500	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
753	1.500	Jak na rok 1892.
1.770	8.000	
13.584	2.500	
2.066	—	Dla należytego uregulowania rachunkowości w szkołach zawodowych i umożliwienia kontroli rachunkowej Wydziału krajowego, okazuje się koniecznem dostarczanie szkołom druków, których znaczna część dla każdej kategorii szkół musi być odmienienna.
—	1.600	Jak na rok 1892.
25.439	23.990	Sumę wynikłości z roku 1890 wykazano od rzeczywistej (27 039 zł.) mniejszą o 1.600 zł. po wyłączeniu wydatku na kurs wakacyjny (<i>slöjd</i>) w Sokalu i Krakowie dla nauczycieli szkół ludowych, przeniesionego do preliminarza kraj. funduszu szkolnego.
200	200	Jak na rok 1892.
2.786	2.760	
2.986	2.960	
6.198	7.000	
30.000	60.000	Jak na rok 1892.
36.198	67 000	
1.000	1.000	Jak na rok 1892.
—	—	Wprowadza się ten kredyt na podstawie uchwały Wydziału krajowego z dnia 2. sierpnia 1892. do LW. 30.418, powziętej z powodu wniosku posła Merunowicza wniesionego w tej sprawie do wys. Sejmu na ostatniej sesyi sejmowej.
1.000	1.000	
108.478	178.330	Sumę wynikłości tej rubryki z roku 1890 wykazano od rzeczywistej (110.378 zł.) mniejszą o 1.900 zł. z powodów wyłuszczonej przy dziale II. D. (300) zł. i dziale III. (1.600 zł.)

